

घटाइयो बजेटको आकार

लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन : अर्थमन्त्री

तिरिबार : विकास द्वारे
अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महत सोमबार अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित कार्यक्रममा चालु आर्थिक वर्षको बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुहुँदै ।

विश्वास रेग्मी
काठमाडौँ, माघ २९ गते

अनुमानित स्रोत अनुसारको व्यवस्थापन सम्भव नदेखिएपछि सरकारले चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटको आकार घटाएको छ । चालु बजेटको अर्धवार्षिक समीक्षामार्फत सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको लक्ष्य संशोधन गरेको हो ।

अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतले लक्ष्य अनुरूपको आम्दानी हुने अवस्था भइनसकेकाले बजेटको लक्ष्य घटाइएको बताउनुभयो । “अर्थतन्त्रले विस्तारै सकारात्मक लय लिन थाले पनि बजेट व्यवस्थापनमा विद्यमान कतिपय चुनौतीका कारण लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन,” उहाँले भन्नुभयो ।

सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको आकार घटाएको छ । चालु आर्थिक वर्षको सुरु विनियोजन १७ खर्ब ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट बजेटको आकार १५ खर्ब ३० अर्ब २६ करोड रुपियाँ हुने गरी खर्च संशोधन भएको छ ।

अर्थ मन्त्रालयले चालु आवको सुरु विनियोजन १७ खर्ब ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट बजेटको आकार १५ खर्ब ३० अर्ब २६ करोड रुपियाँ हुने गरी खर्च संशोधन गरेको छ । सुरु विनियोजनको तुलनामा यो ८७.३८ प्रतिशत हो । खर्च शीर्षक अन्तर्गत चालुतर्फ सुरु ८८.२४ प्रतिशत अर्थात् १० खर्ब सात अर्ब ४४ करोड रुपियाँ हुने अनुमान मन्त्रालयको छ ।

चालु आवका लागि सरकारले चालुतर्फ ११ खर्ब ४१ अर्ब ७८ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान गरेको थियो । त्यस्तै पुँजीगत खर्च पनि सुरु विनियोजनको तुलनामा ८४.१३ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फ सुरु विनियोजनको ८७.३९ प्रतिशत हुने संशोधित अनुमान छ । चालु आवमा पुँजीगततर्फ तीन खर्ब दुई अर्ब सात करोड रुपियाँ र वित्तीय व्यवस्थातर्फ तीन खर्ब सात अर्ब ४४ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान थियो ।

चालु आव आन्तरिक स्रोत परिचालन लक्ष्य अनुसार हुन नसकेपछि अर्थ मन्त्रालयले सरकारको स्रोतबाट वहेर्ने राजस्व र आन्तरिक ऋणको लक्ष्य पनि संशोधन गरेको छ । संशोधित व्यवस्था अनुसार राजस्व र आन्तरिक ऋणबाट १३ खर्ब नौ अर्ब ३० करोड रुपियाँ प्राप्त हुने छ । चालु आवमा यी दुई शीर्षकबाट १४ खर्ब ८९ अर्ब रुपियाँ स्रोत व्यवस्थापन हुने सुरु अनुमान गरिएको थियो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

टिकटकको पाँचबुँदे पत्र नेपालको कानुन पालना गर्ने प्रतिबद्धता

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

भिडियो प्ल्याटफर्म सामाजिक सञ्जाल टिकटकले नेपाल सरकारलाई पत्र लेख्दै औपचारिक रूपमै प्रतिवच्य खुला गर्न आग्रह गरेको छ ।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई टिकटकले लेखेको पत्रमा पाँचबुँदे प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरिएको छ । टिकटकले नेपालको कानुनी प्रक्रियाप्रति प्रतिबद्ध रहेको प्रस्ट पारेको छ ।

त्यसै गरी टिकटकमा प्रसारित सामग्रीलाई प्रत्यक्ष रूपमै रिपोर्टिङ गर्ने पहुँच र सामग्रीसँग सम्बन्धित सरोकारलाई सम्बोधनका लागि सम्यक सूत्र बनाउने पनि प्रस्ट पारेको छ । टिकटकले प्रसारित सामग्रीका सन्दर्भमा फिल्टरिङ र मध्यस्थता अफे बुझि गर्न नेपालीभाषी स्रोतलाई अफ विस्तार गर्ने पनि जनाएको छ ।

साथै राष्ट्रव्यापी इन्टरनेट सुरक्षा र डिजिटल साक्षरता अभियान सुरु गर्न पनि टिकटकले सरकारलाई आग्रह गरेको छ । टिकटकले विद्यालय र क्याम्पसका विद्यार्थीलाई लक्षित गरी शैक्षिक नतिजा सुधार गर्न शिक्षा क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाई डिजिटलाइज्ड गर्न सहकार्यको पनि प्रस्ताव गरेको छ ।

टिकटकले समुदायसम्बन्धी दिशानिर्देशलाई पूर्ण पालना गरिरहेको दाबी गर्दै नेपाल र विदेशमा बसोबास गर्ने नेपालीमाथि यस प्ल्याटफर्मको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ ।

टिकटकले उल्लिखित विषयमा सांस्कृतिक र कानुनी पक्षको पूर्ण पालना गर्दै सहकार्यको प्रस्ताव गरेको हो । गत कात्तिक २७ गते मन्त्रीपरिषद्को बैठकले नेपालमा टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो । नेपाल सरकारले ‘सामाजिक सदभाव र वातावरणमा खलल पुर्‍याउन भूमिका खेलेको’ भन्दै सामाजिक सञ्जाल टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

टिकटकमाथि सरकारले प्रतिबन्ध लगाएपछि त्यसको खारेजीको माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा भन्डै एक दर्जन रिट दर्ता भएका थिए । रिटमा सरकारको निर्णय उत्प्रेषणको आदेशबाट बदर गरी पूर्ववत् अवस्थामा टिकटक चल्न दिन अन्तरिम आदेशको माग गरिएको थियो, तर अदालतले अन्तरिम आदेश जारी गरेन ।

स्रोत नखुलेको सम्पत्ति वैध बनाउने प्रस्तावमा आपत्ति

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रिय सभा सदस्यले ‘सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा व्यावसायिक वातावरण प्रवर्धनसम्बन्धी केही ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक’ मा कर तिरेकी भरमा स्रोत नखुलेको सम्पत्तिलाई वैध बनाउने प्रस्ताव गरिएकोमा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले आपत्ति जनाउनुभएको छ । उहाँहरूले यस प्रकारको व्यवस्थाले आर्थिक अपराध, नीतिगत भ्रष्टाचार र बिचौलियामार्फत आर्थिक लेनदेनको गतिविधिलाई प्रोत्साहन दिने दाबी गर्नुभएको छ ।

अवैध तवरले आर्जन गरे पनि राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुन्छ भन्ने व्यवस्थामाथि समितिमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ ।

राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा सो विधेयकमाथिको सैद्धान्तिक छलफलका क्रममा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले यस प्रकारको धारणा व्यक्त गर्नुभएको हो । छलफलमा भाग लिएका अधिकांश सदस्यले विधेयकको दफा २८ मा स्रोत

गण्डकीमा सबैभन्दा कम गरिव
नयाँ संविधान जारी भएर मुलुक सङ्घीय संरचनामा गएपछिको यो पहिलो सर्वेक्षण हो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

नखुलेको सम्पत्तिबारे गरिएको सो व्यवस्थाप्रति आपत्ति जनाउनुभयो । राष्ट्रिय सभा सदस्य भगवती न्यौपानेले भन्नुभयो, “अवैध तवरले आर्जन गरे पनि राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुन्छ भन्ने व्यवस्थामाथि समितिमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ ।” सदस्य विमला राई पौडेलले चोरेर, डकैती गरेर वा अन्य कुनै कसुर गरी आर्जन गरिएको सम्पत्तिको स्रोत खुलाउन नसकेको अवस्थामा राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुने प्रावधान उचित नभएको बताउनुभयो । सदस्य दिलकुमारी रावल थापा ‘पार्वती’ ले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरूप विधेयक ल्याउन माग गर्नुभयो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

तिरिबार : राष्ट्रपति कार्यालय
राष्ट्रपति रामबन्द्र पौडेलसमक्ष सोमबार राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्री तथा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ।

मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहने विश्वास

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुभएको छ । राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्षसमेत रहनुभएका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सोमबार राष्ट्रपति कार्यालयमा आयोजित समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को पाँचौँ वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नुभएको राष्ट्रपतिको कार्यालयले जनाएको छ ।

प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै राष्ट्रपति पौडेलले मुलुकको समग्र सुरक्षा चुनौती तथा सम्बोधन गर्नुपर्ने विषयलाई समेटी तयार भएको प्रतिवेदन महत्त्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा रहेको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले प्रतिवेदनमा औँल्याइएका विषयलाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सबै निकाय तथा पदाधिकारीले पूर्ण प्रतिबद्धतासाथ कार्य गर्ने विश्वाससमेत व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्ले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा आफ्नो रणनीतिक दृष्टिकोणसहित ठोस सुझाव प्रस्तुत गरेकामा खुसी प्रकट गर्दै उहाँले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहनेमा आफू विरक्त रहने बताउनुभयो ।

उहाँले मुलुकको स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता र स्वाधीनताको संरक्षण गर्दै राष्ट्रिय एकताको प्रवर्धन गर्न, बिभिन्न जातजाति, धर्म, भाषा, संस्कृति र सम्प्रदायबिच पारस्परिक सदभाव, सहिष्णुता र ऐक्यबद्धता कायम गर्नुपर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रपतिले मुलुकको सङ्घीय एकाईबिच परस्परमा सहयोगात्मक सम्बन्ध विकास गर्न, राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणालीको विकास गरी शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्न तथा सर्वाङ्गीण मानवीय सुरक्षाको प्रत्याभूति कायम गर्न राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिनुभयो ।

सो अवसरमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले तत्कालीन विश्व सुरक्षा परिवेशका कारण सृजित समस्या तथा सुरक्षा चुनौतीबाट विकसित समस्यालाई सम्भावित सुरक्षा चुनौतीका रूपमा विश्लेषण गरी समग्र राष्ट्रिय सुरक्षाको अवधारणालाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर आगामी दिनमा राष्ट्रले अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनीतिक, कूटनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा सुरक्षासँग सम्बन्धित विषय प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको बताउनुभयो ।

सो समारोहमा उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षामन्त्री पूर्णबहादुर खड्का, उपप्रधानमन्त्री एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतलगायत परिषद् सदस्यहरूको उपस्थिति थियो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् संविधानले व्यवस्था गरेको राष्ट्रिय सुरक्षा नीति कार्यान्वयन र परिमार्जनको प्रस्ताव गर्ने सर्वोच्च निकाय हो । यसले देशको राष्ट्रिय हितलाई केन्द्रमा राखी राज्यका नीतिहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।

प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन हुने सो परिषद्वरमा रक्षामन्त्री, परराष्ट्रमन्त्री, सङ्घीय सरकारको गृहमन्त्री, सङ्घीय सरकारको अर्थमन्त्री, सङ्घीय सरकारका मुख्य सचिव र नेपाली सेनाका प्रधान सेनापति सदस्य तथा सङ्घीय सरकारको सुरक्षा मन्त्रालयको सचिव परिषद्को सदस्य सचिव रहने व्यवस्था छ ।

बालबालिकाका लागि सहयोग आवश्यक

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

जाजरकोट भूकम्पमा ६८ हजार बालबालिका प्रभावित भएका छन् । संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल विकास कोष (युनिसेफ) ले सो तथ्य सार्वजनिक गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि एक करोड ४७ लाख अमेरिकी डलर बराबरको आर्थिक सहयोगको खाँचो रहेकाले त्यसका लागि दातासँग अपिल गरेको छ ।

जाजरकोटमा गत कात्तिक १७ गते ६.५ म्याग्निच्युडको भूकम्प जाँदा १४४ जनाको ज्यान गएको थियो, जसमा ८१ जना बालबालिका थिए । त्यसपछि घरबाराविहीन अवस्थामा थप ३६ जनाको ज्यान गएको थियो । त्यसमा पनि केही बालबालिका थिए ।

कुल दुई लाख प्रभावितमध्ये ६८ हजार बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि सहयोगको खाँचो रहेको युनिसेफले प्रस्ट पारेको छ । युनिसेफका नेपाल प्रतिनिधि एलिस अकुन्गाले विगत तीन महिनाको जाडोमा जाजरकोट भूकम्प

» बाँकी पृष्ठ २ मा

भीमबहादुर सेजुवाल

अस्पतालको शय्यामा गहभरि आँसु पाउँदै भन्नुभयो, “अहिले उपचार गर्ने नसक्ने अवस्थामा छु । मृत्यु नै परिवर्तनको छु, केही हुनेवाला छैन जस्तो लाग्छ ।” उहाँले लामो सुस्का हात्नुभयो । ओछ्यानमा कोल्डो पर्न खोज्नुभयो तर शरीर सरेन । छेउमा

चेतकुमारी तामाङ

बसेका सहयोगीले उहाँलाई अर्कोतिर फर्काउनुभयो । उहाँको ढाडमा गहिरो चोट छ । त्यसैको उपचारका लागि उहाँ सुपमा कोइराला अस्पतालमा गत पुस २६ गते भर्ना हुनुभएको हो । काठमाडौँको गोकर्णेश्वर नगरपालिका-६,

जोरपाटीस्थित नेपाल अपाङ्ग सङ्घ खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रको आश्रयमा २०७० देखि बसिरहनुभएका सेजुवाललाई अहिले उपचारका लागि आर्थिक अभाव हुने हो कि भन्ने चिन्ताले

» बाँकी पृष्ठ २ मा

जनयुद्ध दिवस सबैको साभा

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, फागुन १ गते

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले जनयुद्ध दिवस परिवर्तन प्रेमी नेपालीको साभा दिवस भएको बताउनुभएको छ। तत्कालीन नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) ले सञ्चालन गरेको २९ औँ जनयुद्ध दिवसका अवसरमा मङ्गलबार प्रधानमन्त्रीले जनयुद्ध दिवसलाई देशभर विभिन्न रचनात्मक कार्यक्रमसहित राष्ट्रिय उत्सव र गौरवको दिनका रूपमा मनाउन अपिल गर्नुभएको छ।

“जनयुद्धको जगमा जुन अधिकार स्थापित भएका छन्। ती अधिकार र उपलब्धि राष्ट्रका साभा सम्पति हुन्। नेकपा (माओवादी केन्द्र) ले नेतृत्व गरेको भए पनि जनयुद्ध पहिचान, अधिकार, मुक्ति, न्याय र स्वतन्त्रता चाहने सम्पूर्ण मुक्तिकामी एवं परिवर्तन प्रेमी नेपालीको साभा दिवस हो” विज्ञप्तिमा उल्लेख गर्दै भनिएको छ, “तसर्थ जनयुद्ध दिवसलाई विभिन्न रचनात्मक कार्यक्रमसहित राष्ट्रिय उत्सव र गौरवको दिनका रूपमा मनाउन म सम्पूर्ण जनसमुदायमा हार्दिक अपिल गर्दछु।”

उहाँले जनयुद्धको साहस, वीरता र उत्सर्गको ऐतिहासिक क्रान्तिले राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक सांस्कृतिक, देशप्रेम एवं राष्ट्रियतापति सर्मापित परिवर्तनको सपनालाई आत्मसात् गरेको बताउनुभयो। प्रधानमन्त्रीले जनयुद्धकै जगमा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्राप्तसँगै धर्मनिरपेक्षता, समानुपातिक समावेशी एजेन्डा स्थापित हुनुका साथै उर्वाडिँत जाति, क्षेत्र, लिङ्गले अधिकार प्राप्त गरेको उल्लेख गर्नुभएको छ।

माओवादीले नयाँ अभियान सञ्चालन गर्ने

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

प्रधानमन्त्री एवं नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र) का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले पार्टीको नयाँ अभियान सञ्चालन गर्ने बताउनुभएको छ। पार्टी केन्द्रीय समिति बैठकलाई सोमबार राष्ट्रिय सभा गृहमा सम्बोधन गर्दै उहाँले चारमहिने अभियान प्रभावकारी भएको भन्दै अर्को अभियान सञ्चालन गर्ने घोषणा गर्नुभयो।

प्रधानमन्त्री प्रचण्डको भनाइ उद्घृत गर्दै पार्टी केन्द्रीय सदस्य विशाल खड्काले भन्नुभयो, “तराई मधेशलाई केन्द्रित गरेर एउटा अभियान सञ्चालन गर्ने र हिमालदेखि पहाड हुँदै तराईसम्म जोडेर अर्को अभियान सञ्चालन गरिने छ।” प्रधानमन्त्री प्रचण्डले पार्टीको दोस्रो चरणको अभियान आन्दोलनका रूपमा अघि बढाउने बताउनुभएको केन्द्रीय सदस्य खड्काले जानकारी दिनुभयो।

“हिजोको अभियान सङ्गठनात्मक थियो। अबको अभियान जनआन्दोलनका रूपमा अघि बढ्छ। अबको अभियान मधेश र सहर केन्द्रित हुन्छ,” उहाँले भन्नुभयो, “अबको अभियान जनआन्दोलनका रूपमा जान्छ। यसलाई विचार संरलेपणको अभियान पनि भनेका छौं।” माओवादीले विधान अधिवेशनपछि दोस्रो चरणको अभियान घोषणा गरेर त्यसपछि मात्रै विशेष महाधिवेशन गर्ने तयारी गरेको को।

पीडित भन्छन्...

पिरोलेको छ। राज्यले प्रत्येक वर्ष बजेट दिने, अपाङ्गता, अशक्तदेखि दुर्गिद्धपहीनसम्मको आश्रय रहेसवदेका लागि खुलेको सङ्घमा राप्ते होला भन्ने उहाँलाई लागेको थियो।

तर, उपचारका लागि सङ्घका पदाधिकारीले देखाएको अनुदात शैलीले उहाँलाई आहत पुगेको छ। एक महिनाभन्दा बढी अस्पताल बसाइमा उहाँका दुई लाख रुपियाँ खर्च भइसकेको छ। अपाङ्गता सङ्घका अध्यक्ष साम्देन लामाले उपचार खर्चको आधा रकम मात्रै सङ्घले बेहोर्ने बताएपछि उहाँको चिन्ता बढेको हो। सेजुवालले भन्नुभयो, “अपाङ्गता सङ्घ अपाङ्गता भएकाहरूका लागि स्थापना भएको हो तर अहिले बुम्‍दा हाम्रा लागि आउने रकम कता जान्छ, अचम्म लागेको छ।”

महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले सङ्घमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अवस्था हेरेर नै सरकारी कोठामा त्यहाँ बस्न पठाउने गरेको छ। सेजुवाल पनि सरकारी कोठामै परेर १० वर्षभन्दा बसिरहनुभएको छ तर अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई आउने बजेट र गर्नुपर्ने स्वास्थ्योपचार पनि आफूहरूले नपाएको उहाँको गुनासो छ।

गत कात्तिकदेखि उपचाररत २८ वर्षीय चेतकुमारी तामाङको अवस्था पनि उस्तै छ। अस्पताल प्रशासनका अनुसार उहाँको शल्यक्रियामसहित उपचारमा आठ लाख रुपियाँभन्दा बढी खर्च भइसकेको छ तर अपाङ्गता सङ्घले अहिलेसम्म अस्पताललाई उपचारवापतको खर्च उपलब्ध गराएको छैन।

पराओलम्पिक एशियाली खेलाडी जैनिशा कडायलले खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रमा आश्रित नागरिकमाथि चरम लापरवाही र शोषण भएको आरोप लगाउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “हामी कसरी बसेका छौँ, कसरी सहेका छौँ, त्यो त एक पटक आएर हेर्दा थाहा

राष्ट्रिय गोरखापत्र

gorkhapatraonline.com

जाजरकोटस्थित ठुलीभेरी र सानीभेरी नदीको सङ्गमस्थल रिम्ना त्रिवेणी र निर्माणाधीन सुर्खेत-जाजरकोट-डोल्पा सडकखण्ड अन्तर्गत भेरी कोरिडोर ।

अभै टुङ्गिएन सङ्क्रमणकालीन न्याय

- टिआरसी विधेयक टुङ्गो नलाग्दा सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोगमा ६१ हजार ६१५ मुद्दा र बेपत्ता आयोगमा तीन हजार २८८ मुद्दा छिनोफानो हुन बाँकी

वीरेन्द्र ओली
काठमाडौँ, माघ २९ गते

सशस्त्र द्वन्द्व सुरु भएको २८ वर्ष र शान्ति प्रक्रियाको पनि १७ वर्ष नाघिसक्यो तर पनि सङ्क्रमणकालीन घाउ अझै फुरिएको छैन। तत्कालीन नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) ले २०५२ साल फागुन १ गते रोल्पाको होलेरी, रुकुमको आठबिसकोट, सिन्धुलीको सिन्धुलीगढी चौकीमा आक्रमण र गोरखाको च्याङ्लीमा रहेको कुपि विकास बैङ्क कब्जा गरी सशस्त्र द्वन्द्व सुरु गरेको थियो र त्यसलाई उसले जनयुद्धको नाम दिएको थियो।

२०६३ मङ्सिर ५ गते राज्य र विद्रोही पक्षबिच भएको विस्तृत शान्ति सम्झौताबाट विचिवत् अन्त्य भएको सशस्त्र द्वन्द्वका क्रममा १८ हजार ७८ जनाको

स्रोत नखुलेको...

राष्ट्रिय सभा सदस्य रामचन्द्र राईले स्रोत नखुलेको सम्पत्तिबारे विधेयकमा गरिएको व्यवस्थाले आर्थिक अनुशासन भङ्ग हुने, नीतिगत भ्रष्टाचार बढ्ने र आर्थिक अपराधले प्रश्रय पाउने टिप्पणी गर्नुभयो। अर्को सदस्य भैरवसुन्दर श्रेष्ठले भन्नुभयो, “यस प्रकारको व्यवस्थाले आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक रूपमा कस्तो प्रभाव पर्ने हो। सो सम्बन्धमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ।”

‘किसानलाई मर्का पर्छ’
सैद्धान्तिक छलफलका क्रममा उठेका प्रश्नको जवाफ दिँदै कानुन, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्री धनराज गुरुङले राष्ट्रिय सभा सदस्यले उठाए जसरी स्रोत नखुलेको सम्पत्ति जफत गर्ने प्रावधान राख्ने सबैभन्दा बढी मर्का किसानलाई पर्ने दाबी गर्नुभयो। “कृषिउपज बिर्की वितरण गर्दा लेखा प्रणाली वा बिलिङ गर्न प्रणाली हुन्न। किसानले एक करोडको कारोबार गर्‍यो। उसले सम्पत्तिको स्रोत खुलाउन सकेन भने आर्थिक अपराध मान्ने ?” उहाँले भन्नुभयो।

मन्त्री गुरुङले विधेयकमा गरिएको व्यवस्था अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास र छिमेकी राष्ट्रहरूले गरेको व्यवस्थामाथिम नै आएको बताउनुभयो। उहाँले विधेयक छिटो पारित गर्न अन्तर्राष्ट्रिय चासो र उठेका प्रश्नबारे जवाफ दिँदै भन्नुभयो, “स्रोत नखुलेको सम्पत्तिबारे गरिएको विधेयकको व्यवस्था गलत आशय वा नियन्त्राट गरिएको होइन। राजनीतिकर्मी सदाचार हुन जरुरी छ।”

राष्ट्रिय सभाले ‘सहिद दशरथ चन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय विधेयक, २०८०’ सर्वसम्मतले पारित गरेको छ। गत असोज १९ गते सङ्घीय संसद सचिवालयमा दर्ता भएको विधेयक विधायन व्यवस्थापन समिति हुँदै परिमार्जनसहित पारित भएको हो। शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि राज्यमन्त्री प्रमिला कुमारीले सो विधेयक पारित गरिस्यो भन्ने प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। राष्ट्रिय सभाको अर्को बैठक फागुन ६ गते बस्ने गरी स्थगित भएको छ।

सहिद दशरथ चन्द विवि विधेयक पारित
राष्ट्रिय सभाले ‘सहिद दशरथ चन्द स्वास्थ्य विज्ञान विश्वविद्यालय विधेयक, २०८०’ सर्वसम्मतले पारित गरेको छ। गत असोज १९ गते सङ्घीय संसद सचिवालयमा दर्ता भएको विधेयक विधायन व्यवस्थापन समिति हुँदै परिमार्जनसहित पारित भएको हो। शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि राज्यमन्त्री प्रमिला कुमारीले सो विधेयक पारित गरिस्यो भन्ने प्रस्ताव प्रस्तुत गर्नुभएको थियो। राष्ट्रिय सभाको अर्को बैठक फागुन ६ गते बस्ने गरी स्थगित भएको छ।

मृत्यु भएको थियो। एक हजार ७३० जना बेपत्ता र १६ हजार ४६६ जना घाइते तथा अपाङ्ग भएका थिए।

सरकारले जनयुद्धका क्रममा सहिद भएका व्यक्तिको सम्मानस्वरूप आठ हजार ३७१ जनाको नामावली राजपत्रमा प्रकाशित गरेको छ। माओवादी शान्ति प्रक्रियामा आएपछिको छ महिनाभित्र सङ्क्रमणकालीन न्याय टुङ्गो लगाउने समझारी भएको थियो तर सङ्क्रमणकालीन न्याय दिएर घाउलाई पूर्णतः निको पार्ने काम हुन सकेको छैन।

प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले संसद्को चालु हिउँद अधिवेशनबाट बेपत्ता पारिएका व्यक्तिको छानबिन, सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोगसम्बन्धी ऐन, २०७१ लाई संशोधन गर्न बनेको (टिआरसी) विधेयक पारित गर्ने घोषणा गर्नुभएको छ।

सत्ता गठबन्धनसहित प्रमुख प्रतिपक्ष दलले संसदीय समितिबाट विधेयक पारित गरी संसद्बाट अनुमोदन गर्ने समझदारी बनाएका थिए तर शीर्ष नेतृत्व तहको बुझाइमा एकरूपता नहुँदा टिआरसी विधेयकमा सर्वसम्मत हुन सकेको छैन। टिआरसी विधेयक टुङ्गो नलाग्दा सत्य निरूपण तथा मेलमिलाप आयोगमा ६१ हजार ६१५ मुद्दा र बेपत्ता आयोगमा तीन हजार २८८ मुद्दाको छिनोफानो लाग्न सकेको छैन।

जनयुद्धकै जगमा जनताको अभिमतबाट

संवैधान सभाबाट पहिलो पटक सङ्घीय लोकतान्त्रिक संविधान निर्माण भयो। राजनीतिक

विश्लेषक श्याम श्रेष्ठले जनयुद्धले सामाजिक जनचेतना अभिवृद्धिका साथै नागरिकलाई जागरुक बनाएको विश्लेषण गर्दै भन्नुभयो, “अढाई सय वर्ष लामो राजतन्त्रको अन्त्य भयो। जनयुद्धको जगमा धेरै परिवर्तन भए पनि ती परिवर्तनको कार्यान्वयन व्यवहारमा भएनन्। संविधानमा मात्रै सीमित भयो।”

उहाँले शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, सामाजिक

सुरक्षालगायतको प्रत्याभूति संविधानमा लेखिए पनि जनताले वास्तविक रूपमा तिनको अनुभव गर्न

नपाएको बताउनुभयो। अर्का राजनीतिक विश्लेषक नरेन्द्रजङ्ग

पिटरले राजनीतिक परिवर्तनसँगै समाजमा चेतना अभिवृद्धि हुन सकेको बताउनुभयो। “जनयुद्धले स्थिर समाजमा तरङ्ग पैदा गरेर नयाँ चेतना निर्माण गर्ने काम गर्‍यो,” उहाँले भन्नुभयो, “सत्ता परिवर्तन त भयो तर माओवादी जनयुद्धले स्थापित गरेका मानक पछिल्लो समय नेतृत्व तहबाटै भत्किन थालेको छ।” राजनीतिक विश्लेषक फलक सुवेदीले माओवादी जनद्वयुद्धका क्रममा भएका कतिपय घटनालाई छोडेर राजनीतिक प्रकृतिको सङ्घर्षले धेरै ठुलो परिवर्तन ल्याएको जिकिर गर्नुभयो।

अर्थतन्त्रका सूचकमा सुधार देखिए पनि बजारमा त्यसको नतिजा देखिन भने समय लाग्ने उहाँको भनाइ थियो। “अर्थतन्त्र कमिक रूपमा सुधार हुने क्षेत्रको हो,” उहाँले भन्नुभयो, “यो एकै दिनमा तुरुन्त नतिजा आइहाल्न सक्ने क्षेत्र होइन।”

सूचक सकारात्मक, कार्यान्वयनमा चुनौती

अर्थ मन्त्रालयले विगतमा कमजोर रहेको अर्थतन्त्रका धेरै सूचक सकारात्मक बन्दै गएको जनाएको छ। अर्धवार्षिक समीक्षाका क्रममा अर्थमन्त्री डा. महतले विगत एक वर्ष अर्थतन्त्रका लागि निकै चुनौतीपूर्ण रहे पनि मन्त्रालयले सुक्ष्बुभूषण रूपमा काम गर्दा सकारात्मक नतिजा देखिन थालेको बताउनुभयो।

उहाँका अनुसार खास गरी बैङ्कङ्क्षेत्रमा सुधार हुँदा तरलता पर्याप्तता बढेको, व्याजदर घटेको छ। त्यस्तै शोधनान्तर स्थितिमा सुधार, वैदेशिक लगानी प्रतिबद्धतामा वृद्धि, पर्यटकमा वृद्धि, पर्याप्त विदेशी मुद्राको सञ्चिति जस्ता सुधार देखिएको उहाँले जानकारी दिनुभयो। आन्तरिक रूपमा पनि राजस्व सङ्कलन विगतको तुलनामा वृद्धि हुन थालेको, खर्च बढ्न थालेका जस्ता सुधारले अर्थतन्त्र चलायामान हुने आधार बढेको बताउनुभयो।

साठी लाख...

जस अनुसार गण्डकी प्रदेशमा सबैभन्दा कम

र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा धेरै गरिव छन्। गण्डकी

प्रदेशमा गरिवीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्याको

प्रतिशत ११.८८ सुदूरपश्चिमा ३४.१६ छ। यस्तै

यो दर बागमती प्रदेशमा १२.५९, कोशीमा १७.१९,

लुम्बिनीमा २४.३५, कर्णालीमा २६.४९ र मधेशमा

२२.५३ प्रतिशत छ। काठमाडौँमा सात प्रतिशत

मानिस गरिवीको रेखामुनि रहेका छन्। नेपालको

जनसङ्ख्या दुई करोड ९१ लाख ६४ हजार छ,

जस अनुसार २०.२७ भनेको करिव ६० लाख

जनसङ्ख्या हुन आउँछ।

कार्यालयका उपप्रमुख तथा तथ्याङ्क अधिकारी डा. हेमराज रेग्मीले १२ वर्षअघिको तथ्याङ्कमा नयाँ सोतले नयाँ तथ्याङ्क सार्वजनिक गरिएको जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार गरिवीको रेखा निर्धारण गर्दा उपभोग्य वस्तुमा हुने खर्चका आधारमा गरिवीको रेखा निर्धारण गरिएको हो। अघिल्लो मापदण्ड अनुसार गणना गरेको भए गरिवी ३.५७ प्रतिशतमा भर्‍थ्यो, मापदण्डमा परिमार्जन गरिएको र नयाँ मापदण्डले २०.२७ प्रतिशत गरिवी देखिएको उहाँको भनाइ छ।

गैरखाद्य उपभोगको हिस्सा बढी
तेस्रोदेखि चौथो सर्वेक्षणसम्पको अवधिमा

नियुक्ति प्रक्रिया रोक्न अस्वीकार

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

सर्वोच्च अदालतले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको अध्यक्ष नियुक्ति प्रक्रिया रोक्न अस्वीकार गरेको छ। कानुनविपरीत मापदण्ड बनेकाले दरखास्त प्रक्रिया रोक्न माग गरी दायर रिटमा अदालतले अन्तरिम आदेश जारी गर्न अस्वीकार गरेको हो। न्यायाधीश प्रकाशमानसिंह राउतको एकल इजलासमा सोमबार दुवै पक्षको उपस्थितिमा छलफल भएको थियो। अदालतले अन्तरिम आदेश जारी अस्वीकार गरेसँगै अध्यक्ष छनोटको प्रक्रिया नरोकिने निश्चित भएको छ।

अध्यक्षका लागि २५ जनाले आवेदन दिएका छन्। सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले फागुन २ देखि आवेदकको व्यावसायिक कार्ययोजना, प्रस्तुतीकरण र अन्तर्वाताको प्रक्रिया तोकेको छ। फागुन ५ सम्म अन्तर्वाताको प्रक्रिया पूरा गर्ने मन्त्रालयको कार्यतालिका छ।

माघ १४ गते मन्त्रालयले अध्यक्ष नियुक्तिको प्रक्रिया अगाडि बढाएकोमा कानुनविपरीत मापदण्ड बनेको भन्दै अधिवक्ता अनन्तराज लुईटेलसमेतले सर्वोच्चमा रिट दायर गर्नुभएको थियो। रिटमा एकल इजलासबाट अन्तरिम छलफलका लागि दुवै पक्षलाई भिक्काउने आदेश भएको थियो।

कानुन, लेखापरीक्षण तथा व्यवस्थापन क्षेत्रका व्यक्तिलाई प्रतिस्पर्धको अवसर नदिने गरी सङ्कुचन रूपमा मापदण्ड तय भएकाले प्रक्रिया रोक्न रिटमा माग गरिएको थियो। मन्त्रालयले स्नातक गरी राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी वा सरकारी निकायको १० औँ तह वा सोभन्दा माथिको योग्यता भएका व्यक्तिले प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने गरी मापदण्ड बनाएकाले सीमित प्रतिस्पर्धा हुने जिकिरसहित रिट दर्ता भएको थियो। रिटमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय र नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणलाई विपक्षी बनाइएको थियो।

प्रमिला हत्याका आरोपित पक्राउ

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

काठमाडौँको मध्यबानेश्वरको सिराहा धनुषा होटल एन्ड लजमा हत्या गरिएको प्रमिला दमाईको हत्याको आरोपमा प्रहरीले कुमार श्रेष्ठलाई पक्राउ गरेको छ। होटलमा परिचय बदलेर गत शुक्रबारदेखि काठमाडौँमा बस्दै आएका दोस्रा बंैरश्वर गाउँपलिका-७ का कुमारलाई प्रहरीले सोमबार नयाँ बानेश्वर बुद्धनगरबाट पक्राउ गरेको जनाएको छ।

काठमाडौँजिल्ला प्रहरी प्ररिसरका प्रमुख भूपेन्द्र खत्रीले लजको १०८ नम्बर कोठामा प्रमिलालाई बोलाएर डोरीले घाँटीमा कसेर हत्या गरेको आरोपितले स्वीकार गरेको जानकारी दिनुभयो। खत्रीका अनुसार प्रमिला र कुमार केही समयदेखि लिभिङ रिलेसन मा रहेको र प्रमिलाले विवाहका लागि दबाव दिन थालेपछि होटलमा बोलाएर हत्या गरेको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट खुलेको छ।

प्रहरीका अनुसार प्रमिला र कुमार दुवै विवाहित रहेको र दुवै जनाको छोरा/छोरी पनि रहेको अवस्थामा दुवै जनाले विवाहेतर सम्बन्धमा ‘लिभिङ टुगेदर’ मा बस्ने गरेको थियो। कुमारले माघ २४ गते प्रमिलालाई लजमा बोलाएका थिए। दुवै जनाबिच लजमा भगडा सुरु भएपछि प्रमिला विच्याउन खोज्दा कुमारले प्रमिलाको घाँटी कपडाले कसेर हत्या गरेको प्रारम्भिक अनुसन्धानबाट खुलेको छ।

प्रमिला र कुमारको अर्बौं सम्बन्धबारे प्रमिलाका श्रीमान नशे दमाईले यसअघि रामेछापको इलाका प्रहरी कार्यालय धोबीमा उजुरीसमेत दिएका थिए। प्रहरीले दुवै पक्षलाई बोलाएर आइन्दा गलत सम्बन्धमा नरहने सर्तमा कुमारलाई पत्नी सविना श्रेष्ठ र प्रमिलालाई पनि नशे दमाईको जिम्मा लगाएर पठाएको थियो।

कागजात सुरक्षित

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

काठमाडौँको मीनभवनस्थित सडक डिभिजन कार्यालयमा आइतबार आगलागी हुँदा भवनभित्र रहेका सामान पूर्ण रूपमा क्षति भए पनि सरकारी कागजात सुरक्षित रहेको कार्यालयले जनाएको छ।

आगलागीका कारण डिभिजन प्रमुखको क्वाटर र क्वाटरमा रहेका सम्पूर्ण सामान जलेर पूर्ण रूपमा नष्ट हुन गएको तथा अन्य भवन तथा कार्यालयमा रहेका सम्पूर्ण सरकारी कागजात सुरक्षित रहेको डिभिजनले सोमबार जारी विज्ञप्तिमा उल्लेख गरेको छ।

अर्थतन्त्रमा कमिक सुधार देखिए पनि

आत्मविश्वासका कारण बजारमा शिथिलता

देखिएको त्विकादैं उहाँले लगानी वृद्धिका लागि

पुराना कानुनमा संशोधन, खारेजी तथा लगानी

सम्मेलन आयोजना गर्ने जस्ता कार्यक्रम गर्न

लागिएको जानकारी दिनुभयो।

अर्थतन्त्रमा कमिक सुधार देखिए पनि बजारमा त्यसको नतिजा देखिन भने समय लाग्ने उहाँको भनाइ थियो। “अर्थतन्त्र कमिक रूपमा सुधार हुने क्षेत्रको हो,” उहाँले भन्नुभयो, “यो एकै दिनमा तुरुन्त नतिजा आइहाल्न सक्ने क्षेत्र होइन।”

खास गरी सरकारले खर्च गर्न नसकेको सन्दर्भलाई उहाँले विगतको दायित्व र स्रोत सुनिश्चितताबिनाको विनियोजनको प्रवृत्तिलाई कारण देखाउनुभयो। पुँजीगत खर्च बढाउन कतिपय नीतिगत समस्या रहेकाले त्यसको समाधानका लागि कार्याधि निर्माण भइसकेकाले अब भने त्यसले पनि गति लिने उहाँले बताउनुभयो।

आवको बाँकी समयलाई खर्च बढाउने प्राथमिकता अनुरूप योजना बनाइएको पनि उहाँले जानकारी दिनुभयो। बजेट कार्यान्वयनमा देखिएका जटिलतालाई समाधान गर्दै दिगो विकासका सकारात्मक प्रभाव पार्ने आयोजनालाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गरिने उहाँले बताउनुभयो।

अर्थतन्त्रमा कमिक सुधार देखिए पनि आत्मविश्वासका कारण बजारमा शिथिलता देखिएको त्विकादैं उहाँले लगानी वृद्धिका लागि पुराना कानुनमा संशोधन, खारेजी तथा लगानी सम्मेलन आयोजना गर्ने जस्ता कार्यक्रम गर्न लागिएको जानकारी दिनुभयो।

जम्मा उपभोग खर्चमा गरेखाद्य खर्चको अंश ३८ प्रतिशतबाट वृद्धि भई हाल ४७ प्रतिशतमा पुगेको छ।

उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्कका आधारमा

समायोजन गरिएको प्रतिव्यक्ति औसत वार्षिक

उपभोग खर्च ६६ प्रतिशतले वृद्धि भएको छ।

आव २०६६/६७ मा औसत प्रतिव्यक्ति उपभोग

खर्च ७५ हजार ९०२ रुपियाँ रहेकोमा हाल एक

लाख २६ हजार १७२ रुपियाँ पुगेको छ।

सर्वेक्षणबाट प्राप्त जनसाङ्ख्यिक विवरण अनुसार प्रतिव्यक्ति प्रतिवर्ष दुई हजार २३६ किलो क्यालोरी आवश्यक पर्ने देखिएको छ। घरपरिवारको उपभोग प्रवृत्तिमा व्यापक परिवर्तन आएकोले तेस्रो सर्वेक्षण २०६६/६७ मा भएका ४० वटा खाद्यवस्तु र घरपरिवारमा उपभोग गरिएको खाद्यवस्तुमध्ये क्यालोरीमा मापन गर्न सकिने ३७ वटा थप गरी ७७ वटा खाद्य वस्तु समावेश गरिएको छ।

गरिवीको वर्तमान अवस्था जानकारी पाउने उद्देश्यसाथ सो सर्वेक्षण गरिएको थियो। २०७९ असार १ गतेदेखि २०८० जेठसम्म गरिएको अध्ययनका लागि सात प्रदेशका नौ हजार छ सय घरपरिवारबाट नमुना भरेर प्रतिवेदन तयार पारिएको कार्यालयले जनाएको छ।

नियुक्ति प्रक्रिया रोक्न अस्वीकार

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

सर्वोच्च अदालतले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको अध्यक्ष नियुक्ति प्रक्रिया रोक्न अस्वीकार गरेको छ। कानुनविपरीत मापदण्ड बनेकाले दरखास्त प्रक्रिया रोक्न माग गरी दायर रिटमा अदालतले अन्तरिम आदेश जारी गर्न अस्वीकार गरेको हो। न्यायाधीश प्रकाशमानसिंह राउतको एकल इजलासमा सोमबार दुवै पक्षको उपस्थितिमा छलफल भएको थियो। अदालतले अन्तरिम आदेश जारी अस्वीकार गरेसँगै अध्यक्ष छनोटको प्रक्रिया नरोकिने निश्चित भएको छ।

अध्यक्षका लागि २५ जनाले आवेदन दिएका छन्। सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयले फागुन २ देखि आवेदकको व्यावसायिक कार्ययोजना, प्रस्तुतीकरण र अन्तर्वाताको प्रक्रिया तोकेको छ। फागुन ५ सम्म अन्तर्वाताको प्रक्रिया पूरा गर्ने मन्त्रालयको कार्यतालिका छ।

माघ १४ गते मन्त्रालयले अध्यक्ष नियुक्तिको प्रक्रिया अगाडि बढाएकोमा कानुनविपरीत मापदण्ड बनेको भन्दै अधिवक्ता अनन्तराज लुईटेलसमेतले सर्वोच्चमा रिट दायर गर्नुभएको थियो। रिटमा एकल इजलासबाट अन्तरिम छलफलका लागि दुवै पक्षलाई भिक्काउने आदेश भएको थियो।

कानुन, लेखापरीक्षण तथा व्यवस्थापन क्षेत्रका व्यक्तिलाई प्रतिस्पर्धको अवसर नदिने गरी सङ्कुचन रूपमा मापदण्ड तय भएकाले प्रक्रिया रोक्न रिटमा माग गरिएको थियो। मन्त्रालयले स्नातक गरी राजपत्राङ्कित प्रथम श्रेणी वा सरकारी निकायको १० औँ तह वा सोभन्दा माथिको योग्यता भएका व्यक्तिले प्रतिस्पर्धा गर्न पाउने गरी मापदण्ड बनाएकाले सीमित प्रतिस्पर्धा हुने जिकिरसहित रिट दर्ता भएको थियो। रिटमा प्रधानमन्त्री तथा मन्

चक्रपथ निर्माण सुस्त

तस्विर : बाबुराम देवकोटा

रिङरोडमा पर्ने कमलामाई नगरपालिका-४, मल्लागाउँस्थित कच्ची सडक ।

सिन्धुली समाचारदाता सिन्धुलीमाढी, माघ २९ गते

सिन्धुली जिल्लाको सदरमुकाम सिन्धुलीमाढीमा निर्माण थालिएको चक्रपथको निर्माण गति सुस्त बनेको छ ।

सडक डिभिजन कार्यालय खुर्कोट अन्तर्गत सदरमुकामको माफौटार-पानीट्याङ्की-नुनथला-मल्लागाउँ हुँदै हिरापानीसम्मको आठ किलोमिटर लम्बाइको चक्रपथ निर्माण कार्य सुस्त भएको हो । सडक डिभिजन कार्यालय खुर्कोटका इन्जिनियर सन्देशराज दुङ्ग्रेलका अनुसार दुई वर्षभित्रमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने गरी १८ करोड रुपियाँ लागतमा कालिका-वेदानी-विकास जेभीले २०७९ सालमा नै ठेक्का सम्झौता गरी काम सुरु गरेको हो । सो कम्पनीले २०८१ सालको असारसम्म काम सक्नु पर्छ । तीन वटा कम्पनीले संयुक्त रूपमा ठेक्का सम्झौता गरेका छन् तर अहिलेसम्म कामको प्रगति करिब १५ प्रतिशत मात्रै छ । निर्माण कार्य सुस्त छ । कार्यालयले निर्माण कम्पनीलाई काम छिटो गर्न ताकिता गरिरहेको उहाँको भनाइ छ ।

उहाँले कार्यालयले निर्माण कम्पनीलाई आफूले गर्नुपर्ने आफ्नो कारवाही सबै गरिरहेको बताउनुभयो । पर्याप्त बजेटको व्यवस्थापन नहुँदा पनि काममा ढिलाइ भएको कार्यालयले जनाएको छ । आठ किलोमिटर लम्बाइको उक्त रिङरोड कालिका-वेदानी-विकास जेभीले १८ करोड रुपियाँमा निर्माण गर्ने गरी ठेक्का सम्झौता गरी काम सुरु गरेको इन्जिनियर दुङ्ग्रेलले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार दुई लेनमा निर्माण हुने रिङरोडको चौडाइ साढे सात मिटर हुने छ । त्यसमा कालोपत्रे भने साढे पाँच मिटरको रहने छ । कमलामाई नगरपालिका-४, मल्लागाउँका डम्बरबहादुर कार्कीले उक्त चक्रपथको निर्माण गति हेर्दा बन्छ कि बन्दैन जस्तो अवस्थामा रहेको बताउनुभयो ।

उक्त चक्रपथले कमलामाई नगरपालिका-४, ५ र ७ को भित्रै बस्तीलाई समेट्ने छ । माफौटार-चक्रमकं सडक अन्तर्गत माफौटारबाट निर्माण सुरु गरिएको उक्त चक्रपथ हिरापानीमा आएर बिपी राजमार्गमा जोडिने छ ।

कालिका-वेदानी-विकास जेभीका सञ्चालक मन्थु साहका अनुसार बजेट अभाव, जग्गा विवाद, स्थानीय केही व्यक्तिले आफ्नै काम गर्न गरेको अवरोध र रिङरोडमा पर्ने रुख काट्ने समस्याले निर्माणमा केही समस्या परेको हो । यस वर्ष एक करोड रुपियाँ मात्रै बजेट आएको र त्यही अनुसार काम गर्नुस् भनेर कार्यालयले भनेकाले छोटो दुरीमा यस पटक काम हुने बताइन्छ ।

फिल्डमा काम गर्न खटिएका कामदार र मिस्त्रीलाई स्थानीय केही व्यक्ति आफैँले काम गर्न पाउनु पर्छ भन्दै काम गर्न नदिएर शरीरमा जुटो पानीसमेत छर्‍यापिदिएको बताइन्छ ।

निर्माण व्यवसायी साहका अनुसार काममा स्थानीयबाट अवरोधसमेत भएको छ । स्थानीयलाई ३५ लाख रुपियाँ जतिको कामको पेटीठेक्का पनि दिइएको छ । उहाँले भन्नुभयो, “शान्तिसुरक्षा पाउँ भनेर जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय र सडक डिभिजन कार्यालयमा समेत निवेदन दिएको छु । शान्तिसुरक्षा मार्गद पनि कतैबाट पाएको छैन ।”

वन्यजन्तुबाट मारिए खसीबाख्रा

हेटौँडा समाचारदाता
हेटौँडा, माघ २९ गते

मकवानपुरको बकैया गाउँपालिका-६, सुधाका स्थानीयको १९ वटा खसीबाख्रा वन्यजन्तुबाट मारिएका छन् ।

बकैया-६ का वडाध्यक्ष फूलमान भोम्जनले स्थानीय कृषकका तीन घरपरिवारका खसीबाख्रा आइतबार चराउन लगिएको स्थानमा मारिएको जानकारी दिनुभयो । ती खसीबाख्रा बाघ वा चित्तुवाले मारेको हुन सक्ने बताइन्छ । वडाध्यक्ष भोम्जनका अनुसार स्थानीय डम्बरबहादुर भोम्जनका ११, कान्छीमाया भोम्जनका पाँच र गङ्गागाराज भोम्जनका तीन वटा बाख्रा बाघले मारेको अवस्थामा फेला परेका छन् ।

बाल इजलासबाट चौरासी मुद्दाको सुनुवाइ

दोलखा समाचारदाता दोलखा, माघ २९ गते

जिल्ला अदालत दोलखाले सञ्चालन गरेको बालमैत्री न्यायका लागि बाल इजलासबाट करिब पाँच वर्षको अवधिमा ८४ वटा मुद्दाको सुनुवाइ भएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा १४, आव २०७७/७८ मा १४, २०७८/७९ मा २८, २०७९/८० मा २२ र २०८०/८१ को हालसम्ममा पाँच वटा मुद्दा बाल इजलासबाट सुनुवाइ भएको अदालतका सेस्तेदार अन्धन भट्टराईले जानकारी दिनुभयो ।

उहाँका अनुसार ऐन अनुसार बालबालिकाका मुद्दा छिट्टै सम्पादन गर्नुपर्ने हुन्छ । नियमित सुनुवाइ भइरहनु पर्छ । थुनामा नराखी नियमित प्रक्रियामा ल्याइनु पर्छ । उसलाई म कारवाहीमा छु भन्ने महसुस हुन दिनु हुँदैन । वकिल, अभिभावकसमेतको उपस्थितिमा कार्य अगाडि बढाउनु पर्छ । उसमा सुधार आएको छ कि छैन भनी वेला बेलामा बुझ्ने, प्रतिवेदन लिएर मात्र फैसला गर्नुपर्ने हुन्छ ।

बालबालिका, अभिभावकसमेतलाई सचेत पार्न सञ्चारकर्मीको अहम् भूमिका हुने उल्लेख गर्दै यसमा मनोबैज्ञानिक र समाजसेवीको पनि ठुलो हात हुने उहाँले स्पष्ट पार्नुभयो ।

सङ्घबाट प्राप्त एक लाख रुपियाँमा बाल इजलास निर्माण भएको जानकारी दिँदै उहाँले भन्नुभयो, “बालबालिकालाई आफू कोठामै छु भन्ने महसुस हुने गरी शयन कक्षका लागि छुट्टै कोठा तयार गरिएको छ । अर्को कोठामा अरू संस्कारवाला रहने व्यवस्था मिलाइएको छ ।”

एक जना न्यायाधीशले बालबालिकालाई सामान्य तरिकाले पुछताछ गरिएको अर्को कोठामा स्क्रिनबाट देखिने बनाइएको छ । अर्को कोठामा पनि एक जना न्यायाधीश, वकिल, संस्कारवाला बस्ने र प्रत्यक्ष हेर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । बालबालिकाको कुरा सुनिने तर यताको वादविवाद नसुनिने व्यवस्था मिलाइएको छ । यसबाट पूर्ण रूपमा बालमैत्री न्याय हुने देखिएको उहाँले स्पष्ट पार्नुभयो ।

अहिले भने एक मात्र न्यायाधीश रहेकाले सामान्य इजलासबाट पनि बाल इजलासकै नियम कानुनबमोजिम मुद्दा सुनुवाइ हुने गरेको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

बाल विकास रणनीति मस्यौदामा छलफल

तस्विर : अनिल पराजुली

प्रदेशस्तरीय एकीकृत प्रारम्भिक बाल विकास रणनीति मस्यौदा कार्यक्रमका सहभागी ।

हेटौँडा समाचारदाता हेटौँडा, माघ २९ गते

बागमती प्रदेशको प्रारम्भिक बाल विकास रणनीति मस्यौदा तयार गरिएको छ । गर्भावस्थादेखि आठ वर्षसम्मका प्रारम्भिक उमेरका सबै बालबालिकाको शारीरिक, सामाजिक, बौद्धिक, संवेगात्मक र भाषिक विकासको अवसर सुनिश्चित गर्न सो रणनीति बनाउन लागिएको हो । बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकास सुनिश्चित गरी सक्षम तथा दक्ष मानव स्रोत विकास गर्ने लक्ष्यसहित बागमती प्रदेशस्तरीय एकीकृत प्रारम्भिक बाल विकास रणनीति बनाउन लागिएको बताइन्छ ।

प्रदेशका विभिन्न मन्त्रालय एवं संस्कारवालाको सहभागितामा मङ्गलबार हेटौँडामा प्रदेशस्तरीय एकीकृत प्रारम्भिक बाल विकास रणनीति मस्यौदा प्रस्तुतीकरण तथा अन्तर्क्रिया कार्यक्रम गरिएको छ ।

बागमती प्रदेशका सामाजिक विकासमन्त्री कुमारी मोक्तानले सबैको सहभागितामा बनेको मस्यौदाका लागि अनलाइनमार्फत सुझाव लिने

काम गरिएको बताउनुभयो । उहाँले बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकास गरी समृद्ध प्रदेश बनाउन महत्त्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

उहाँले बाल विकाससँग सम्बन्धित संस्था र संस्कारवाला सबै मिलेर तयार गरिएको प्रारम्भिक बाल विकास नीतिमा कुनै कमजोरी नगरी संशोधन गर्न नपर्ने गरी बनाउन निर्देशन दिनुभयो ।

सामाजिक विकास मन्त्रालयका महाशाखा प्रमुख गोपालप्रसाद कँडेलले यो रणनीतिले बागमती प्रदेशलाई बालमैत्री प्रदेश बनाउन सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

विशेष संरक्षण आवश्यकता भएका प्रारम्भिक बाल विकास उमेरका बालबालिकाको सर्वाङ्गीण विकासका लागि लक्षित रूपमा एकीकृत एवं गुणस्तरीय सेवाको पहुँच विस्तार गर्नेलगायत पाँच वटा नीतिमा यो रणनीति केन्द्रित छ । यसले बागमती प्रदेशले लिएको नीतिको पूर्ण कार्यान्वयनका लागि विभिन्न १६ वटा रणनीति एवं रणनीति लागू गर्न स्पष्ट कार्यनीतिसहित कार्यदिशा तय गर्ने विश्वास छ ।

अस्पतालमा जनशक्ति अभाव

रामेछाप समाचारदाता रामेछाप, माघ २९ गते

रामेछाप सदरमुकाम मन्थलीस्थित मन्थली नगर अस्पतालले आफ्नो तेश्रो वार्षिक उत्सव विभिन्न कार्यक्रम गरी मनाएको छ ।

निर्माणाधीन अस्पताल भवनमा आयोजित वार्षिक उत्सव कार्यक्रम उद्घाटन गर्दै रामेछापका सङ्घीय सांसद पूर्णबहादुर तामाङ (कान्छाराम) ले मन्थली अस्पतालको व्यवस्थापनका लागि सङ्घीय र प्रदेश सरकार लाग्नुपर्ने बताउनुभयो । मन्थली नगरपालिकाले मात्रै यो अस्पताल धान्न नसक्ने उहाँको भनाइ छ ।

बागमती प्रदेश सभा सदस्यहरू तारानारायण श्रेष्ठ, युवराज चौलागाई, आनन्द श्रेष्ठ, मन्थली नगरपालिकाका प्रमुख लव श्रेष्ठले शिक्षा र स्वास्थ्यमा राजनीति गर्न नहुने र मन्थली अस्पतालको विकासका लागि सबैले सहयोग गर्नुपर्ने बताउनुभयो । उहाँहरूले यसमा आवश्यक जनशक्ति र उपकरण थप गर्न सबै लाग्नुपर्ने विचार व्यक्त गर्नुभयो ।

मन्थली नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख केशवराज फुयाँलका अनुसार २०७८ माघ

२७ देखि मन्थली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रलाई १५ शय्याको अस्पतालका रूपमा विकास गरी सञ्चालन गरिएको हो । अहिले यस अस्पतालमा पाँच चिकित्सकसहित ४५ कर्मचारी रहेका उहाँले बताउनुभयो ।

मन्थली अस्पतालले २४ घण्टे इमर्जेन्सी सेवा र शल्यक्रियासहितको प्रसूति सेवा उपलब्ध गराउँदै आएको छ । अस्पतालले ओपिडी, रेडियोलोजी सेवा, थेरापी सेवा, डेन्टल सेवा, आँखा केन्द्र, ल्याब, फार्मेसीलगायत सेवा दिँदै आएको छ । सर्पदंशका विरामी उपचार सेवा अस्पतालले दिँदै आएको छ ।

मन्थली अस्पतालका प्रमुख डा. समीर क्षेत्रीले दैनिक दुई सय जनासम्म विरामीलाई स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्दै आएको मन्थली अस्पतालबाट चालु आवको हालसम्म भन्डै २६ हजार विरामीले स्वास्थ्य सेवा लिएका जानकारी दिनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “अहिले मन्थली अस्पतालले आफ्नो सेवालाई विस्तार गर्दै लगेपछि विरामीको चाप बढेको छ । रामेछापसहित छिमेकी ओखलढुङ्गा, दोलखा, सोलुखुम्बु र सिन्धुली जिल्लाका नागरिक मन्थली अस्पतालमा उपचारका लागि आउने गरेका छन् ।”

University Grants Commission
Sanothimi, Bhaktapur

Letter of Intention to Award
Published date: 2080/11/01

University Grants Commission has published the notice for the Invitation of Bids through e-GP system dated 08 December 2023 on Gorkhapatra Daily for the Procurement of Machinery- Office Equipment with contract ID: NEHEP/UGC/G/NCB-01/080/81. As per the recommendation of Evaluation Committee, the bid of following bidder is determined as lowest evaluated substantially responsive bid and has been accepted by UGC. This is our intention to award the contract to the following bidder.

Contract ID	Name of the Project	Name of the Bidder	Bid Price (Inclusive of VAT)
NEHEP/UGC/G/NCB-01/080/81	Procurement of Machinery- Office Equipment (Branded Laptops, Branded Desktops, Multifunctional Printers, Smart Board and Server.	Max International, Kamal Pokhari, Kathmandu.	NRs. 2,294,436.75

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.
केन्द्रीय कार्यालय, सामान्य सेवा विभाग
फोन ४२५२५९५ एक्सटेंसन नं. २४९१, १३९७

बोलपत्र स्वीकृतिका लागि छनोट भएको आशयको सूचना
(प्रकाशित मिति : २०८०/११/०१ गते)

यस बैंकका लागि आवश्यक २८ थान Various Capacity Generators खरिद गर्नका लागि मिति २०८०/०४/२५ गतेको गोरखापत्र दैनिक एवं www.bolpatra.gov.np/egp मा दुई स्वाम विधि (Single Stage Two Envelope) अनुरूप राष्ट्रिय स्तरको बोलपत्रको सूचना प्रकाशित गरिएकोमा तोकिएको अन्तिम समयबधि सम्ममा अनलाइन प्राप्त हुन आएका बोलपत्र (प्रावधिक तथा आर्थिक प्रस्तावहरू) को विस्तृत मूल्याङ्कन गरे पश्चात् प्राविधिक मूल्याङ्कनमा सफल भएका बोलपत्रहरू मध्ये तपसिल बमोजिम प्याकेज अनुरूपका बोलपत्रहरू, न्यूनतम मूल्याङ्कित, सारभूत रूपमा प्रभावशाली देखिएकोले सो बोलपत्र स्वीकृत गर्नका लागि छनोट भएको हुँदा, सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ (२) बमोजिम सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो आशयको सूचना प्रकाशित गरिएको छ । तपसिल

खरिद कार्यको विवरण	Pkg	स्वीकृतिका लागि छनोट भएको बोलपत्र दाताको विवरण	स्वीकृत कुल कबोल रकम (VAT सहित)
The Supply & Delivery of Various Capacity Generators (IFB No. RBBL/GSD/G/NCB/GENERATOR-4 Nos)	Package A (5 KVA Generator-14 Nos)	Elemtech International Pvt. Ltd. New Baneshwor, Kathmandu	रु. ६९,८५,६२०।०० (एकसट्टी लाख पचासी हजार छ सय बीस मात्र)
	Package B (12 KVA Generator-4 Nos)	Agni Motoinc Pvt. Ltd. Uttardhoka, Kathmandu	रु. १८,८३,९३६।०० (अठार लाख त्रियासी हजार नौ सय छतीस मात्र)
	Package C (15 KVA Generator-10 Nos)	Hitpoint Nepal Pvt. Ltd. New Baneshwor, Kathmandu	रु. ५१,८८,३९५।०० (एकौउन लाख अठ्ठासी हजार तीन सय पञ्चानब्बे मात्र)

नेपाल सरकार
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय
सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय
ताहाचल, काठमाडौँ

लिखित स्पष्टीकरण पेस गर्ने सूचना
(सूचना प्रकाशित मिति : २०८०/११/०१ गते)

तपसिलका निर्माण व्यवसायी/आपूर्तिकर्ताहरूलाई कालो सूचीमा राख्न तपसिलका सार्वजनिक निकायहरूबाट लेखी आएकोले कालो सूचीमा राख्न नपर्ने आधार प्रमाण भए सूचना प्राप्त भएको मितिले ३० (तीस) दिनभित्र यस कार्यालयमा लिखित स्पष्टीकरण पेस गर्नु भनी निजहरूको ठेगानामा सूचना पठाइएकोमा हालसम्म पनि लिखित स्पष्टीकरण पेस हुन नआएकोले यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ । तसर्थ सो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र लिखित स्पष्टीकरण पेस गर्न हुन सम्बन्धित निर्माण व्यवसायी/आपूर्तिकर्ताहरूको जानकारीका लागि सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १४१ को उपनियम (४क) को प्रयोजनार्थ यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

तपसिल :

क्र. सं.	कालो सूचीमा राख्न लेखी पठाउने सार्वजनिक निकायहरूको नाम, ठेगाना	कालो सूचीमा राख्न लेखी पठाइएका निर्माण व्यवसायी/आपूर्तिकर्ताहरूको नाम, ठेगाना
१.	श्री राइनास नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, तीनपिस्ले, लामजुङ ।	श्री चम्पावती रोडा ढुङ्गा बालुवा प्रशोधन केन्द्र प्रा.लि., रा.न.पा.-०६, लामजुङ । (मुख्य व्यक्ति: श्री मदन राज चौलागाई)
२.	श्री मानसिक अस्पताल, लामजुङ, ललितपुर ।	श्री न्यू प्रिसियल फेसन ओवर, ललितपुर महानगरपालिका-१२, लामजुङ । (मुख्य व्यक्ति: श्री पार्वती तिम्लिसेन)
३.	श्री खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनी लिमिटेड, महेन्द्रनगर ।	श्री प्रगती कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि., भीमदत्त नगरपालिका-०४, कञ्चनपुर । (मुख्य व्यक्ति: श्री वीर बहादुर बुढाथोकी)
४.	श्री सडक डिभिजन, पाल्पा ।	श्री ए-वान खेप्टड कन्स्ट्रक्सन एण्ड अर्डर सप्लायर्स, बडामालिका, बाजुरा । (मुख्य व्यक्ति: श्री अशोक रावल)
५.	श्री सडक डिभिजन, पाल्पा ।	श्री कोशी एण्ड न्यूपाने/ओम साई कन्स्ट्रक्सन जे.भी., काठमाडौँ । १. कोशी एण्ड न्यूपाने निर्माण सेवा प्रा.लि. (मुख्य व्यक्ति: श्री प्रतापद शर्मा) २. ओम साई कन्स्ट्रक्सन (मुख्य व्यक्ति: श्री होमनाथ गौतम)
६.	श्री सडक डिभिजन, पाल्पा ।	श्री चण्डी निर्माण सेवा, सिद्धार्थनगर-३, रुपन्देही । (मुख्य व्यक्ति: श्री चन्द्र प्रसाद जयसवाल)
७.	श्री सिद्धार्थनगर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही ।	श्री साहनी विल्डर्स, ओमसतिया गाउँपालिका-३, रुपन्देही । (मुख्य व्यक्ति: श्री राजेन्द्र चाई)
८.	श्री सामाजिक विकास मन्त्रालय, सार्वजनिक निर्माण कार्यान्वयन इकाइ, गजुरी, धादिङ ।	श्री सप्तकोशी जलाधार/ओम साइ एण्ड कम्पनी जे.भी., काठमाडौँ । १. सप्तकोशी जलाधार निर्माण कम्पनी प्रा.लि., काठमाडौँ । (मुख्य व्यक्ति: श्री भावेश बोहोरा) २. ओम साइ एण्ड कम्पनी प्रा.लि., हेटौँडा, मकवानपुर । (मुख्य व्यक्ति: श्री सरोज गौतम)
९.	श्री सिद्धार्थनगर नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, सिद्धार्थनगर, रुपन्देही ।	श्री अर्घा भगवती कन्स्ट्रक्सन, शिवगंगा नगरपालिका-४, चाकला अर्घाखाँची । (मुख्य व्यक्ति: श्री हरिप्रसाद गैर)
१०.	श्री सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौँ ।	श्री जुडिसियल पाथ एण्ड लिगल सर्भिस प्रा.लि., बबरमहल-११, काठमाडौँ । (मुख्य व्यक्ति: श्री विश्वेश्वर प्रसाद गौतम)
११.	श्री सुस्ता गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, कुडिया, नवलपरासी (व.सु.प.)	श्री भाव्या कन्स्ट्रक्सन, पाल्हीनन्दन गाउँपालिका-२, नवलपरासी । (मुख्य व्यक्ति: श्री उमेश सिंह)

सामाजिक परिवर्तनको जग

उपेश महर्जन

नेपाल नयाँ युगमा प्रवेश गरेको छ । सैद्धान्तिक रूपमा सङ्घीय नेपाल निर्माण भएदेखि व्यावहारिक रूपमा सोही अनुसार लैजान सङ्घीय, प्रादेशिक र स्थानीय तहबाट दिगानुदिन काम भइरहेको छ। विसं २०४६ को जनआन्दोलनबाट निर्माण भएको संविधानले पनि अपरिवर्तनीय भनेको २४० वर्षको राजतन्त्र ‘जनयुद्ध’ को जग र माओवादी शक्तिसहितको सात दलीय मोर्चाद्वारा आह्वान गरिएको जनआन्दोलनले ढालेको थियो । जसको प्रतिफल मुलुकमा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रसहित धर्मनिरपेक्षता, समानुपातिक र समावेशी शासन व्यवस्था सुरु भयो । त्यसैले पनि जनयुद्ध र नेतृत्वकर्ताको भूमिकालाई सम्मान गर्नु पर्छ ।

कवि भूपि शेरचनले भने अनुसार ‘हुँदैन बिहान मिर्मिरा तारा भरेर नगए, बन्दैन मुलुक दुई चार सपुत मरेर नगए ।’ हो, सहिदको रगतले लेखिएका स्वर्ण अक्षरले नै नेपाल आधुनिक युगमा प्रवेश गरेको छ । मुलुकलाई यो लयमा ल्याउन नेपाल आमाका १७ हजारभन्दा बढी सपुतले ज्यानको बलिदान दिएका छन् । यो परिवर्तन ल्याउन ती महान् सहिदको बलिदानी र नेपाली राजनीतिको ठोस परिस्थितिको ठोस विश्लेषण गर्न सक्ने नेतृत्वका कारणले सम्भव भएको हो । इतिहास जनताले बनाउँछन् र त्यसको नेतृत्व नेताले गर्दछन्’ भन्ने भावनालाई एक इन्च पनि तलमाथि नगर्ने हो भने जेमको राजनीतिक निकासका लागि उथलपुथल, क्रमभङ्ग, महान् विपत्ति र महान् छलाङ्गमय गतिमा सोही अनुसार हुन्छ ।

क्रान्ति वा परिवर्तन भोजभरेर गरेर आउँदैन । सचेतपूर्वक राजनीतिक गतिविधिलाई निष्कर्षमा पुर्‍याउन अहोरात्र खटिरहन आवश्यक छ । यथार्थ्यतिमा रहेका उपरिसंरचनादेखि दैनिक जीवनसम्म आमूल परिवर्तन ल्याउन सकिन्छ । नेपालको पछिल्लो परिवर्तन पनि जनयुद्धकै जगमा आएको हो । नयाँ जनवादका लागि लाँडएको हिंसात्मक राजनीति पूर्णतः सफल नभए पनि संरचनागत

अवधारणामा रहेका अङ्गहरूमा व्यापक हेरफेर गर्न सफल भएको छ । अहिलेको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र, धर्मनिरपेक्षता, समावेशीलागायतका राजनीतिक उपलब्धि सोही आन्दोलनको देन हो । द्वन्द्वात्मक भौतिकवादमा आधारित मार्क्सवादको चुरो कुरा ‘राजनीतिक मुद्दा र नेतृत्व समयसोपेक्ष हुनुपर्छ ।’ नीति र नेतृत्वको तादात्म्यले मात्र नेतृत्वले नीतिगत अवधानमा स्थापित गर्न सक्छ । ‘राम जलिरहँदा राजा निरो बाँसुरी बजाइरहेको छ’ भने जस्तै सुखसयलमा मात्र रम्ने राजनीतिज्ञ वा राष्ट्रप्रमुखले देश र जनताको हितमा कुनै काम गर्न सक्दैनन् ।

जनयुद्धको नेतृत्व गर्नुभएका पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ तेस्रो पटक प्रधानमन्त्रीको जिम्मेवारीमा रहेर सुशासन, समृद्धि र सामाजिक न्यायको अभियानमा खरो रूपमा जुटिरहनुभएको छ । ‘एक रातमा रोम बनेको होइन’ भने जस्तै नेपाल बनाउने इच्छाशक्ति लिएर नै उहाँ करिब दैनिक १८ घण्टाभन्दा बढी खटिरहनुभएको छ । यो सबै देश र जनताको हितकै लागि हो । प्रचण्ड नेतृत्वमा पुग्न र सधैं नेता हुन बारम्बार राजनीतिक तराजुमा जोखिनु पर्छ भन्ने सिद्धान्तको पक्षपोषण गर्नुहुन्छ ।

जनयुद्धकै दौरानमा मार्क्सवादको नेपाली चरित्रको विश्लेषणसहित संश्लेषित ‘प्रचण्डपथ’ उहाँले प्रतिपादन गर्नुभए पनि अहिले समग्र राजनीतिका लागि थाती राख्नुभएको छ ।

उहाँले सोही अनुसार आफ्नो राजनीतिक गतिविधिलाई नवढाए पनि सारमा निरन्तर अगाडि बढाइरहनुभएको छ । हिंसात्मक राजनीतिक गतिविधि गरेर छोटो समयमा शासनको बागडोर सम्हाले उहाँ मात्र एक सफल नेतृत्व हुनुहुन्छ । राजनीति र कूटनीति अभिभाज्य हुनु पर्छ र राजनीतिक दाउपेचबाट मात्रै कूटनीतिलाई पनि तार्किक निष्कर्षमा पुर्‍याउन सकिन्छ भन्ने मान्यता उहाँको छ ।

राजनेता वा विश्वनेता बन्न लामो समय लाग्न सक्छ । यसरी स्थापित हुने नेताको नीति, नीतिको महत्त्व, नीतिको औचित्य, नीतिको तादात्म्य र नीतिको व्यावहारीकरण हुनु अति आवश्यक छ । नेताको पहिचान, नेताको अस्तित्व, नेताको महिमा र नेताको गौरवपूर्ण इतिहास स्मरणयोग्य हुनु आवश्यक छ । जनता, समाज, देश र विश्वको मार्गदर्शन गर्न सक्ने व्यक्तित्व मात्रै असली राजनेता हुन्छ । वर्गीय सङ्घर्षमा २१ औँ शताब्दीमा जन्मिएको पहिचानको आन्दोलनलाई सही बाटोमा लैजान सकेकै कारण प्रचण्डको यो स्थान बनेको हो ।

नेपालमा पहिचानको आन्दोलन नयाँ सामाजिक आन्दोलनका रूपमा स्थापित गर्दै जातीय, क्षेत्रीय, लिङ्गीय, भौतिक र धार्मिक रूपले नयाँ कोणबाट प्रचण्डले सुरुवात गर्नुभयो । यसलाई राजनीतिक रूपमा गोलबन्द गर्दै मार्क्सवादी वर्गीय चेतनाको लैस दिएर दीर्घकालीन जनयुद्ध र सहरी

सशस्त्र विद्रोहको सूत्रपात गर्दै शान्तिपूर्ण रूपमा क्रान्तिलाई मूलप्रवाहमा लगेर टुङ्ग्याउन सफल हुनुभयो । पार्टीमा महामन्त्री प्रचण्ड हुँदै प्रधानमन्त्रीसम्म पुग्दा उहाँ सामाजिक र राजनीतिक आन्दोलनका नेतृत्वकर्ता हुनुभयो । प्रचण्ड अहिले गणतन्त्र, सुदृढ लोकतन्त्र, सामूहिक शासन पद्धति भएको सङ्घीयतालाई व्यावहारिक रूपमा पनि लागु गर्ने नेतृत्वकर्ता बन्नुभएको छ । बाह्रकुँदै समभट्तारी र विस्तृत शान्ति सम्झौताको मुख्य हस्ताक्षरकर्ताका रूपमा समकालीन नेपाली राजनीतिमा उहाँको योगदान अतुलनीय छ ।

शान्तिको अनुयायी गौतम बुद्धको देश नेपाललाई वास्तवमै शान्तिको देश बनाउन उहाँले धेरै भूमिका निर्वाह गर्नुभयो । बहुजातीय, बहुधार्मिक र बहुसांस्कृतिक देश नेपाललाई धर्मनिरपेक्ष मुलुकका रूपमा स्थापित गराउनुभयो । चार जात ३६ वर्णको साभा फुलवारीको नेपाललाई राजनीतिक रूपमा समानुपातिक र समावेशी पहिचान दिलाउने काम प्रचण्ड नेतृत्वको जनयुद्धबाट भयो । समाजवादी राज्यव्यवस्था निर्माण गर्ने दिशामा उहाँको तेस्रो प्रधानमन्त्री कार्यकालको एक वर्षमा केही आधारभूत कामको थालनी भएको छ ।

नेपालको राजकीय सत्ताको बागडोर सम्हालिरहँदा उहाँले प्रतिपादन गर्नुभएको ‘प्रचण्डपथ’ लाई कुनै पनि हदमा बेवास्ता गर्न मिल्दैन । सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको

लोकतान्त्रिक समाजवादको परिदृश्य

ऋषिराम काफ्ले

सुशासन पद्धति, सामाजिक न्याय र नागरिक जीवनको चित्रणले मात्र कुनै पनि देशको राजनीतिक परिदृश्य र त्यसको धरातल स्पष्ट पारेको हुन्छ । देशको भावी योजना र पद्धति, स्वास्थ्य, शिक्षा, संस्कार, संस्कृति, राष्ट्र र जनताको सुरक्षाको अवधारणा जस्ता विषयलाई कसरी संस्थागत गर्ने र सुनिश्चितता प्रदान गर्ने भन्ने स्पष्ट मार्गचित्र लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्थाको मूल आधार हुनु पर्छ । यही पद्धतिका आधारमा राज्यको भविष्य सुनिश्चित बन्ने हुँदा स्पष्ट दिशाबोध गर्न सक्ने राजनीतिक शक्ति सत्ता राजनीतिको आधार बन्नु पर्छ । देशको शासन व्यवस्था र सत्ताको बागडोर सम्हाल्ने राजीतिक दलको दर्शन, विचार र सिद्धान्तप्रति उक्त दलमा आवद्ध आमराजनीतिज्ञमा प्रतिबद्धता आवश्यक पर्छ । त्यसले मात्र लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्थाको मर्म र भावनालाई आत्मसात् गरी स्पष्ट दिशाबोध गर्न सक्छ ।

लोकतन्त्रमा आधारित सैवैधानिक व्यवस्थामा प्रचलित नियम, कानुन, सत्तामा रहेका राजनीतिक दलको विचार र सिद्धान्तका आधारमा परिमार्जित हुँदै देशको नीति, कार्यक्रम र योजना कार्यन्वयन स्तरमा पुग्ने गर्छन् । त्यसरी बनेका र परिमार्जित भएका नीति नियमको कार्यन्वयनका आधारमा नै त्यो देशको विकासको स्तर निर्धारण हुने गर्छ । त्यसमा पनि देशको शासन व्यवस्था, राजनीतिक विचार र नेतृत्वको दृष्टिमाइ मिल्थ्यो भने मात्र विकासले गति लिन सक्छ । जनतामा सकात्मक भावना र भविष्यप्रति आशा जग्न सक्छ । जनसमुदायमा नैराश्यपूर्ण वातावरणको अन्त्य हुँदै जान्छ । राजनीतिक परिदृश्यमा स्पष्ट खाका निर्माण हुँदै जान्छ । विकासले पूर्वाधार तयार पार्न थाल्छ । जनसमुदायमा धैर्य बढ्नु थाल्छ । विचारबाट विशिष्ट कार्यदिशा र त्यसको ज्ञानबाट भावी योजना बन्न सक्ने गन्तव्य सुनिश्चित हुन्छ । तब मात्र विचार र चिन्तनले प्रश्रय पाउने हो ।

सदियौंदेखि विश्वका अधिकांश मुलुकका शासन व्यवस्था शक्तिमा आधारित निरङ्कुश प्रकृतिका रहँदै आए । त्यस्ता शासकशैली सामन्त र सम्भ्रान्त वर्गको इशारा पूरा गर्ने आधार बनिरहे । त्यस्तो अधिनायकवादी शासन व्यवस्थालाई दिगो रूप दिन सत्ता, धन र सैन्यबलको आड लिने र लामो समयसम्म सत्तामा टिकिरहने रणनीति अगाडि सारे । सामन्ती स्वरूपको शासन पद्धतिमा सर्वसाधारण जनसमुदायका प्रमुख कार्य सम्भ्रान्त वर्गको सेवा, चाकडी र चापलुसी बनिरहे । यसलाई उनीहरू कर्तव्य ठानिरहे । समाजमा मानवता मरेर गयो । मानवताको ज्ञानबाट सर्वसाधारण वञ्चित रहँदै

जाँदा उनीहरूलाई मानव भएर बाँच्ने सोच पलाउने सकेन । दिन बित्दै जाँदा विश्वमा केही ठुला घटना पुनर्जागरण र धर्मसुधार आन्दोलन आदि हुन थाले । यस्ता सङ्घर्षले सर्वसाधारणलाई बिउँफाउन थाल्यो । क्रमिक रूपमा जनमानसमा शासक र अधिनायकवादी प्रति आक्रोशको भावना विकसित हुन थाल्यो । परिणामस्वरूप विश्व परिवेशमा उदारवादी भावनाले प्रश्रय पाउन थाल्यो तर त्यो सहजै प्राप्त हुन सकेन । यसका लागि धेरै पटक र ठुला युद्ध गर्नु पर्यो । मानिसले स्वतन्त्रता र परिवर्तनका लागि आहुति दिन थाले । जसका कारण समाजमा बिस्तारै सचेतना बढ्दै जान थाल्यो । मानवतावादी दर्शनको विकास र पुनर्विकास हुँदै गयो । नयाँ उदीयमान राज्यको विकास र विस्तारले गर्दा निरङ्कुश सत्ताप्रति मानिसको नकारात्मक धारणा विकसित हुन पुग्यो । अन्ततः निरङ्कुशता धराशायी हुँदै गयो ।

समाजले क्रमिक रूपले कोल्टे फेदैं जाँदा मानवतावाद, शास्त्रीय दर्शन र धार्मिक मान्यताबाट जनसमुदाय क्रमशः प्रेरित हुँदै गए । जन्मका आधारमा मानिस समान हुन्छ र ऊ जीवनभर मानव भएर बाँच्न चाहन्छ । यस तथ्यलाई सुश्रुति राख्ने प्रमुख आधार राजनीतिक बन्छ । त्यस अर्थमा राजनीति नागरिक इच्छामा आधारित हुनु पर्छ । राज्य शक्तिको सर्वोच्चता पनि नागरिकमा नै निहित हुनु पर्छ । त्यसो हुँदा मात्र देशको नीति निर्माण र कार्यन्वयन जनपक्षीय हुनसक्छ । त्यसको व्यवस्थापन र उपयोग पनि जनताले नै गर्न पाउँछन् भन्ने आधारशिला बिस्तारै विश्वपरिवेशमा खडा हुँदै गयो । यसले समाज र राजनीतिक मार्गचित्रमा नयाँ सोचको विकास गरायो । मानवतावाद र उदारवादले प्रश्रय पाउन थाल्यो ।

यही सोचलाई अङ्गीकार गर्दा मानिसको सामाजिक भावनामा महत्त्वपूर्ण परिवर्तन हुँदै गयो । यिनै धारणाको प्रेरणाले मानिसलाई समाजवादतर्फ आकर्षित गर्दै लग्यो । यसले गर्दा समाज स्पष्ट रूपले समाजवादी र निरङ्कुशवादी अवधारणामा विभक्त हुँदै गयो । मानवीय सोच र ज्ञानमा आएको परिवर्तनले गर्दा समाजवादीमा पनि समाजवादलाई स्वीकार गर्ने र नगर्ने पक्षधरबिच मतभिन्नता बढ्दै गयो । यसले गर्दा समाजमा दुई फरक धार विकसित हुँदै गयो । साम्यवादी कम्युनिज्म विचारतर्फ लागे । लोकतन्त्र पक्षधरले लोकतन्त्र र समाजवादबिचको गटजोडका आधारमा लोकतान्त्रिक समाजवादी शासन पद्धतिमार्फत नागरिक हित र समाजको सही व्यवस्थापन गर्न सक्ने लोककल्याणकारी शासन व्यवस्थाको अवधारणा विकास गरे । जसका निम्ति अभियन्ता लामो समयदेखि अनवरत् सङ्घर्षमा रहे ।

यस्तो अथक र अनवरत् सङ्घर्षको परिणामस्वरूप वर्तमान समयसम्म आइपुग्दा विश्वभर लोकतन्त्र र समाजवादी अवधारणा सर्वस्वीयारी शासन पद्धतिमा रूपमा स्थापित हुन पुग्यो । वर्तमानमा कतिपय राष्ट्रले लोकतान्त्रिक समाजवादी अवधारणा अङ्गीकार गरिसकेका छन् भने कतिपय यस विषयमा मथ्यनरत छन् । यो लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्था सत्ताको पहुँचमा पुग्न नसक्ने, असहाय, निमुखा र तल्लो वर्गका मानिसका लागि समेत हितकर व्यवस्था साबित हुँदै गएको छ ।

लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्थामा कानुनी शासन, नागरिक अधिकार तथा राजनीतिक स्वतन्त्रताको सुनिश्चितता हुने हुँदा यो मानवकल्याणमा केन्द्रित छ । जहाँ समाजवादी धारणाका आधारमा राज्यको अर्थ

व्यवस्था, समाजको स्वरूप विकास गरिन्छ, त्यहाँ जनकल्याणको विषयलाई सर्वोपरि मान्ने गरिन्छ । राज्य व्यवस्था लोकतान्त्रिक मात्र हुँदा स्वतन्त्रताको अधिक उपयोगले अर्थ व्यवस्थामा असन्तुलन हुन गई पुँजीवादी भासमा पुग्न सक्छ । धनी र गरिबबिच दुरी बढ्दै जान्छ र वर्ग विभाजन हुन्छ । त्यस्तो अवस्थामा समाज द्वन्द्वतिर धकेलिन सक्छ । लोकतन्त्रविनाको समाजवाद हुँदा पनि शासन अधिनायकवादतिर जान सक्छ । त्यसैले लोकतन्त्रविनाको समाजवाद र समाजवादविनाको लोकतान्त्रिक नागरिक हितको पक्षमा कदापि हुन सक्दैन । दुवैको मिलन हुँदाको लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्था नै व्यवस्थित र सन्तुलित समाज निर्माणमा कोसैडुङ्गा साबित हुन सक्छ ।

कुनै पनि समाज परिवर्तनको आधार राजनीतिक शासन पद्धति भए पनि त्यसले मात्र सम्पूर्णाता भने प्रदान गर्न सक्दैन । त्यसका लागि राज्यले आर्थिक, सामाजिक गतिविधि एवं रहनसहनमा व्यापक सुधार र परिवर्तन ल्याउन सक्नु पर्छ । यसका लागि आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने दायित्व र कर्तव्य राज्यको नै हुने गर्छ । राज्यको चौतर्फी विकासका आधार शिक्षा, स्वास्थ्य, आवास, स्वरोजगार र जनताका लागि निवृत्तिभरणको व्यवस्थापनमा राज्य शक्तिको सर्वोपरि दायित्व हुन्छ । हरेक क्षेत्रमा राज्य, समाज र नागरिकबिच सुमधुर सम्बन्ध स्थापित गरी हरेक क्षेत्रमा सहकार्य गर्नुपर्ने हुन्छ ।

नागरिकका पक्षमा निर्णय र काम गरिँदा उनीहरूको सहभागिता अनिवार्य गराउनु पर्छ, तब मात्र जनताले त्यसको अपनत्व स्वीकार गर्दछन् । सहकारी, सामूहिक प्रणालीलागायतका माध्यमबाट नागरिकलाई उत्पादन, उद्यमशीलता तथा अन्य कामसँग जोड्दै आय आर्जनमा वृद्धि गराई आत्मनिर्भर बनाउँदै लैजानु पर्छ । समाजमा निहित कमजोर वर्गको उत्थानमा राज्य र समाज मिलेर सहकार्य गर्नु पर्छ । जहाँ हरेक व्यक्ति समुदायको सेवक बन्छ र समाजले सुखदुःखमा साथ दिन्छ, त्यो समाज

भ्रातृत्व र परस्पर निर्भरतामा आधारित ठुलो घरपरिवार जस्तो हुन्छ ।

त्यहाँ समाज र नागरिक तहमा राज्य वा अन्य कहीं कतैबाट देख्लुख पुर्‍याएमा समाजले सशक्त अवरोधको भूमिका निर्वाह गर्छ । त्यस्तो अवस्थामा समाज र राज्यशक्तिका बिचमा सहकार्य र सहदायित्वबोध हुन्छ । त्यसो हुनसक्ने मात्र समाजको भर राज्यशक्ति र राज्यशक्तिको भर समाज बन्न पुग्छ । राज्यशक्तिमा गल्ती कमजोरी हुँदा समाजले र समाजमा गल्ती कमजोरी हुँदा राज्यशक्तिले खबरदारी गर्छ र नागरिकलाई हरतरहले सहयोग पुग्छ । त्यसो हुन सक्ने मात्र व्यवस्था लोकतान्त्रिक समाजवादी सिद्धान्तमा आधारित राज्य र समाज विकासको उत्कृष्ट स्वरूप बन्न पुग्छ ।

लोकतान्त्रिक समाजवादी व्यवस्थामा सत्ता सञ्चालन गर्दा राजनीतिक दलको नेतृत्वमा हुने गर्छ । त्यहाँ विभिन्न विचार र सिद्धान्तका दल प्रतिस्पर्धामा उत्र्ने गर्छन् । तीमध्ये जुन राजनीतिक शक्ति लोकतान्त्रिक समाजवादी सिद्धान्त र त्यसको मूलभूत भावना र मर्म अनुसार चल्छ, त्यसले सफलता प्राप्त गर्छ । जनताको मन जित्न उनीहरूका चासोका विषयको सम्बोधन गर्छन् । त्यस्तो अवस्था सिर्जना हुन सक्ने जनताका भावना र आवश्यकतालाई दलका दस्तावेज र भावी रणनीति तथा कार्यक्रममा समावेश गर्न सहज हुन्छ । यसो गर्न सक्ने मात्र नागरिकको समर्थन प्राप्त हुन्छ र राज्यसत्ता सञ्चालनमा पनि जनसमर्थन दीर्घकालसम्म कायम रहन्छ । विश्व जनसमुदायमा चेतनाको स्तर निकै समृद्ध अवस्थामा पुगिसकेको छ । यस्तो अवस्थामा जनपक्षीय सोच र कार्य गर्न नसक्ने राजनीतिक दल र त्यस्ता दलका व्यवहारप्रति जनविश्वास गुम्दै जान्छ ।

नेपालको राजनीतिक परिवेश भने धेरै लामो समयदेखि अस्थिरताको भुमरीबाट गुज्रँदै आएको छ । धेरै पटक व्यवस्था परिवर्तन भयो । सत्ताको नेतृत्व पनि फेरियो । विभिन्न विचारका राजनीतिक दलले बहुमतका आधारमा

पहिलो प्रधानमन्त्री हुँदै तेस्रो पटक प्रधानमन्त्री बन्दा करिव शतप्रतिशत उहाँले विश्वासको मत प्राप्त गर्नुभयो । उता अन्तर्राष्ट्रिय भाइचारासँगको सामीप्यताले पनि उहाँ दुइसङ्कल्पसहित अग्रगमनको दिशामा हुनुहुन्छ भन्ने देखिन्छ । उहाँले प्रतिपादन गर्नुभएको विचार स्थापित भइरहेकाले पनि नेपाललाई युगसुहाउँदो विकासको मोडेललाई सफलतापूर्वक अगाडि बढाइरहनुभएको छ ।

विसं २०५२ साल फागुन १ गते जनयुद्धको शङ्खघोष गर्नुभएका प्रचण्ड बहुआयामिक नेतृत्वका रूपमा विराजमान हुनुहुन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय सर्वहारा वर्गको समकालीन विश्वमा नयाँ विचार शृङ्खलासहित व्यावहारिक रूपमा जनयुद्धको सही प्रयोग उहाँले गर्नुभयो । ‘लडाकुको देश’ को उपनाम पाएको नेपाल र भाडाका सेना जम्माउने देश नेपाल विश्वमा क्रान्ति गर्न सक्ने देश हो भनेर पनि यस अवधिमा प्रमाणित भएको छ । भूपरिवेष्टित देश नेपाल अहिले भूगजनीतिक जडित देशका रूपमा स्थापित गराउने भूमिकाको केन्द्रमा प्रणण्ड नै हुनुहुन्छ । दुई ठुला छिमेकी देशसँग समदुरीको सिद्धान्तमा रहेको नेपाललाई पञ्चशीलका सिद्धान्त र असंलग्न परराष्ट्र नीतिलाई नेपालसुहाउँदो बनाउनु पर्छ भन्ने मान्यताको पक्षपाती हुनुहुन्छ प्रचण्ड ।

विकासोन्मुख देशमा औद्योगिक देशले उत्सर्जन गर्ने कार्बनका कारण र त्यसबाट भएको मौसम परिवर्तनको असरबाट नेपाल पनि अछुती छैन । प्रधानमन्त्री प्रचण्डले संयुक्त राष्ट्रसङ्घमै गएर क्षतिपूर्तिको मागसमेत गर्नुभयो । यस्तै राष्ट्रसङ्घका महासचिवलाई नेपाल आउन निमन्त्रणा दिएर विश्वमा युद्ध भइरहेका देशलाई पनि गौतम बुद्ध जन्मेको लुम्बिनीबाट शान्तिको सन्देश दिलाउन सफल हुनुभयो । यसरी समयसोपेक्ष कहिले क्रान्तिको सन्देश र कहिले शान्तिको सन्देश दिन सफल नेतृत्वका रूपमा मात्र होइन, विकासशील राष्ट्रको नेताका रूपमा पनि प्रचण्डले आफ्नो भूमिकालाई फराकिलो पार्दै लैजानुभएको छ ।

‘ठाँस वस्तुको ठाँस विश्लेषण’ भन्ने द्वन्द्ववादी मार्क्सवादलाई हृदयङ्गम गरी रणनीतिक उद्देश्य पूर्तिका लागि कार्यनीतिक र व्यावहारिक अभ्यास गर्नु पर्छ भन्ने मान्यतालाई उहाँले अङ्गीकार गर्नुभएको छ । क्रिदार्हमे रहँदा पनि संसदीय पार्टीलाई आफ्नो प्रभावमा पार्न सफल भएका कारण प्रचण्डले करिव डेढ दशकदेखि संसद्वादको प्रयोग गर्दै आफूलाई कुशल पाइलटका रूपमा प्रमाणित गर्नुभएको छ । यही अवधिमा २९ औँ जनयुद्ध दिवसको उपलक्ष्यमा प्रधानमन्त्री प्रणण्ड नेतृत्वको माओवादी पार्टीले विधान सम्मेलन गरेर नयाँ शिराबाट युगसुहाउँदो पार्टी निर्माणको उद्घोष गरेकाे छ । नयाँ पार्टी निर्माणसँगै सङ्गठन, पार्टीको नाम, कार्यनीति कस्तो आउने हो, सोही अनुसार आउँदा दिनमा जनयुद्धले दिशानिर्देश गरेको रणनीतिसम्म पुग्न कसरी उहाँले आफ्नो भूमिका निर्वाह गर्नुहुन्छ, सोही अनुसार पार्टीको भविष्य निर्धारण हुने छ ।

एकैला वा अन्य दलसँग मिलेर भए पनि सत्ताको बागडोर सम्हाल्ने अवसर पाए तर पनि पुरातनदेखिको शासन शैली र प्रवृत्तिमा तात्त्विक परिवर्तन आउन सकेन । समाजको सही व्यवस्थापन र नागरिक जीवनमा रूपान्तरण हुन सकेन । यसको मूल कारण भनेको राजनीतिक अस्थिरता, धन, पद र सत्ता स्वार्थमा हुने अनियमितता, भ्रष्टाचार, बाह्य शक्तिको प्रभावसँगै देशको नीति निर्माण गर्दा राज्य व्यवस्था र राजनीतिक दलको विचारको भावना अनुसार नभई व्यक्ति, माफियातन्त्र र गुटगत स्वार्थमा फस्नु र देशको साधारण खर्च पूरै आयले समेत धान्न नसक्नु हो ।

वर्तमानमा समेत गुज्रँदै आएको अस्थिर राजनीतिबाट देशलाई सही मार्गदिश दिन राज्यको संरचना, शासन शैली र नीति निर्माणमा व्यापक सुधारसँगै परिवर्तन ल्याउन जरुरी छ । त्यसको उपयुक्त आधार भनेको लोकतान्त्रिक समाजवादी मूल सार अनुसार राज्यसत्ता सञ्चालन गर्नु नै हो । राज्यको साधारण खर्चमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोगबाट हरेक क्षेत्रमा काम गर्ने मानव संसाधनमा कटौती गरी तलब, भत्ता, सुविधा खर्च घटाई विकास बजेटमा ४० देखि ५० प्रतिशत पुर्‍याउनुपर्ने हुन्छ ।

नेपालमा लोकतान्त्रिक समाजवादी सिद्धान्तलाई अङ्गीकार गर्न खोज्ने राजनीतिक दल प्रशस्त छन् । तीमध्ये केहीले दस्तावेजमा त केहीले दलका नाममा नै त्यो शब्द प्रयोगमा ल्याइएका छन् । यस कालैले त्यो सिद्धान्तप्रतिको आकर्षण र भुक्कवमा लोकप्रियता कायम छ भन्ने प्रस्ट हुन्छ । यहाँ यो सिद्धान्त स्वीकार गर्ने नागरिकको सङ्ख्या पनि ठुलो छ र बढ्दै पनि गइरहेको छ । विडम्बना, यो सिद्धान्त अङ्गीकार गर्ने चाहने दलले पनि सत्ता सञ्चालनको अवसर पाउँदा त्यस सिद्धान्तको सार अनुसार चल्न सकिरहेको अवस्था छैन । व्यवहारले नै आफूलाई विश्वासयोग्य बनाउनु सक्ने अवस्था छैन । त्यही कारण लोकतान्त्रिक समाजवादप्रति आकर्षित हुँदै आएका जनसमुदायले विश्वासिलो र भरपर्दो राजनीतिक दलको अभाव खट्किएको महसुस गरिरहेको छ ।

कुनै पनि दल उसले अवलम्बन गर्ने विचार र सिद्धान्तको मूल सार अनुसार चल्न सकेन भने त्यो सिद्धान्त अँगालेको कुनै तुरक रहँदैन । त्यसैले लोकतान्त्रिक समाजवादी सिद्धान्तलाई अङ्गीकार गर्ने दलले दस्तावेज, काम र व्यवहारबाट नै अन्य दलभन्दा फरक पहिचानसहित स्पष्ट र पृथक् भएको विश्वास दिलाउन सक्नु पर्छ । त्यसको प्रत्यक्ष अनुभूतिबाट मात्रै नागरिकको साथ र सहयोग प्राप्त हुने छ । यो सिद्धान्तमा कुनै अपरिवर्तनीय दायरा नहुने हुँदा राष्ट्र, समाज र नागरिक हितका पक्षमा समयसोपेक्ष रूपमा परिमार्जन गर्दै लान सकिन्छ । त्यस अर्थमा पनि यो सिद्धान्त अन्य राजनीतिक दर्शन, विचार र सिद्धान्तमा आधारित व्यवस्थाभन्दा फरक र जनपक्षीय मानिएको हो ।

आउँदा दिनमा लोकतान्त्रिक समाजवादी सिद्धान्त अङ्गीकार गर्ने दलले राज्यसत्ता सञ्चालनको अवसर पाउँदा यस सिद्धान्तको मूल मर्म र भावना अनुसार स्पष्ट नीति, दृष्टिकोण र कार्ययोजनासहित विकास खाकाको नक्सा तयार गरी देशलाई सही दिशा निर्देश गर्न सक्नु पर्छ । त्यसो गर्न सक्ने मात्र देशको मुहार फेरिने र त्यसको प्रत्यक्ष अनुभूति देशका भुमुरिाच्छले समेत गर्न सक्ने अवस्था आउन सक्छ । त्यो नै वर्तमानको आवश्यकता र जनताको माग पनि हो ।

छात्रबासइ चेपाङ चोद्याङलमकाइ पढसा सजिलो

काठमाडौँ । चेपाङ गाउँहाङ मो विद्यालयलिम चेपाङ चोद्याङलमकाइ मति पढाउसा व्यवस्था जाडो मना । इ कारणइ चेपाङ चोद्याङलमकाइ विद्यालय आल्लि पढसाकाइ महा लइ सजिलो स्याओ मना । चेपाङलमकाइ किम द्याङहाङ विद्यालय नामायापछि यात निस घण्टा भोति विद्यालय दाहसा परतो अवस्था मतोना इ भन्दा अगाडी तर, दिगि विद्यालयहाङ लइ मसा व्यवस्था स्याउयापछि, सजिलो स्याओ कुरा नेपाल चेपाङ संघको महासचिव सन्तबहादुर चेपाङ दाहिस्याउना ।

चितवन,मकवानपुर, धादिङ र गोरखाहाङ मो चेपाङ गाउँको विद्यालयहाङ चोद्याङलमकाइ मति पढाउसा चेउतो स्याउयापछि, चोद्याङलमकाइ सजिलो स्याओ कुरा चेपाङ अगुवा तिलक चेपाङ दाहिस्याउना । दिगि चितवन इच्छाकामना गाउँपालिका-२ को बर्लयाङहाङ मो राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालयहाङ नातो चेपाङ चोद्याङलम मात्रै मति पढनाइ । ओहाङ २३ जना चोद्याङलम विद्यालयहाङ लइ मति पढनाइ । गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगहाङ संचालन स्याउति मो ओउ छात्रबासहाङ मति चोद्याङलम पढसा थालयापछि, पढाइ मा पेतो स्याओ मना । छात्रावासहाङ गमित पढाउसा थालयापछि, चोद्याङलम विद्यालय वाइसा कुराहाङ मा नियमित स्याओ कुरा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको अध्यक्ष शेरबहादुर प्रजा दाहिस्याउना । विशेषे जाडित लमइ आमाबाबा नाममइ र किमको आर्थिक अवस्था कमजोर स्याओ चोद्याङलमकाइ गमित पढाउँदै वाडो कुरा शेरबहादुर दाहिस्याउना । लमइ विद्यालयहाङ लइ गमित पढाउसा थालयापछि चोद्याङलमको पढाइ हाच्याङसइ महा पेतो स्याओ कुरा विद्यालयको प्रधानाध्यापक कमला भण्डारी दाहिस्यावा । ओत लइ ओहाङ मति पढमइ चोद्याङलम अनुशासन र सरसफाइहाङ मा

महा लइ ध्यान बैसा थालो कुरा मा भण्डारी दाहिस्यावा । ६ कक्षाहाङ पढ्दै मो गीता चेपाङ लमइ वहाङ मसा ओका बाबा सिओ र आमा अर्को भाउराङ वाह्यापछि ठुलबाबाकुर्सि मदै वाडो कुरा गीता दाहिस्याउना । लमइ ओहाङ लइ कक्षा ८ सम्म पढ्ते र पछि अरु ठाउँहाङ आल्लि पढाउयाकाइ लकाइ पढसा सजिलो स्याउतो कुरा गीताको मना । ओ विद्यालयहाङ कक्षा आठसम्म मात्र पढाइ स्याउना । ओताइतो लइ समस्या मा सुनिताको मना । आमा र बाबाइ अर्को बिहा जाइयापछि मामा किमहाङ मतोना । ओउ विद्यालयइ जाइतोहाङ लइ पढसा चेओ कुरा सुनिता दाहिस्यानउ । ऊको हउ मा ओहाङ लइमति पढ्दै वाडो मना ।

गाउँपालिकाको वडा नं २ को अध्यक्ष पञ्चबहादुर चेपाङको कारण वहाङ छात्रबास बनाउसा काम स्याओ ओ । ल मा हाच्याङखा शक्तिखोरहाङ मो छात्रबासहाङ मति पढो पञ्चबहादुरइ लको यान्तो समस्या अरुको मा मो भ्याने पहल जाडित छात्रबास चलाओ कुरा दाहिस्यानउ । आमा बाबा नामामइ चोद्याङलमकाइ छात्रबासहाङ गमित पढाउसा चेउतोहाङ ल मा यान्सेओ कुरा पञ्चबहादुर दाहिस्याउना । चेपाङ अगुवा पहलमान चेपाङ दिगि लमइकाइ यान्तो दुख नामालो कुरा दाहिस्यानउ । लमइ पहिला अक्षर चिन्हसाको लागि खरी वाङ र म्हो ओंगरइ लेखति स्याने कुरा सम्भन्दे दिगिको चोद्याङलमकाइ महा लइ सजिलो स्याओ कुरा पहलमान दाहिस्याओ हो । दिगि नातो गाउँपालिका

गाउँपालिकाको वडा नं २ को अध्यक्ष पञ्चबहादुर चेपाङको कारण वहाङ छात्रबास बनाउसा काम स्याओ ओ । ल मा हाच्याङखा शक्तिखोरहाङ मो छात्रबासहाङ मति पढो पञ्चबहादुरइ लको यान्तो समस्या अरुको मा मो भ् याने पहल जाडित छात्रबास चलाओ कुरा दाहिस्यानउ ।

र नगरपालिकाइ चोद्याङलमकाइ खाजा कार्यक्रम समेत बैदै वाडो मना । आइ जाइतोहाङ मा चेपाङ चोद्याङलम विद्यालय आल्मइ नातो स्याओ मना । अर्को त दाह्यो पढसा परना त दाहिति चेपाङलमहाङ चेतना बढो भ्याने लमइको चोद्याङलमकाइ विद्यालय पढाउसा ह्लोकमइ आमा बाबा नाओ मनाइ । उमइ लमइको चोद्याङकाइ विद्यालय ह्योक्ति पढाउसा मा थालो मनाइ ।

हाच्याङखा यान्तो दिगि महा लइ लोकतो मा भोसा परितो नाल विद्यालय आल्साको लागि । गाउँहाङ मोटर ल्याम दाह्यापछि विद्यालय आल्सा मा सजिलो स्याओ मना । पहिला पढसाको लागि तइउन लल्लि लको ज्यनाको बाजी गम्तिा पढो कुरा साइतादैरै तिलक चेपाङ मा दिगिको चोद्याङलमकाइ हाच्याङको यान्तो गाह्ने नामालो कुरा दाहिस्याउना । त्रिगुली खेला तरदै लइ विद्यालय पढतेहाङ गुन्युन दिन ल्हुइङ ठाउँ फेओ कुरा कथा यान्तो साइताकस्याउना दिगि मा तिलक चेपाङ । विद्यालयको सहायक हेडमास्टर स्याउदै काम जाडित मस्याओ तिलक चेपाङइ दिगिको अवस्थाहाङ चेपाङ चोद्याङलमकाइ महा लइ सजिलो स्याओ कुरा दाहिस्याउना ।

चेपाङको सिपकाइ देशभर दाक्दै

मकवानपुर जिल्लाको राक्सीराङ गाउँपालिका सिलिङ्गहाङ जन्मस्याओ फुलमाया चेपाङ दिगि चेपाङ जितिलिम च्यासल्ल्याम बनाओ सामानलम देशको विभिन्न ठाउँहाङसम्म दाक्ति युन्दै वाइस्याओ मना ।

चितवनको राप्ती नगरपालिका वडा नं. १ लोथरहाङ चेपाङ हस्तकला पसल चलाउँदै मस्याओ मना । चेपाङ जातिको सिपकाइ बजारसम्म आल्सा सफल फट्रलमाया चेपाङकटर्सि जाडो कट्रराकानीको अंश यहाङ बयो मना ।

तपाइ व्यवसाय जाइसा थालस्याओ गुच्युक स्यावा ?

डाइ इ व्यवसाय जाडो आइ वर्ष ओला । २०७२ सालहाङ सुरु जाडो इ व्यवसाय दिगि मा निरन्तर लइ मना । मितो लगानीहाङ सुरु जाडो इ व्यवसायकाइ अभ ताइतो बनाउसा मन मना ।

कविता

बाटो

■ सतिष चेपाङ

गुच्युक ल्ह्याइतेनाउ इ मूलल्ल्याम राख् महा लइ अत्यास लागतो आरती र वनौड दाक्ति अँगनकाइ प्रार्थना नै द्या उदेक लागतो तेर स्याङ जाइदै गाउँकिम म्हँदै मना स्याङ र तिल्छ जाइदै इ भाडी बढ्दै मना इ सुनसान कहरहाङ हुम्ता र जुम्लाको डाँडाहाङ

चो तुक लाउइको मसान डुल्दै मना डिंको पाखुराको बललम खोइ गाहाङ बालुवा चाल्दै मनाइदह्या डिंको बुदेसकालको थे ड्गालम यात पृथ्वी लोकतो गल्दै मनाइदह्या गाईबस्तु प्यान्सा मा सु मा नाइलि बोटभरीको ओक साँधमइ मा नाइलि वर्षौपच्छे इ ल्याम फराकिलो स्याउदै मना

तर दयान्ति पाइतो सु मा नाइलि घाँस सिङ लाल्तो तालाङइ त्रुण लात्सा थाल्यापछि ओर्ना चेउमात कोपिलाइ श्रेथो सपना चेउयापछि आरोपे प्रच्यारोपको कुसीहाङ सयौ लडाइ स्याउपछि

मान्ता स्याउति जन्मयापछि ऊ मानवतस्कर स्याउयापछि पहाडलम कालापहाड स्याउतेरेछ गाउँलम लमइ शरणार्थी दाहिततेरे ल्यामलम कामताइ आल्यापछि ललइ परदेश भासनाइ रेछ

■ डा. उद्धव राई

‘चेपाङ वस्तीहाङ अनिकाल’, ‘भोकमरीइ चेपाङ गाउँ शून्य’, ‘चेपाङको कन्दमूल द्याउलाङ आल्लोहाङ सिया’, ‘जंगली च्याउइ चेपाङ सिया’ यान्तो समाचार नेपाली छापाहाङ वाइत्तमते प्रतिनिधि शीर्षकलम हो । काठमाडौँ, नेपालको राजधानी, प्रमुख शक्तिकेन्द्रको द्याङहाङ चेपाङलमको अवस्था दो साँच्चे इताइतो पेमामो मना त ? यदि ओत स्याओ खेया दैति स्युउति मना त दाहितो विषयहाङ इ लेखहाङ तान्सा लागो मनइ ।

काठमाडौँल्ल्याम चेपाङलमो मुख्य बसोबास क्षेत्रको केन्द्रबिन्दु बसबाङ, कान्दाङगढी लगभग ४० एरोनटिकल माइलहाङ परना । इको वरिपरि फेलति मो मना चेपाङ वस्तीलम । चेपाङलमको बसोबास प्रशासनिक हिसाबइ दिग विभिन्न जिल्लाहाङ यओ खेयामा ऐतिहासिक भौगोलिक दृष्टिइ उमइको बसोबास क्षेत्र काठमाडौँ परिचम चन्द्रागिरि पर्वतसइ सुरु स्याओ डाँडा दामनपछि त्रिशूली नदीहाङ आल्लि दयाको पहाड (महाभारत शृङखला) को वरिपरि ले हे ।

प्रशासनिक हिसाबहाङ उमइको मूल बसोबास क्षेत्र दिगिको मकवानपुर, चितवन, धादिङ र गोरखा जिल्लाहाङ परना । चेपाङ क्षेत्रको महा लइ दुर्गम दाह्यो गाउँल्ल्याम मा भोति र गाडीको मध्यमल्ल्याम काठमाडौँ वढीहाङ यात दिनहाङ दाहसा खाइना । भौगोलिक रूपहाङ उच्चुक द्याइतो खेया मा दैति उमइ काठमाडौँकुर्सि रेनाइ ? काठमाडौँइ दैति उमइकाइ तानसा खायुलु ? छापाहाङ अभाव र पिछडिओ त दाहिति वेलावेला दैति वाइनाइ ? वर्षौंसडको विकास प्रयासइ दैति उमइकाइ राहर्न बैसा खायुलु ? दैति चेपाङइ सधै मनभरि पीर लाल्लि भोरा परोमना ? इताइतो प्रग्रनलम नातो मना ।

चेपाङलमको चर्चा मुख्य जाडित जेगा तथा भोकमरीइ जाइतोहाङ स्याउना । सयहाङ चारजनाकाइ मुक्तिलइ वर्षभर जेसा दाह्याउ । अरु सबै योइकाइ लइ स्याक्नाइ । ओहाङ वनको सहारा ताइतो मना । चेपाङ जेगाको मुख्य ५ स्रोत मना । लइ कमाओ जेगा तथा अन्न, जंगली कन्दमूल, जंगली वनस्पति, जंगली जीवजन्तु र किमहाङ स्यासोजीवजन्तु । ३इ पर्प अधिसम्म चेपाङ जेगाहाङ जंगलको महानातो भूमिका मतोना । दिगि वाडित इ पहिलासइ कल काम क्लाओ मना । ओ चाहि विकासै संस्थाको कामइ

गजुरी । चेपाङ जातिकाइ सबैभन्दा सोभो र मिलतो स्वभावको स्याउना त दाहिति अरु मान्तालिम तोदै वाङ चेपाङलमकाइ यान्त्यो घटनाइ महा लइ पेमामो छाप परतो समाचार बाहिर वाडो मना ।

धादिङको थाँके गाउँपालिकिम नाओ पार्वती प्रजा चेपाङ जातिसइ लइ ठगो कुराइ दिगि सामाजिक संजाल मात्र खेमात समाचारमाध्यमहाङ समेत पेमामो छाप फेओ मना । पार्वतीको कुरा अनुसार इ कुरा आलो असोज महिनाको हो । यात जना चेपाङइ यान्त्यो प्रजेकट परो र ओको जिम्मा लइ लेसा परतो कुरा तोयापछि पार्वतीइ दिपकइ दाह्यो यान्तो लइ जाइ्दै वाडा । मकवानपुरको राक्सिराङहाङ किम नाओ दिपकइ पार्वतीकाइ किम बनाउसाको लागि ४४ लाख रुपैया वेत्रो र ओको लागि पाँच लाख बुभाउसा परतो कुरा दाह्यापछि ओको विरवासहाङ परतोको पार्वती दिगि किमको

र घाटको स्याउसा परो मना । दिपकइ ओताइतो कुरा जाइयापछि किमको मान्ताकुर्सि सल्लाहा जाडित पटक पटक जाडित पाँच लाख बुभाउति फिर्ता चेउमायापछि ल ठगो कुरा चिओ र ओपछि प्रहरीहाङ आलो कुरा पार्वती दाहिस्याउना । घटना अनुसार दिपकइ बजेटहाङ ९ किम बनाउसाको लागि ४४ लाख वाडतो र ओको सबै जिम्मेवारी पार्वती लेसा परतो र ओको लागि लमइ ५० हजार अनुरार इ कुरा आलो असोज महिनाको हो । यात जना चेपाङइ यान्त्यो प्रजेकट परो र ओको जिम्मा लइ लेसा परतो कुरा तोयापछि पार्वतीइ दिपकइ दाह्यो यान्तो लइ जाइ्दै वाडा । मकवानपुरको राक्सिराङहाङ किम नाओ दिपकइ पार्वतीकाइ किम बनाउसाको लागि ४४ लाख रुपैया वेत्रो र ओको लागि पाँच लाख बुभाउसा परतो कुरा दाह्यापछि ओको विरवासहाङ परतोको पार्वती दिगि किमको

मात्र तिरति बया मा स्याउतो कुरा जाइ्स्याउना । ल ठगो कुरा लाल्लि ल काठमाडौंसइ लेति हेटौडासम्म दाहो तेर इ समाचार तयार पारस्युकसम्म दिपककाइ चुमो कुरा बारिह वाडो नाल ।

सामाजिक संजाल मार्फत चिन्हो दिपकइ ओ वेला पार्वतीकाइ ल मा विरवासी स्याओ र होस्टेलमार्फत काम जाइसाको लागि आर्थिक अवस्था कमजोर स्याओ भ्याने सहयोग जाइ्साको लागि पार्वतीकाइ तोओ कुरा बाहिर वाडो मना । दिपकइ अफ्रिकाका पास्टरलमल्ल्याम गरिव दु:खीको लागि दाहिदै इसाइ धर्म मानमइको लागि किम बनाउसा ४/४ लाख वेत्रो कुरा जाडोखेतो । दिपकइ उच्चुक मात्र खेमात पैसा पार्वतीको खाताहाङ वाडतो कुरा समेत जाडो ना । पार्वतीइ पटक-पटक जाडित ५ लाख ४२ हजार पैसा आईएमल्ल्याम १ महिनाभित्रै दिपकइ दाह्यो चन्द्रलाल चेपाङ

लगायतको मेइहाङ ह्लोको चेउना । उच्चुक मात्र खेमात पैसा ल्याल्लाङ आल्साको लागि असोज १६ गते धादिङको माहादेवबेसीहाङ आल्लि म, वहाङ अफिसको गाडी लात्ति वाइ्दै मनइ त दाहिति मा भुक्याउसा काम स्यावा । उमइ वाइ्दमायापछि ल फोन जाइतोहाङ अर्फै यात लाख चाहना त दाहिति हाटसा काम स्यावा । दिपक प्रजा, राजु प्रजा र चन्दलाल प्रजालिम लकाइ पैसा बैसा दबाव बयापछि लइ पैसा बयो कुरा पार्वतीको मना ।लइ चन्दलाल प्रजाको मेइहाङ पैसा काति बयो, लकाइ पचास हजार तोया मा ४४ हजार मात्र बयो कुरा पार्वती दाहिस्याउना । ओपछि बैसा गल वाइ्ना त दाहिति होतोखेयाकाइ पोखरा आल्सा र ओहाङ लइ पैसा बैना त तोकानि । ओपछि लइ लास्टहाङ ४४ हजार वैमतिको फोन जाइतोहाङ फोन उठमायापछि ल ठगो कुरा पार्वतीइ चिओ हो ।

बत्तीकामको आदिवासी

क्यानलमको उत्पादन बढाओ भ्याने सम्भव स्याओहो । दिगि मा लगभग जेगाको लागि वनहाङ लइ भर परसा परतो बाध्यता मना । जंगली कन्दमूल द्याउसा,वनस्पति वोइसा,जंगली फलफूलको सिङकाइ बोक्ता ल्हयुति लको दाहिति चिन्ह लाउति गम्तो, सिकार खेलसा,डा सात्सा काम हाच्याङसइ लइ चलाति वाडो कुरा हो ।

काठमाडौँल्ल्याम यात दिनहाङ दाहतो ठाउँको मान्ता योइकाइ परसा परतो भ्याने मा उमइ मिडियाहाङ नातो वाइ्सा परो दह्या । अथवा उमइको जेगाको कारणइ मा बढाइचढाइ स्याउसा मा खाइनाउ । अधिकांश चेपाङको दिगि जीवन स्याक्सा आधार त दाह्यो खोरिया राडको खेति हो । यहाङ आधुनिक कृषि प्रणालीहाङ आवश्यक मल, बिउ, अन्न, याउसा,सिँचाइ पद्धतिको पटकक प्रयोग स्याउल । इताइतो खेति पाखाहाङ जाइ्ना । इ पद्धतिहाङ यात पाखोको बोट विरुवालम माथ सङ लेति फागुनहाङ छयाप्लि फेसा र चैत बैसाखहाङ म्हेंड तकिन राति ओहाङ जेगालम सुक्ति र छरति खेति जाइतो चलन मना । बाली मिन्माच्युक यु्क र अरु जनावरल्ल्याम बचाउसाको लागि ल्याइसा र मिन्माच्यु विम भित्र्याउसा चलन मना । ओहाङ किमिनसा यान वर्ष खेति जाइ्दामा ओताइ फेतो चलन पहिला मतोना तर दिगि चाही खेति जाइ्तो

चलन मना । कोही चाही खेति जाइ्दामत ओताइ फेतो चलन मना । हाच्याङ्खा चाहि यात बाली सुक्यापछि यात निस वर्ष ओताइ फेतो र अर्को ठाउँसा खोरिया छुयाप्लो चलन मतोना । ओत भ्याने लइ कृषिको विज्लमि इकाइ खोरिया वा घुम्ती खेती मा दाहिनाइ । इहाङ मकै, कोकोर े,आयाम, साडा, फापर आदि परना । इ बाहेक चेपाङलम धाकार, डालो, लेम, घुम, ल्हा,फेक र ज्यालाको पैसाइ किमको समस्या टारतो चलन मा मदै मना । काम नामालो बेला वनहाङ आल्लि लइ लमइको दिनलम बिताउतो चलन मना ।

चेपाङलम शिक्षा क्षेत्रहाङ दिगिसम्म अगाडी बढसा खायो नाल । हाच्याङसइ दिगि केही मात्राहाङ पढमइ नाति मा तर चाहोअनुसार उमइ शिक्षाहाङ अगाडी बढो चेओ मना । गाउँको विद्यालय, स्वास्थ्यचौकी, वनउपभोक्ता तथा पार्टीगत समितिलमहाङ मा उमइ सहभागिता कम मना ।

उमइ बाहिर आल्लि ज्याला जाइ्सा र ज्यालाको पैसाइ किमको समस्या टारतो चलन मा मदै मना । काम नामालो बेला वनहाङ आल्लि लइ लमइको दिनलम बिताउतो चलन मना ।

लइ सत्कार जाइतो चलन मना । नाताकुट्बकाइ मा मानमनितो गम्मानि । चाइपर्व या अरु कामहाङ मोम्चो चोलम माइली किम वाह्तोहाङ-पाहितोहाङ मौसम अनुसारको जेगा, फलफूल, सिकार तथा माइ, रक्सीको कोसेली लाल्तो चलन मना । दिगि चाहि बजारिया चिजलम कोसेली आल्लो चलन मा बढति खायो मना ।

मितेरो नाता सम्बन्ध मा महा लइ पेतो स्याउना । चेपाङलम अन्य समुदायको मान्तालमकाइ मीत बनाउति लाहाङ मा आल्लो चलन मना । इ कारणइ जाइतोहाङ उमइको अरु समुदायको मान्तालमकुर्सि सम्बन्ध मा पेतो स्याओ अवस्था मना । समग्रहाङ, चेपाङ समुदाय लइ परम्परागत रूपहाङ विकसित यान्त्यो सिंगो पूर्ण समाज लागना । तर मानवअधिकारको विश्वव्यापी मान्यताको अनुरारण जाइ्सा आधारल्ल्याम कन्तोहाङ, आधारभूत न्युनतम आवश्यकता पूरा जाइ्साको अवस्थाकाइ कन्तोहाङ चेपाङ समुदाय ओसत नेपालीलमको तुलनाहाङ महा लइ पछि मना । काठमाडौँहाङ खाद्य सुरक्षा र खाद्य सम्प्रभूतावारे बहस चलना, तर केही घन्टाको दूरीहाङ मो चेपाङको किमहाङ म्हे दोहो मना नाल ओ सुकाइ मा थाहा स्याउल । परम्परागत विरवासहाङ आधारित चेपाङ समाज विभिन्न बहानाहाङ म्हँदै आल्सा थालो मना । चेपाङ नेपालहाङ समानुपातिक रूपहाङ सबभन्दा बढी विरवास/धर्म परिवर्तन गर्ने समुदाय स्याउलाइ दाहो मना ।

तर, नेपाल चेपाङ संघका पदाधिकारी कनि मसा परोमना । देशको धेरै योजनालम तथा भर्खर बनो कृषि नीतिलमइ चेपाङलमको म्हेधाप ठाउँतो कुराकाइ किटानी जाइसा खायो नाल । उइ सबै समुदायकाइ यान्त्यो मिकइ कनो मना । ओताइतो लइ चेउनाउ । सञ्चारमाध्यलमइ मा चेपाङलमको समस्याकाइ लइ समस्याको रुपहाङ मात्र कननाउ ।

राईइ 'वहिस्करयाहाङ परो चेपाङ र उमइको जेगा सुरक्षा' विषयहाङ विद्यावारिधि जाइ्न्याओ हो ।)

समावेशीकरणको दिशामा एउटा फड्को : गोरखापत्रद्वारा प्रकाशित **संस्कृत भाषा पृष्ठ**

नेपालस्य स्वस्थानीपूर्णिमा व्रतोत्सवश्च

■ **प्रा.डा. नवराजकट्टेलः**

२०८० तमवैक्रमाब्दस्य माघमासस्य ११ तमे दिनाङ्के स्वस्थानीव्रतस्य प्रारम्भो जातः, तथैव अस्याेव मासस्य १२ तमे दिनाङ्के व्रतस्य समाप्तिर्भविष्यति । प्रतिवर्षं पौषशुक्लपक्षस्य पूर्णिमातः माघमासस्य पूर्णिमापर्यन्तम् व्रतमिदमुपास्यते । ये च भक्ताः विशेषतः चरन्ति ते मनसा, वचसा, कर्मणा च पवित्राः सन्तो व्रतम् उपासन्ते । व्रतस्यानेकाः पद्धतयः सन्ति । केचिद् एकाहरेण केचित् फलाहारेण वा व्रतस्य अनुष्ठानं सम्पादयन्ति । अपरे तु माघशुक्लपूर्णिमायामेव व्रतं चरन्ति ।

शङ्खपुरस्थाः अनुष्ठाने संलग्नाः महिलाः आमासम् एकाहारेण फलाहारेण वा व्रतं समापयन्ति । तत्र शालीनद्यां गत्वा स्नानं कुर्वन्ति, तदनु शिवपार्वत्योः पूजां सम्पादयन्ति, कथां श्रुण्वन्ति तदनु गृहं समागत्य हविष्यान्नं गृह्णन्ति । मांसाहारिणश्च मांसं परित्यज्य शाकाहारी प्रभूय व्रतं चरन्ति । व्रतमिदं ने पाले एव प्रसिद्धमस्ति । नेपालिनः यत्र यत्र गताः सन्ति तत्र तत्र च अस्य व्रतस्य प्रभावः दृश्यते । स्वस्थानीदेव्याः वक्ष्यमाणं स्वरूपं निरूपितमाकरग्रन्थेषु –

सुवर्णवर्णदीप्ताभां त्रिनेत्रां कमलासनाम् ।
सिंहासनसमासीनां सर्वालङ्कारभूषिताम् ॥
नीलोत्पलधरा वामे दक्षिणे वरदां शुभाम् ।
खड्गक्रमन्त्रैरा चोर्ध्वं वामदक्षिणेयोः क्रमात् ॥
चतुर्भुजां च मां तत्र पूजयेद् वृषकेतनम् ।
एवं ध्यात्वा महादेवीं स्वस्थानी जगदीश्वरीम् ।

आमासं व्रतस्य अनुष्ठतारः सामान्यभक्ताश्च ३१ अध्याययुक्तां स्वस्थानीव्रतकथां शृण्वन्ति, श्रावयन्ति च । प्रतिदिनं सस्यायां भोजनादिकं विधाय धूपदीपने वेषा–पूर्वकं ‘यं ब्रह्मावकरणेन्दुरुदमरुतः’ इत्यादिमन्त्रैः पुष्पाञ्जलिं समर्प्य स्वस्थानीव्रतकथां वाचयन्ति । अस्यां कथायां मूलतः शिवपार्वत्योः

: कथा समायाति । सृष्टिस्थितिलयानां वर्णनं भवति, धर्मार्थमोक्षपुरुषार्थचतुष्टयसिद्ध्यर्थं भक्तिकर्मज्ञानमार्गेण अग्रे गन्तव्यं, अनुष्ठानं विधाय शरीरशुद्धिः, इन्द्रियशुद्धिः, मनःशुद्धिः, बुद्धिशुद्धिः विधेया । सृष्टिस्थितिलयानां विवेचनं विधातव्यम् । पृथ्व्यपैजो वायुवाकाशादिपञ्चतत्त्वानां, पञ्च कर्मैन्दियाणां, पञ्चज्ञानैन्दियाणां, चित्तबुद्बुदादीनां एतेषां सप्तदर्शेन्द्रियाणां विवेचनं विधाय, धारणध्यानसमाधिमार्गेण च मोक्षसिद्धिः सम्पादनीया, अध्यात्ममार्गः अवलम्बनीयः इति स्वस्थानीव्रतकथायाः उद्देश्यं वर्तते । अनेकार्चश्च कथाः प्रतीकरूपाः सन्ति । अस्यां कथायां शिवपार्वत्योः पुत्रः कुमारः वाचकः अस्ति, अगस्त्यः श्रोता अस्ति । अययोः संवादः स्वस्थानीकथायां प्रवहति । सतीदेव्याः कथापि समायाति शिवपार्वत्योः प्रसङ्गः । कथान्ते अनेन श्लोकेन प्रार्थना विधीयते –

नमस्तैःस्तु जगन्मातः स्वस्थानीव्रतमङ्गले ।
तव प्रसादाद् देवेशि । व्रतपूर्णं तवाज्ञा ॥

सतीदेव्याः कथा अनेकेषु पुराणेषु समायाति । शिवपुराणे, श्रीमद्भावतमहापुराणे, स्कन्दपुराणे च सतीकथा लभ्यते । सतीदेवी

दक्षप्रजापतेः पुत्री आसीत् । शिवदक्षयोः द्वन्द्वो जातः । कदाचित् दक्षप्रजापतिः यज्ञस्य आयोजनं समकरोत् । सर्वे च देवाः आमन्त्रिता आसन्, परन्तु शिवः आमन्त्रितः नासीत् । सती तत्र यज्ञस्थले गन्तुम् ईहे । महादेवस्य स्वीकृतिं विना सा पितुर्गृहं, यज्ञसदनं प्रस्थितवती । दक्षप्रजापतिः सतीं दृष्ट्वा सर्वेषां देवानामग्रे सच्चिदानन्दं शिवं निनिन्द । विश्वस्य परिपालकस्य शिवस्य निन्दां संश्रुत्य सती भूषां दुःखिता ।

अहं दक्षप्रजापतेः अङ्गजा अस्मि, अतः इदम् अङ्गं परित्यजनीर्यमिति मत्वा योगाग्निना दक्षजम् अङ्गं तत्त्याज । तत्र हाहाकारो जातः, शिवः सर्वज्ञः आसीत्, सर्वं ज्ञातवान्, अतः दक्षप्रजापतिं प्रति क्रुद्धो भूत्वा भैरवं सृष्ट्वा यज्ञध्वंसाय प्रेषितवान् । भैरवश्च यज्ञस्थलं प्राप्य यज्ञं ध्वंसितवान् । कतिपयदेवानां ऋषीणाञ्च शिरश्छेदनं कृतवान् । शिवः स्वयं समागत्य सतीदेव्याः शरीरं ऊढ्वा आभारतवर्षं वभ्राम । अनेकेषु स्थलेषु सतीदेव्याः अङ्गानि न्यपतन् । ने पाले भारते च यत्र यत्र अङ्गानि पतितानि तत्र तत्र विविधदेवीपीठानि समुद्भूतानि । अस्मिन्नेव समये तारकासुरस्य अत्याचारो न्यवर्धत । शिवस्य पुत्रद्वारा एव

तस्य वधः सम्भवति स्म । परन्तु शिवः समाधौ लीनः समासीत् । कामदेवस्य प्रयासापि विफलः । शिवः कामदेवमेव भस्मसात् कृतवान् । शिवशक्त्योः सम्बन्धः अनादित्वमस्ति । शक्तिं विना शिवः शवो भवति । तत्र समस्या जाता । अतः देवानां तपसा सती हिमालयस्य पुत्री रूपेण जाता । पर्वतस्य अपत्यभूता सा पार्वती नाम्ना ख्यातिङ्गता । ईश्वरप्रेरणया सा शिवं पतिरूपेण ववे । तस्य कृते हिमालयस्य गुहायां स्थित्वा तपस्यां कृतवती । वरं लब्ध्वा तयोः विवाहश्च जातः । कालक्रमेण पुत्रस्य उत्पत्तिर्भवत्, तदनन्तरं तारकासुरस्य वधश्च जातः । विश्वकविना कविकुलगुरुकालिदासेन कुमारसम्भवमहाकाव्ये अयमेव शिवपार्वत्योः विवाहः, तारकासुरस्य वधः इति विषयवस्तु उपस्थापितः अस्ति ।

इयं स्वस्थानीदेवी अष्टमातृकासु मध्ये तिष्ठति । अस्याः देव्याः चतुर्हस्ताः सन्ति, ते पु हस्तेषु क्रमशः चक्रत्रिशुलखड्गकमलपुष्पाणि विराजन्ते । अष्टमातृकायाः पूजनम् अने करोत्या भवति । षडङ्गरुदिरपि अष्टाध्यायेषु विभक्तः अस्ति । अष्टौ रुद्राः प्रसिद्धाः सन्ति । अतः अष्टाङ्कस्य सनातनसंस्कृतौ महिमास्ति । अस्माकं चतुर्वन्धवस्त्रेषु अष्टौ सूत्राणि भवन्ति ।

नेपालसंस्कृतविश्वविद्यालये परीक्षापरिणाम :

विविधदिनाङ्के प्रकाशितस्य उपप्राध्यापक–पदसम्बद्धविज्ञापनस्य, वरिष्ठान्तरिकप्रशिक्षकसम्बद्धस्य विज्ञापनस्य, विविधप्राशासनिकपदसम्बद्धस्य विज्ञापनस्य च लिखितपरीक्षायाः परिणामाः २०८० तमविक्रमाब्दस्य माघमासस्य २४तमे दिनाङ्के प्रकाशिताः सन्ति ।

प्रतियोगितायामन्तरिकस्वतन्त्रसमावेशिनः प्रतिस्पर्धिः समाविष्टा आसन् । इमे परिणामाः वैद्युतसूचनासञ्जाले सेवायामस्य सूचनाफलके च प्रकाशिताः सन्ति । परिणामानुसारेण उपप्राध्यापकपदस्य कृते सामवेदविषये सुदर्शनराजुली, शुक्लपञ्चदेविषये मनोज्ञमिश्र, नव्यव्याकरणविषये कुमारसन्तिवडा, कृष्णप्रसादभण्डारी, टीकारामअधिकारी, नवराजधर्मरा, वसन्ता शर्मा, मनोजभण्डारी, यो गराजकण्डेश्च, सर्वदर्शनविषये प्रकाशमणिलम्सालः, राममणिनेपालश्च, फलिज्योतिपविषये अम्बरराजदकालः, ईश्वरन्यौपाने, खिलराजकण्डे लः, गोविन्दभट्टराई, चिदानन्दनेपालः, नरोत्तमभट्टराई, पशुपतिकुमारदुङ्गना, रवीरामबाँसेतोला च, सिद्धान्तज्योतिषविषये नरोत्तमभट्टराई, नारायणप्रसादभण्डारी, श्रीधरआचार्यश्च, साहित्यविषये चिरञ्जीवीखतिवडा,

शिवराजलामिछाने च, इतिहासपुराणविषये आनन्दप्रसादनेपालः, नवराजलामिछाने, राममणिनेपालः, सविनानेपालश्च, नेपालीविषये अनिताआचार्यः, जगत्मणिसेती, टीकारामनेपालः, डिल्लीरामखनालः, नारायणसत्यालः, मनमयाकेसी, रामप्रसादखनालः, जानबहादुरभुजेलश्च, आङ्ग्लभाषायाम् उमे शसिहसाउरः, उर्मिलारिजालः, कामनाअर्यालः, प्रेमबहादुरधामी, मोहनङगीरा, युवलालकुमालः, सन्दीपकुमारचौधरी, हिमालगिरी, हमराजडाँगी च, अर्थशास्त्रविषये आशिषदुङ्गना, राजनीतिशास्त्रविषये डिल्लीप्रसादनिरीला, गणितविषये रामजनमचौधरी, मैथिलीविषये जौतन्दकुमारभा, सहितासिद्धान्तविषये अभिषेककुमारताम्राकारः ।

रमराशस्त्रविषये अमितकुमारकर्णः, देवराजक्षेत्री, प्रशान्तकुमारसिंहश्च, अगमतन्त्रविषये योगेन्द्रचन्दकमलः, प्रेरकरम्मी च, राेगाविकृतिविज्ञानविषये क्रिष्टिनासितानः, श्रृर्यार्चकित्साविषये कृष्णप्रसादज्ञवाली, मदनभण्डारी च, शालक्यार्चकित्साविषये प्रतीक्षामर्गैया, शरीररचनाविषये जीवनकुमारगिरी, सुरेन्द्रचौधरी च, पञ्चकर्मविषये योगेन्द्रप्रसादवैद्यः, साइरसन्ध्यापाने च,

माघमासस्य महत्त्वाधायिनः संक्षिप्तसमाचाराः

■ **उपप्रा. सुदर्शननेपालः**

- मकरसङ्क्रान्ति–माघीपर्वणी समादृत – गतस्य माघमासस्य प्रथमदिवसे सनातनधर्मावलम्बिभिः मकरसङ्क्रान्तिपर्वं समादृतमस्ति । सूर्यः अस्मिन्नेव दिवसे धनुराशेमकरराशिं प्रविशति इत्यतः पर्वदं मकरसङ्क्रान्तिरिति नाम्ना प्रसिद्धमस्ति । सौरमानानुसारेण रविः अस्मद्दिनात् माघपदकं यावत् उत्तरायणे तिष्ठति । एवमेव पर्वे ‘दं कतिपयैः समुदायैः माघीपर्वनाम्ना च सविशेषं आचरन्त्येव समायोजितः अस्ति । नेपालसर्वकारेण नववर्षत्वेन स्वागतं कुर्वता माघपर्वं समादृत्यते ॥
- राष्ट्रिययोगदिवसः सम्पन्नः – गतस्य माघमासस्य प्रथमदिवसे नवमराष्ट्रिययो गतिदिवसः समायोजितः अस्ति । नेपालसर्वकारेण द्वासप्तत्युराष्ट्रसहस्रतमवैक्रमाब्दस्य श्रावणमासस्य अष्टाविंशदिवसे माघमासस्य प्रथमदिवसः राष्ट्रिययोगदिवसत्वेन उद्घुष्यतः आसीत्, तस्मादेव दिवसात् प्रतिवर्षं माघमासस्य प्रथमदिवसे राष्ट्रिययोगदिवसः समादृत्यते ॥
- प्रधानमन्त्री युगाण्डादेशं प्रति प्रस्थितः – गतस्य माघमासस्य चतुर्थदिवसे प्रधानमन्त्री पुष्पकमलदाहालप्रचण्डः युगाण्डादेशस्य राजधान्यां कम्पालानगरे समायोजिते अंसलग्न–आन्दोलनस्य एकोनविंशे शिखरसम्मेलने भागं गृहीत्वा गतस्य माघमासस्य सप्तमदिवसे स्वदेष्टं प्रत्यागताो वर्तते । स्वदेशप्रत्यागमनसमये त्रिभुवननरराष्ट्रिय विमानस्थले पत्रकारसम्मेलनं कुर्वन् प्रधानमन्त्री प्रचण्डः आत्मनः युगाण्डाभ्रमणेन नेपालस्य बहुपक्षीयहितस्य विषयः प्रकटितो वर्तते इत्यवोचत् ।
- श्रीराममन्दिरस्य समुद्रदृश्यनं सम्पन्नम् – गतस्य माघमासस्य अष्टमदिवसे भारतस्य उत्तरप्रदेशस्य अयोध्याधामनि नवनिर्मिते दिव्यमन्दिरे भागवतः श्रीरामचन्द्रस्य प्राणप्रतिष्ठा विहिता वर्तते । श्रीराममन्दिरस्य प्राणप्रतिष्ठासमारोहे अष्टसहस्रादपि अधिकानां विभिन्नक्षेत्राणामतिविशष्टजनानामुपस्थितिरासीत् । समारोहे नेपालादपि कतिपयधर्माचार्याः,

भागं ग्रहीतुं युगाण्डादेशं प्रति प्रस्थितः ॥

- प्रधानमन्त्रिणा सम्बोधनं विहितम् – युगाण्डादेशस्य राजधान्यां कम्पालानगरे समायोजिते समानविषयसमुद्ध्ये गभीरं सहकार्यमिति विषयके अंसलग्नान्दोलनस्य एकोनविंशे शिखरसम्मेलने प्रधानमन्त्रिणा पुष्पकमलदाहालप्रचण्डेन गतस्य माघमासस्य पञ्चमदिवसे सम्बोधनं कृतं वर्तते ॥
- प्रधानमन्त्री स्वदेशं प्रत्यागतः – प्रधानमन्त्री पुष्पकमलदाहालप्रचण्डः युगाण्डादेशस्य राजधान्यां कम्पालानगरे आयोजिते अंसलग्न–आन्दोलनस्य एकोनविंशे शिखरसम्मेलने भागं गृहीत्वा गतस्य माघमासस्य सप्तमदिवसे स्वदेशं प्रत्यागताो वर्तते । स्वदेशप्रत्यागमनसमये त्रिभुवननरराष्ट्रिय विमानस्थले पत्रकारसम्मेलनं कुर्वन् प्रधानमन्त्री प्रचण्डः आत्मनः युगाण्डाभ्रमणेन नेपालस्य बहुपक्षीयहितस्य विषयः प्रकटितो वर्तते इत्यवोचत् ।
- श्रीराममन्दिरस्य समुद्रदृश्यनं सम्पन्नम् – गतस्य माघमासस्य अष्टमदिवसे भारतस्य उत्तरप्रदेशस्य अयोध्याधामनि नवनिर्मिते दिव्यमन्दिरे भागवतः श्रीरामचन्द्रस्य प्राणप्रतिष्ठा विहिता वर्तते । श्रीराममन्दिरस्य प्राणप्रतिष्ठासमारोहे अष्टसहस्रादपि अधिकानां विभिन्नक्षेत्राणामतिविशष्टजनानामुपस्थितिरासीत् । समारोहे नेपालादपि कतिपयधर्माचार्याः,

- विशिष्टजनाश्च सह भागिनः आसन् । दिव्यमन्दिरमेतद् नगराणैल्यां निर्मितमस्ति, यत्र प्रतिष्ठिता भगवतः श्रीरामस्य मूर्तिः आसन्नसपादचतुःफिटपरिमितः उच्चैस्सकः वर्तते । मन्दिरस्य निर्माणस्थले श्रीरामस्य जन्मभूमौ आसन्नपञ्चरतवर्षभ्यः पूर्वं राममन्दिरं सत्रोटय इत्यलम्बवर्त्तमान्ना बावरनाम्ना शासकेन बावरीमस्जिदनामकं मुस्लिमधर्मावलम्बिनां प्रार्थनागृहं निर्मितमासीत्, तच्च आसन्नदशकत्रयात् पूर्वं वैदिकसनातनधर्मावलम्बिभिः सत्रोटितमासीत् । अधुना भारतीयन्यायपालिकायाः आदेशस्य परचात् रामजन्मभूमौ आसन्नैकविंशत्या कोटीनाम्, सपत्नैः लक्षणाञ्च अमेरिकादेशे शीयडलरमुदाभिः नूतनं दिव्यं तलत्रययुतं मन्दिरं निर्मितं वर्तते । अत्रान्तरे भारतस्य अयोध्यायां भावतः श्रीरामचन्द्रस्य प्राणप्रतिष्ठा समन्वृतिं विषयस्य हर्षोत्सवरूपेण नेपालस्य जनकपुरेण सहैव अन्यत्र च विभिन्नेषु स्थानेषु दीपावली, भजनकीर्तनम्, विशेषपूजाधाराश्च सम्पादिताः ॥
- हुतात्मसप्ताहः समायोजितः – नागरिकाणामधिकारस्य स्थापनायै कृतजीवनात्सर्गाणां हुतात्मनां संस्मृतौ माघमासस्य दशमदिवसात् षोडशदिवसं यावत् हुतात्मसप्ताहः समायोजितः आसीत् ।

कालिका–संस्कृत–विद्यापीठे

दातृसम्मान–कार्यक्रमः सम्पन्नः

कृष्णमणिः पहारी

अस्मिन्नेव वैक्रमाब्दे पौषस्य दशमे दिवसे गैँडाकोटस्थ–कालिका–संस्कृत–विद्यापीठे नेपाल–संस्कृत–विश्वविद्यालयस्यो पकुलपतेर्यदवप्रकाशलामिछाने–महाभागस्य स्वागतसमारोहस्तथा विद्यापीठस्य सहयोगदातॄणां सम्मान–कार्यक्रमः, प्राध्यापितदीर्घकालानां सहप्राध्यापकानां दीर्घसेवापदकप्रदानतथा पदोन्नतोपप्राध्यापककर्मकराणां सम्मानकार्यक्रमः सम्पन्नो जातः ।

विश्वविद्यालयस्योपकुलपतेर्यदवप्रकाशलामिछाने महोदयस्य प्रमुखातिथ्यै, विद्यापीठसञ्चालकसमितेरेध्यक्षस्य ओमप्रसादसापकोटायाः साभापत्यै सम्पन्ने कार्यक्रमे गैँडाकोटनगरपालिकाया प्रमुखस्य मदनभक्त–अधिकारिणो, विद्यापीठस्थ–प्राध्यापक–कर्मकर–छात्राणां, विद्यापीठस्य भौतिकशैक्षिकोनयने विशिष्ट–योगदातॄणां, गैँडाकोटस्थ–विविधसङ्घसंस्था प्रतिनिधिनाञ्चोपस्थितिरासीत् ।

विश्वविद्यालयस्योपकुलपतिपदेःलड्कुस्य लामिछानेमहोदयस्य विशेषसम्मानाय सनगरवासिविद्यापीठपरिवाराश्च सक्रिया अभूवन् । अस्मिन्नावसरे विद्यापीठस्य संस्थापकाध्यक्षस्य कीर्तिशेपस्वर्गीयतिलकप्रसाद–सापकोटायाः

पूर्वसदस्यानां, दातॄणां विद्यापीठसदस्यानाम्, दिवङ्गतानामन्यसम्बद्धजनानाञ्च वैकुण्ठलोकाप्राप्तिकमनया श्रीमद्भगवद्गीतायाः पञ्चदशोऽध्यायस्य षाटञ्च विहितमासीत् ।

तथैवविद्यापीठेध्ययनरतानांछात्राणानिःशुल्कभोजनाःवासप्रदातॄणां धार्मिकसंस्थासम्बद्धाध्यक्षाणां सम्मानकार्यमपि तत्रोपकुलपतिमहोदयेन विहितम् ।

तदवसरे सम्मानिताः संस्कृतवाङ्मयप्रेमिणोऽध्यक्षाः कालिका मन्दिर–कालिकाश्रमस्य पीताम्बर–सापकोटा, सापकोटाकुलमन्दिरस्य होमनाथ–सापकोटा, हरिहरमन्दिर–परमानन्दाश्रम(गैरी)स्य जीवनाथ–कण्डेलः, मौढागल्याःश्रम–निउरेकुलदेवता–मन्दिरस्य कृष्णप्रसाद–निउरे, शुम्सीस्थ–हनूमन्मन्दिरस्य टीकाराम–सापकोटा, कुमुदघट्टस्य– खिमलाल सापकोटा, गैँडाकोटस्थ–श्रीलक्ष्मीनारायणमन्दिरस्य चतुर्भुजी–कण्डेला, हरिःऽसस्वङ्गसदनस्य ज्ञानप्रसाद खनालप्रभृतिमहोदयाः सन्ति ।

इत्थंैव, स्व–स्वगुरुकुलस्थछात्रान् विद्यापीठे पञ्जीकृत्वा सहयोगविधायिनो रामानुजवे

दविद्याश्रमस्याध्यक्षः केशवप्रसाद–सापकोटा, निम्बार्कसंस्कृतगुरुकुलस्य तुलसीशरण–सिग्देलः, मौलिकालिका–संस्कृत–गुरुकुलस्य शालिकराम–सापकोटा, योगि–नरहरिनाथ–अध्यात्म–विज्ञान–गीतापाठशाला पितृजीघट्टस्य पीठाधीशः योगि–खेचरनाथप्रभृतयः सम्मानिता आसन् ।

विद्यापीठस्थानुसन्धानसमितिप्रकाशितत्रैभाष्यानुसन्धानमूलिका “कालिकाप्रभा” पत्रिकापि अस्मिन्नेवावसरे उपकुलपतिमहोदयेन लोकार्पिता ।

एवमेव दीर्घकालादविच्छिन्नतया संस्कृतवाङ्मयप्राध्यापनं कुर्वन्तः समागतान् ग्रीन्सहप्राध्यापकान् उपकुलपतिमहोदयेन दीर्घसेवापदकेन सम्मानितवान् । ईर्दुर्गविधना सम्मानितसहप्राध्यापके नृपपञ्चविंशतिवर्षाणि, एकादशमासं यावत् सेवा क्रियामाणे, विद्यापीठस्य प्राचार्यः सहप्राध्यापकः विद्यावारिधिकः रामचन्द्रकण्डेलः, एकात्रिशदवर्षाणि एकादशमासप्राङ्गतसेवावधेः सहप्राध्यापको विद्याप्राधिको मतिप्रसादढकालः सहप्राध्यापकको नारायणप्रसादबौध्यालाः सन्ति ।

अस्मिन्नेव सन्दर्भे विश्वविद्यालयसेवापदोन्नतिङ्गताः शिक्षकाः कर्मकराश्च सम्मानिता अभूवन् ।

उप–प्रा. कर्पिलदेवभट्टराई सहप्राध्यापकपदे, लेखापालो बेलबहादुर–दराई च लेखाधिकृतपदे, सहायकभाण्डारगारनियन्त्रिका सिर्जनापोखरे लघिमिरे च भाण्डागारनियन्त्रिकापदे पदोन्नतत्वात्

कविता

प्रियतम

गौराङ्ग हे प्रियतम मम प्राणभूत !
नित्यं स्मरामि हृदये मम स्वप्नराजम् ।
बाणेन विद्वहरीणिव त्वया हतास्मि
श्वसः सुकोमलमनो नयनं निरुद्धम् ॥१॥

कान्तञ्च पदमहृदयं मम चोरयन्ति
सौन्दर्यदर्यः तव मां व्यथयन्ति नित्यम् ।
बाणेन विद्वहरीणिव त्वया हतास्मि
श्वसः सुकोमलमनो नयनं निरुद्धम् ॥११॥

वक्षस्थलञ्च नयने किल केशवल्लीम्
स्कन्धं विशालविषयं किल कम्बुग्रीवम् ।
कृष्णञ्च रोमसहितं हसितं सुभालं
नित्यं स्मरामि मदनं तव बाहुपाशम् ॥३॥

ओष्ठं स्मरामि रसनाममूर्तां सकान्तां
हा चुम्बनं स्मरति हृद् किल देहज्ञातम् ।
जड्यां च नाभिसहितां ननु सुन्दरीणां
सौन्दर्यदां तव कलां वपुराश्रिताञ्च ॥४॥

भयं मनोहरयुतं तव दिव्यदेहं
चित्ते स्मरामि सततं तव नेत्रबाणम् ।
हास्यानि ते मम मनासि विलोडयन्ति ।
शीघ्रं ! वचासि तव मां व्यथयन्ति नित्यम् ॥४॥

आगत्य काम ! परिदेहि सुदिव्यमायां
कुक्षौ विश्रामि च वदामि हसामि नित्यम् ।
सर्वञ्च देहि निलयं हृदयं त्वदीयं
दास्यामि दिव्यहृदयं मृदुलं मदीयम् ॥६॥

गाउँपालिका पुन एक दिनको यात्रा

सिगासको सडक विवाद अनुगमन गर्दै प्रमुख जिल्ला अधिकारी भीमकान्त शर्मालगायतको टोली ।

बैतडी समाचारदाता
बैतडी, माघ २९ गते

सिगास गाउँपालिका-१ का स्थानीयवासीलाई जिल्ला सदरमुकाम पुग्न तीन घण्टा लाग्छ तर आफ्नै गाउँपालिका केन्द्र पुग्न भने एक दिन लाग्ने गरेको छ। गाउँपालिका केन्द्र जाने सडक नहुँदा सिगास गाउँपालिकाका-१ का दाब, बल्लेकाना, जुकेपानी, सुङरखाल, बेसरा, अङ्ग्रेगाडा, भैनी, गोलेधार, खन्तङ, विन्दावन, दुदिलाखान, टकरे, डोबा, माणै, गिवाडी खोला, बजकोट, इरानालगायतका गाउँका स्थानीयलाई पालिका केन्द्रमा सेवा लिन एक दिन पैदल हिँड्नुपर्ने बाध्यता छ।

उक्त वडालाई बैतडी-बझाङ जोड्ने जयपृथ्वी राजमार्गको पक्की सडकले छोएको छ। वडालाई

पक्की सडकले छोएका छिमेकी पालिका पाटन पुग्न डेढ घण्टामा लाग्छ भने सदरमुकाम पुग्न तीन घण्टा लाग्ने गरेको छ। वडालाई पक्की सडकले छोए पनि यहाँबाट गाउँपालिका केन्द्र गजेँ जान सडक नहुँदा यस्तो समस्या देखिएको हो।

स्थानीय तहको पुनर्संरचनापछि लगातार छ वर्षसम्म एक दिनको पैदल बाटो हिँड्नु पर्दा सिगास-१ का स्थानीयवासी असन्तुष्ट बनेको वडाध्यक्ष रामचन्द्र ऐरोले बताउनुभयो । पालिका जाने सडक नहुँदा स्थानीयले सडकका लागि आन्दोलन गरिरहेको उहाँले बताउनुभयो । वडाध्यक्ष ऐरोले भन्नुभयो, “स्थानीय तहको पुनर्संरचना भएको सात वर्ष बितिसक्यो, हामीले भोलाभा सातुसामल बोकेर एक दिन पैदल हिँडेर गाउँपालिक जानु परेको छ। संरक्षित वनमा पर्ने दुई वटा सामुदायिक वनले सडक खन्न दिएको छैन। अब कि

त हामीलाई सडक सुविधा चाहियो, कि त नजिकको पाटन नगरपालिकामा गाभिदिनु पर्‍यो।” सडकका लागि स्थानीयले आन्दोलन गरेपछि स्थालगत अनुगमन गरिएको प्रमुख जिल्ला अधिकारी भीमकान्त शर्माले जानकारी दिनुभयो। स्थलगत अनुगमन गरेर प्राविधिक टोली गठन गरिएको उहाँले जानकारी दिनुभयो।

प्रमुख जिल्ला अधिकारी शर्माले भन्नुभयो, “गाउँपालिका केन्द्रसम्म सडक लैजाने कुरामा वनको विवाद देखिएको छ। सिगास-१ को दुदिलाखानबाट गाँजरी बजारबाट एक थरीले कुर्चेनटा सडक र अर्कोले धौलाडी सडकको माग गरेको देखिएको छ।

“कुर्चेनटा सडक र गाँजरीबाट १२ किलोमिटर धौलाडीको काठासम्म खनिएको सडकको अनुगमन गरेका छौं,” उहाँले भन्नुभयो। गाउँपालिका केन्द्र जाने सडक धौलाडीको काठासम्म निर्माण भएकाले सोही सडकलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने स्थानीय गोपालसिंह धामीले बताउनुभयो। स्थानीय सामुदायिक वनका अध्यक्षसमेत रहनुभएका धामीले कुर्चेनटाबाट सडक खने वन क्षेत्र मासिएर पानीका मुहान सुक्ने बताउनुभयो। सरकारले घोषणा गरेको संरक्षित वनमा ६५ भन्दा बढी बहुमूल्य जडीबुटी रहेकाले सडक निर्माण भएमा असर पर्ने उहाँले दाबी गर्नुभयो।

धौलाडीबाट अघि बढेको सडक भिरका कारण अति बढाउन नसकिने सिगास गाउँपालिका-६ का वडाध्यक्ष एवं सडक वार्ता समितिका संयोजक तेजबहादुर साउदले बताउनुभयो। डिभिजन वन कार्यालयका अधिकृत हेम सहनीले संरक्षित वन क्षेत्रमा महत्त्वपूर्ण जडीबुटी भएकोले सडक निर्माण गर्न नपाइने बताउनुभयो। संरक्षित वनमा सडक निर्माण रोक्न स्थानीय उपभोक्ताले निवेदन दिएको जानकारी उहाँले दिनुभयो।

‘पानफूल’ र ‘सनम’ सामूहिक कार्यमा

धनगढी समाचारदाता
धनगढी, माघ २९ गते

कैलाली जिल्लाको धनगढी उपमहानगरपालिका-१६ स्थित थारू बस्तीका महिलाे सामूहिक कार्यका लागि गठन गरेका ‘पानफूल’ र ‘सनम’ महिला समूह यतिबेला नमुना बन्दै गएका छन्। ‘सनम’ तन्नेरी महिलाको साथी समूह हो भने ‘पानफूल’ अलि पाका महिलाको अर्को समूह हो। व्यक्तिगत नामले भन्दा समूहको नामले बोलाउँदा कुनै पनि सामाजिक कार्य छिटोछरितो र प्रभावकारी ढङ्गले गर्ने गरेका छन्।

थारू समुदायमा यस कार्यलाई ‘सखी/गोही मिलैना’ भन्ने गरिन्छ। ‘सनम’ र ‘पानफूल’ समूहमा आबद्ध महिला सामूहिक कार्यमा सक्रिय छन्। धनगढी उपमहानगरपालिका-१६, भादकी दोपतीदेवी चौधरी सामूहिक रूपमा काम गर्दा रमाइलो लाग्नुका साथै छिटो हुने बताउनुहुन्छ। थारू समुदायमा महिलाविच गोही मिलैना (मिलाउने) अभ्यास परम्परागत चलन हो। गाउँघरमा कुनै सार्वजनिक काम, भोजभतेरमा सखी समूहका महिलाले सामूहिक खाना पकाउनेदेखि लिएर सरसफाइ, लिपपोत, नाचगान गर्छन्।

सो समूहमा कोही सासू, कोही बृहारी वा उमेरले ठुलासाना पनि रहने गरेकाले नामले बोलाउँदा अप्ठ्यारो पर्ने गरेका कारण गोही मिलाउने गरेको स्थानीय पार्वती चौधरीले बताउनुभयो। उहाँ भन्नुहुन्छ, “सनम वा पानफूला भनेर बोलाएमा सजिलो हुन्छ। साथै सबैप्रति समान आदर सम्मान पनि देखिने गर्छ।” थारू होम्स्टे गार्ड भादामा पाहुना आउने जानेसहित विभिन्न कार्यक्रम भइरहेका छन्। त्यस्ता कार्यक्रममा पाहुनालाई स्वागत गर्ने, खुवाउने, मौलिक नृत्य देखाएर मनोरञ्जन गराउने अभिभारा महिलाको काँधमा हुन्छ। सामूहिक रूपमा काम गरेर सो समूहका महिलाले आर्थिक आम्दानी पनि गरिरहेका छन्। काम गरेबापत निश्चित शुल्क लिने गरेका छन्। यसै गरी नाचगान देखाएर पनि आम्दानी हुने गरेको छ।

सुधारिंदै टीकापुर गौशाला

टीकापुर समाचारदाता
टीकापुर, माघ २९ गते

टीकापुर गौशाला सुधार योजना सुरु भएको छ। गौशाला सुधार गर्न सामुदायिक पशुचौपाया व्यवस्थापन समिति सक्रिय रहेको छ। समितिले गौशाला सुधारका लागि नगरपालिकाबाट जिम्मा लिएपछि आहारा खोजी, टहरा व्यवस्थापन, खोप लगाउने काम भइरहेको छ। यसअघि टीकापुर नगरपालिकाले वर्षमा २० लाख बजेट दिए पनि आर्थिक समस्यामा रहेको थियो।

समितिले मङ्सिर १६ देखि २६ सम्म गौशाला व्यवस्थापनका लागि महायज्ञ लगाएर गाईका लागि पराल र १० लाख आम्दानी गरेको छ। महायज्ञमा बोलेको दानबाट ६० डल्लब (गोरुगाडा) पराल सङ्कलन भएको छ भने आम्दानीबाट दुई हजार ८०० वर्ग फिटको छात्रो बन्दै छ। प्रदेश सरकारबाट विद्युतीय रिक्सा पाएपछि टीकापुर र आसपासका गाउँबाट नि:शुल्क पराल, हाटबजारमा खेर गइरहेको तरकारी सङ्कलन गरी गाईलाई खुवाउन सुरु गरिएको समितिका सचिव द्वारिका जोशीले बताउनुभयो।

गोबरग्यास प्लान्टबाट निस्केको जैविक मललाई प्रतिकिलो १० रुपैयाँका दरले बिक्री गरिरहेको, पूजामा प्रयोग गर्न गोबरको दियो र धूप उत्पादन भइरहेको

आगलागीपीडितलाई सहयोग

अछाम समाचारदाता
मङ्गलासेन, माघ २९ गते

आगलागीमा परेर दुई बालबालिकाले ज्यान गुमाएको परिवारलाई मेल्लेख गाउँपालिकाले आर्थिक सहयोग गरेको छ। मेल्लेख-३, ठाँटीको गैरामा ज्यान गुमाएका बालबालिकाका दुई परिवारलाई किरियाखर्चबापत २५/२५ हजार रकम सहयोग गरिएको छ। पीडितको घरमै पुगेर गाउँपालिकाका

छ। परीक्षणका रूपमा उत्पादन गरेको गोबरको दियो, धूप र मल बिक्रीबाट ८६ हजार आम्दानी भएको कोषाध्यक्ष रुथ सुवेदी बताउनुहुन्छ। स्थानीयस्तरमा गाई पाल्न छोडेपछि त्यसलाई व्यवस्थापन गर्नु स्थानीय सरकारलाई चुनौतीपूर्ण भएको छ।

चुनौतीसँगै सम्भावना

छाडा गाईगोरु व्यवस्थापन गरेर आम्दानी लिन सकिने र रोजगारी सिर्जना गर्ने सम्भावना देखिएको छ। यसमा लगानी बढाएर निरन्तरता दिन चुनौतीपूर्ण रहेको बताइन्छ। गौशाला व्यवस्थापन समितिका सचिव जोशी आम्दानीका स्रोत पहिचान गरी परीक्षण भइसकेको बताउनुहुन्छ। “५५ परिवारलाई गोबरग्यास वितरण भइरहेको छ। प्रतियुनि ३० रुपैयाँका दरले तिर १५ किलो ग्यास एक हजार रुपियाँभन्दा कममा प्राप्त हुन्छ, दियो धूपको बजारीकरण गरेर आय गर्न सकिन्छ,” उहाँले भन्नुभयो।

टीकापुरमा गौशाला व्यवस्थापन भएपछि जानकी गाउँपालिकाबाट वार्षिक २० लाख दिने गरी पाँच सय जति पशुचौपाया स्थानान्तरण गरिएका छन्। गौशालामा एक हजारको सङ्ख्यामा गाई भरिएका छन्। सबै गाईको उचित व्यवस्थापन गर्न चरन, घाँस, पराल सङ्कलनका साथै व्यवस्थापनका लागि नगदको पनि खाँचो छ।

मार्तडी समाचारदाता
मार्तडी, माघ २९ गते

बाजुरामा आरन व्यवसाय सङ्कटमा परेको छ। यो व्यवसायबाट जीविका चलाउँदै आएका विश्वकर्मा समुदायको पुर्वेली पेशा आरन सङ्कटमा परेको हो। बडीमालिका नगरपालिका-७, जिल्लीका ६० वर्षीय अङ्गे लोहार २० वर्षदेखि आरन व्यवसाय गर्दै आउनुभएको छ। उहाँको २० वर्षको आरन व्यवसायको अनुभव र मेहनतको काम हेर्दा कमाइ भने निकै कम छ।

लोहारले पाँच वर्षपत्ता कैलाश आरन व्यवसाय दर्ता गरेर सञ्चालनमा ल्याएका छन्। मार्तडी-कोल्टी सडकखण्डको छेउमा आफ्नै लगानीमा आरन व्यवसाय गर्ने घरसमेत निर्माण गर्नुभएको छ। पछिल्लो समयमा व्यवसाय लोप हुँदै गएकामा चिन्ता व्यक्त गर्दै “युवापुरता आरनसम्बन्धी सिप सिक्न छोडेर विदेशतिर लागे, गाउँमा बस्ने पुरानो पेशा सम्हाल्ने नहुँदा आरन व्यवसाय भन्नु हराउँदै गएको लोहारले बताउनुभयो।

हिजोआज सबैले यो पेशा छाड्दै गए पनि आफूले सक्नुजेलसम्म व्यवसायलाई निरन्तरता दिने उहाँले बताउनुभयो। यो पेशामा मेहनत अनुसारको कमाइ नभए पनि पुर्खाले पालादेखि गरेर आएको व्यवसायलाई लोप हुन नदिने उहाँको अठोट छ। घरमै बसेर आरन व्यवसाय गरेर एक महिनामा २० हजारसम्म कमाउन सकिन्छ, यसले आफ्नो आठ जनाको परिवारको जेनतेन जीविका चलाइरहेको उहाँले बताउनुभयो। उहाँले आसी (हँसिया), कुटो, कोदालो, बन्चरो र विभिन्न किशिमका मृत्तिसमेत हातले बनाउने गर्नुहुन्छ। ती सामग्री बनाएबापत कोहीले एक पाथी खलो (अन्न) दिने गरेको पाइन्छ।

तेस्रो मुलुक जाने महिला धेरै

डोटी समाचारदाता

डोटी, माघ २९ गते

डोटीको बडीकेदार गाउँपालिकाी रमा धामी कामका लागि विदेश जाने तयारीमा हुनुहुन्छ। राहदानी बनाउन जिल्ला प्रशासन कार्यालय आफ्नै धामीसँगै उहाँका अन्य तीन साथीले यसअघि नै राहदानी बनाएर विदेशको तयारी गरिरहनुभएको छ।

रमा धामी जस्तै पछिल्लो समय काम र अध्ययनका लागि डोटीबाट तेस्रो मुलुक जाने महिलाको सङ्ख्या बढ्दो छ। केही वर्षअघिसम्म छोरीलाई काम र अध्ययनका लागि घरबाहिर जान नपाउने महिला राहदानी बनाएर विदेश जाने गरेका छन्। जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट प्राप्त तथ्याङ्क अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा ३६४ जना मध्ये ४४ जना महिलाले राहदानी लिएका छन्। आव २०७८/८९ मा ८४६ जनामध्ये १०१ जना महिला रहेका छन्।

त्यस्तै आव २०७९/८० मा दुई हजार ५२ जनामध्ये २१९ जना महिला छन्। चालु आवको साउनयता एक हजार १४७ जनाले राहदानी लिएकोमा १६२ जना महिला छन्। सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी दीर्घराज उपाध्यायका अनुसार बढी जसो अध्ययनको सिलसिलामा विदेश जानका लागि महिलाले राहदानी लिने गरेका छन्।

तर, पछिल्लो समयमा भने कामको सिलसिलामा पनि महिला विदेश जान थालेका छन्। सहायक प्रमुख जिल्ला अधिकारी उपाध्यायले भन्नुभयो, “अधिल्लो वर्षको तुलनामा राहदानी लिने महिलाको सङ्ख्या बढेको छ।”

राम्रो अङ्क ल्याएर उत्तीर्ण हुने विद्यार्थीका अभिभावकको रोजाइमा पनि उच्च शिक्षाका लागि विदेश हुने गरेको छ। शिखर नगरपालिकाका रमेश कार्की ‘पढाइ पनि हुने कमाइ पनि हुने, वरु एक दुई वर्ष तयारी गरेर भए पनि विदेश पठाउँदा ढुक्क भइन्छ भन्नुहुन्छ।

युवा उमेरका महिला र पुरुष कामको खोजीमा अन्य मुलुकमा जाँदा गाउँबस्ती नै सुनसान देखिन थालेका छन्। पछिल्लो समयमा युवा कामका लागि तेस्रो मुलुकका जोसो क्रम बढ्दै थालेको छ।

आरन व्यवसाय गरिरहेका विश्वकर्मा समुदायका नागरिक ।

लोहारका अनुसार हातले कुँदेर बनाइएको कोदालो, बन्चरो साइज हेरेर २५० देखि पाँच सयसम्ममा बिक्री गर्ने गरेको छ। गाउँघरमा काइलाको अभाव र यसप्रति स्थानीय तहले चाँसो नदेखाउँदा आरन व्यवसाय चलाउन समस्या परेको छ। सोही नगरपालिकाका ५० वर्षीय काशी विक पनि आरन व्यवसाय गर्दै आउनुभएको छ। विकले यो व्यवसाय लामो समयदेखि सञ्चालन

गर्दै आउनुभएको छ।

उहाँले पनि यो व्यवसायमा मेहनत बढी लाग्ने तर दाम कम हुने गरेको बताउनुभयो। काम गरेबापतको आम्दानी नभएपछि त्यसपछि आकर्षण घट्दै गएको उहाँको भनाइ छ। सिराडीका नरेन्द्र विकले आरन व्यवसायबाटै जीविकोपार्जन गर्न सम्भव नभएका कारण यो पेशा लोप हुन थालेको बताउनुभयो। पछिल्लो पुस्ताका

नागरिकमा आरनको काम गर्ने सिप नहुनु, यो पेशालाई राज्यले पहिचान नगरेर अपहेलना गर्ने भएका कारण आरन सङ्कटमा परेको विकको बुझाइ छ। बडीमालिका नगरपालिकाले परम्परागत सिपलाई संरक्षण गर्ने गरेर नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरेको छ तर छुट्टै नीति तथा कार्यक्रम भने नबनाएको नगरका प्रवक्ता धर्मराज पाथ्यायले बताउनुभयो।

तस्विर : रामबहादुर विक

<div> <div><div><div> <div></div> <div></div> </div></div></div></div>
<div> <div></div> <div>नेपाल बैंक लिमिटेड</div> <div>NEPAL BANK LIMITED</div> </div>
Nepal Bank Limited
Head Office
General Service Department
Invitation for Bids
<p>Date of publication: 2080/11/01 (Second notice)</p> <p>Invitation for Bids No: NBL/NCB17/G080/81</p>
<ol style="list-style-type: none">
Nepal Bank Limited invites electronic bids from eligible bidders for the procurement of Printing and Supply of Wall Calendar 62000 pcs and Table calendar 8500 pcs under National competitive bidding – Single Stage Single Envelope procedures. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the bidding documents at the office of Nepal Bank Limited, Head Office, General Service Department, Dharmapath, Kathmandu, email: gsd@nepalbank.com.np or may visit PPMO egp system www.bolpatra.gov.np/egp. Bidder who chooses to submit their bid electronically may download the bidding documents for e-submission from PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp. Bidders, submitting their bid electronically, should deposit the cost of bidding document in the following account as specified below. <p>Information to deposit the cost of bidding document in Bank:</p> <p>Cost of bidding document: NRs. 3,000.00</p> <p>Name of the Bank: Nepal Bank Limited</p> <p>Name of Office: Kathmandu Banking Office</p> <p>Account Name: NBL Tender/ Seal Quotation/ Listing</p> <p>Account No. 00200106711283000001</p> Electronic bids must be submitted to the office through PPMO's e-GP system www.bolpatra.gov.np/egp on or before 12:00 noon on 2080/11/16. Bids received after this deadline will be rejected. The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 12:30 pm 2080/11/16 at the office of Nepal Bank Limited, Head Office, General Service Department. Bids must be valid for a period of 90 days from the date of bid opening and must be accompanied by a bid security or scanned copy of the bid security in pdf format in case of e-bid, amounting to a minimum of NRs. 1,52,000 which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid (i.e. total 120 days at least upto 2081/03/13) If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid and bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission. Bank reserves the right to accept or reject wholly or partially any or all the bids without assigning reason whatsoever.

<div><div>नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण</div><div><div>नेपालगंज नागरिक उड्डयन कार्यालय</div></div></div> <div>नेपालगंज, बाँके</div> <div><div></div><div>सम्झौता रद्द गरिएको सूचना</div></div>
<div>सूचना प्रकाशित मिति: २०८०/११/०१ गते</div>
<div>यस कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको भि.ओ.आर./डि.एम.ई परिसरको करिब ४५ बिगाहा क्षेत्रफल जग्गा मिति २०७८/०२/३० गते यस कार्यालय र श्री खोष्टि एग्रो प्रा.लि. बढैयाताल-४, बर्दिया बीच बहालमा लिने/दिने सम्बन्धमा भएको सम्झौतामा उल्लेखित शर्तहरू सो प्रा.लि.ले पालना नगरेको हुँदा मिति २०८०/११/०१ गते देखि उक्त सम्झौता रद्द गरिएको हुँदा सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ।</div>

Nepal Electricity Authority

Lumbini Province Division Office, Nepalgunj

Kohalpur Distribution Center, Kohalpur

Invitation of Online Bid Only

Date of Notice Publication :- 2080/11/01

S.N.	Contract Name	Contract Number	Detail Information
1	Construction of Boundary Wall at Kohalpur DCS, NEA	NEAKDC-080/081-T-01	www.bolpatra.gov.np/egp , For Inquiry, Contact No. 081-9858035601

<div><div><div></div><div></div></div></div> <div>नेपाल सरकार</div> <div>वन तथा वातावरण मन्त्रालय</div>
<div>बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा निर्माण हुन लागेको जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना निर्माणका लागि प्रस्तावित पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनमा राय सुभाषका लागि आह्वान गरिएको सार्वजनिक सूचना ।</div>
<div>(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८०।११।०१)</div>
<div>बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा प्रस्तावित जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना निर्माणका लागि प्रस्तावित पूरक वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्रस्तावकले तयार गरी यस मन्त्रालयमा पेश भएको छ ।</div>
<div>प्रस्तावित जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजना बागमती प्रदेशको चितवन जिल्लामा पर्दछ र यस आयोजनाको प्रस्तावक नेपाल विद्युत प्राधिकरण हो । विद्यमान जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन भरतपुर महानगरपालिका, वडा नं. १८ चनौलीस्थित चनौली सबस्टेसनबाट सुरु भई माडी नगरपालिका, वडा नं. ५, बसन्तपुरस्थित बसन्तपुर सबस्टेसनमा टुङ्गिएको छ । यो प्रसारण लाइनको कुल लम्बाइ ३२.५ कि.मि. रहेको छ ।</div>
<div>चितवनको माडी नगरपालिकामा बढ्दो विद्युत माग सम्बोधन गर्न तथा हाल सञ्चालनमा रहेको जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको ७.५ किलोमिटर लामो भूमिगत केबल खण्डमा पटक-पटक प्राविधिक समस्या हुँदा माडी नगरपालिकामा परेको विद्युत आपूर्ति समस्या समाधानका लागि विद्यमान ३३ के.भी. विद्युत प्रसारण लाइनको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जभित्र रहेको भूमिगत केबल खण्डको दोस्रो सकिट (८.०५ किलोमिटर लामो) निर्माणका लागि प्रस्ताव गरिएको छ । विद्यमान २.४ मे.वा. विद्युतभार क्षमता रहेको यस भूमिगत लाइन खण्डमा एक भूमिगत खण्ड/सकिट थप गर्न प्रस्ताव गरिएको छ, जसको विद्युतभार क्षमता १६ मे.वा. हुनेछ । प्रस्तावित भूमिगत लाइनको लम्बाइ ८.०५ किलोमिटर रहेको छ र त्यसमा कूल १६ स्थानमा जोइन्ट पिटहरू रहनेछन् । यस आयोजनाबाट मुख्य रूपमा चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको राज्ञी खोलाछेउ (कसराघाट) देखि रिउखोला सम्मको ८.०५ कि.मि. खण्ड प्रभावित हुनेछ । यस अध्ययनले परिवर्तन भएको चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज भित्रको खण्डलाई मात्र समेटेको छ ।</div>
<div>प्राप्त प्रतिवेदन अनुसार प्रस्तावित भूमिगत विद्युत लाइनका लागि कुल ०.८२१ हे. चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जको वन क्षेत्रको जमिन आवश्यक पर्नेछ, जसमध्ये ०.०१४ हे. जोइन्ट पिटका लागि ०.८०५ हे. केबुल ट्रेन्चका लागि, ०.००२५ हे. एच–पोल (H–Pole) सहित ट्रान्सफर्मरका लागि आवश्यक पर्नेछ ।</div>
<div>वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ११ को उपनियम (३) बमोजिम यस प्रतिवेदनमा राय–सुभाब दिनेका लागि सर्वसाधारणले प्रतिवेदन पढ्न वा उतार गरी लैजान पाउने व्यवस्था रहेकोले श्री नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रस्तावक रहेको जगतपुर–माडी ३३ के.भी. सब प्रसारण लाइन आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन देहाय बमोजिमका स्थानहरूमा सार्वजनिक गरिएको र वन तथा वातावरण मन्त्रालयको Website: www.mofe.gov.np मा समेत सार्वजनिक गरिएको छ । प्रतिवेदनमा उपयुक्त राय–सुभाब प्राप्त भएमा यस मन्त्रालयले उक्त प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि स्वीकृति दिने क्रममा त्यस्ता राय–सुभाबहरूलाई समेत ध्यानमा राखिनेछ । उक्त प्रतिवेदन सम्बन्धमा सर्वसाधारण व्यक्ति वा संस्थाको कुनै राय–सुभाब भए यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले सात (७) दिनभित्र आफ्नो राय–सुभाब निम्न ठेगानामा पठाइदिनुहुन यसै सूचनाद्वारा आह्वान गरिन्छ ।</div>
<div>प्रतिवेदन हेर्न वा उतार गर्न सकिने स्थानहरू :</div>
<div>श्री वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्रको पुस्तकालय, काठमाडौँ ।</div>
<div>श्री त्रिभुवन विश्वविद्यालयको केन्द्रीय पुस्तकालय, कातिपुर, काठमाडौँ ।</div>
<div>श्री नेपाल राष्ट्रिय पुस्तकालय, हरिहर भवन, काठमाडौँ ।</div>
<div>श्री ऊर्जा जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाडौँ ।</div>
<div>श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय, चितवन ।</div>
<div>श्री महानगर कार्यपालिकाको कार्यालय भरतपुर, चितवन ।</div>
<div>श्री नगर कार्यपालिकाको कार्यालय माडी, चितवन ।</div>
<div>श्री चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालय, कसरा, चितवन ।</div>
<div>राय सुभाब पठाउने ठेगाना</div>
<div>वन तथा वातावरण मन्त्रालय</div>
<div>वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन शाखा, सिंहदरबार, काठमाडौँ ।</div>
<div>फोन नं. ०१–४२११६६७, ४२११६३८, फ्याक्स नं. ०१–४२११६८८</div>

रुसी निर्यातमा दुई तिहाइले कमी

रासस /एएफपी

मस्को, माघ २९ गते

युरोपेली सङ्घ (इयु) ले रुसी तेल तथा ग्यासको खरिदमा भारी कटौती गरेपछि सन् २०२३ मा युरोपमा हुने रुसी निर्यातमा दुई तिहाइभन्दा बढीले गिरावट आएको रुसको भन्सार कार्यालयले सोमबार जनाएको छ।

युक्रेनविरुद्धको सैन्य आक्रमणलाई लिएर मस्कोमाथि आर्थिक दबाव सिर्जना गर्न युरोपेली सङ्घ (इयु) का देशहरूले रुसबाट हुने अधिकांश ऊर्जा खरिद रोकेका छन्।

सन् २०२३ मा युरोपमा हुने रुसी निर्यात ६८ प्रतिशतले घटेर ८४.९ अर्ब डलरमा भरेको रुसको सङ्घीय भन्सार कार्यालयलाई उद्धृत गर्दै रुसी समाचार संस्था इन्टरफ्याक्सले जनाएको छ।

युरोपलाई देशको मुख्य ऊर्जा ग्राहकका रूपमा प्रतिस्थापन गरेको एसियामा निर्यात ५.६

प्रतिशतले वृद्धि भई ३०६.६ अर्ब डलर पुगेको रुसले जनाएको छ। पश्चिमा प्रतिबन्धहरूको मारमा परेपछि मस्कोले छुट्टाछुट्टै देशहरूसँगको व्यापार तथ्याङ्कसहित आर्थिक तथ्याङ्कको विशाल शृङ्खला प्रकाशित गर्न बन्द गरेको छ।

वेइजिङ र मस्कोविचको बढ्दो आर्थिक, व्यापारिक र राजनीतिक सम्बन्धविच गत वर्ष दुई देशविच दुईतर्फी व्यापार २४० अर्ब अमेरिकी डलर पुगेको चिनियाँ भन्सारसम्बन्धी छुट्टाछुट्टै तथ्याङ्कले देखाएका छन्।

रुसको केन्द्रीय बैङ्कले पनि गत हप्ता रुसी बैङ्क खातामा चिनियाँ युआनको होलिङड पहिलो पटक अमेरिकी डलरभन्दा बढी पुगेको जनाएको थियो। रुसको वित्तीय प्रणालीले डलरमा उसको पहुँचमा प्रतिबन्धको सामना गर्दै चिनियाँ मुद्रालाई अँगालेको छ।

रुसको समग्र व्यापार अधिशेष सन् २०२३ मा एक खर्ब ४० अर्बमा पुगेको छ। यो सन् २०२२

को तुलनामा ५८.५ प्रतिशत कम भएको छ। मस्कोले ऊर्जाबाट सङ्कलन गर्ने विशाल राजस्व यसले युक्रेनविरुद्ध गरेको आक्रमणपछि युरोपेली मुलुकले लगाएको प्रतिबन्धका कारण गुमाएको छ भने युरोपमा यसले ऊर्जाको व्यापक अभाव हुनुका साथै मूल्यवृद्धि भएको छ।

तेल र ग्यासको मूल्यवृद्धिका कारण युरोपेली मुलुकले रुसबाट आयात गर्दै आएको ऊर्जा खरिदलाई शून्यमा भाग्ने चेतावनीविच रुसबाट युरोपतर्फ जाने ऊर्जा बजार पूर्ण रूपमा बन्द हुन सकेको छैन। प्रत्येक महिना अबै डलरको आम्दानी हुने ऊर्जा निर्यात रुसको बजेटका लागि राजस्वको एक महत्त्वपूर्ण स्रोत हो।

इन्टरफ्याक्सका अनुसार गत वर्ष युरोपबाट रुसी आयात पनि १२.३ प्रतिशतले घटेर ७८.५ अर्ब डलरमा फरेको थियो भने एसियाबाट खरिद गरिएका सामानको मूल्य २९.२ प्रतिशतले बढेर एक खर्ब ८७ अर्ब डलर पुगेको थियो।

जनवरीमा पाकिस्तानको विप्रेषण २६.२ प्रतिशत वृद्धि

रासस /सिन्हवा

इस्लामाबाद, माघ २९ गते

सन् २०२४ जनवरीमा विदेशमा कार्यरत पाकिस्तानी कामदारले पठाएको विप्रेषण अधिल्लो वर्षको तुलनामा २६.२ प्रतिशतले बढेको पाकिस्तानको केन्द्रीय बैङ्क (एसबिपी) ले सोमबार जनाएको छ।

जनवरीमा कामदारबाट आएको विप्रेषण २.३ अर्ब अमेरिकी डलर रेकर्ड भएको छ। अधिल्लो वर्षको सोही अवधिमा उक्त रकम १.९ अर्ब डलर थियो। पाकिस्तानको विप्रेषण मासिक रूपमा ०.६ प्रतिशतले बढेको तथ्याङ्कले देखाएको छ।

सन् २०२३ जुलाईदेखि सन् २०२४ जुनसम्मको चालु आर्थिक वर्षको पहिलो सात महिनामा विप्रेषण आय १५.८ अर्ब डलर पुग्ने प्रक्षेपण तथ्याङ्कमा उल्लेख गरिएको छ। गत महिना साउदी अरबबाट ५८ करोड ७३ लाख डलर, संयुक्त अरब इमिरेट्सबाट ४० करोड ७६ लाख डलर, बेलायतबाट ३६ करोड २१ लाख डलर र संयुक्त राज्य अमेरिकाबाट २८ करोड ३४ लाख डलर विप्रेषण आएको केन्द्रीय बैङ्कले जनाएको छ।

सन् २०२३ मा उनान्साठी हजारभन्दा बढी भारतीयले लिए अमेरिकी नागरिकता

रासस /एनआई

वासिङ्टन डिसी, माघ २९ गते

सन् २०२३ मा ५९ हजारभन्दा बढी भारतीय नागरिकले स्थायी अमेरिकी नागरिकता लिएका छन्।

यो सङ्ख्या मेक्सिकोपछि अमेरिकी नागरिकता लिनेको दोस्रो ठुलो सङ्ख्या भएको अमेरिकी नागरिकता र अध्यागमन सेवा (युएससिआइएस) द्वारा जारी गरिएको वार्षिक प्रगति रिपोर्ट २०२३ ले जनाएको छ।

रफाहमा इजरायली आक्रमणमा मृत्यु हुनेको सङ्ख्या एक सयभन्दा बढी

रासस /सिन्हवा

गाजा, माघ २९ गते

दक्षिणी सहर रफाह र गाजापट्टीको वरपरका क्षेत्रमा इजरायली सेनाले गरेको भारी आक्रमणमा सोमबार एक सयभन्दा बढीको मृत्यु भएको छ। आक्रमणमा महिला तथा बालबालिकासहित सयौं घाइते भएको आधिकारिक प्यालेस्टिनी समाचार संस्था वाफाले जनाएको छ। सोमबार बिहान रफाह क्षेत्रमा इजरायली सेनाले करिब ४० वटा हवाई आक्रमणसहित जमिनमा गोलाबारी गरेको बताइएको छ। इजरायली सेनाले दक्षिणी गाजामा हमاسले शृङ्खलाबद्ध आक्रमण गरेको

बताएको छ। आक्रमणबाट भएको क्षतिको विवरण भने दिएको छैन। सन् २०२३ को अक्टोबर ७ देखि गाजापट्टीमा इजरायली आक्रमणबाट मृत्यु हुने प्यालेस्टिनीको सङ्ख्या २८ हजार एक १७६ पुगेको छ। आक्रमणमा ६७ हजार ७८४ घाइते भएको गाजाको स्वास्थ्य मन्त्रालयले विज्ञप्तिमार्फत बताएको छ।

गाजामा इजरायल-हमास द्वन्द्व सुरु भएदेखि करिब आधा बासिन्दा सुरक्षाको खोजीमा इजिप्टको छेउमा रहेको रफाहमा पुगेका छन्। रफाह कसिडमार्फत विदेशी देश र संयुक्त राष्ट्रका एजेन्सीबाट खाना तथा औषधी सहಾಯता प्राप्त गर्दै जीवन गुजारिरहेका छन्।

इराक-अमेरिका वार्ता पुनः सुरु

रासस /एएफपी

बग्दाद, माघ २९ गते

इराकमा अमेरिकी नेतृत्वको अन्तर्राष्ट्रिय गठबन्धनको मिसन अन्त्य गर्ने विषयमा छलफल गर्न इराक र संयुक्त राज्य अमेरिकाविच आशुतबार नयाँ चरणको वार्ता सुरु भएको इराकी सरकारले जनाएको छ।

इराकी सेनाका प्रवक्ता याह्या रसौलले एक विज्ञप्ति जारी गर्दै उच्च सैन्य आयोग (एचएमसी) ले इराकी सेनाको क्षमताका साथै सैन्य अवस्था, इस्लामिक स्टेट (आइएस) समूहबाट उत्पन्न खतराको स्तरको मूल्याङ्कन गर्न अन्तर्राष्ट्रिय गठबन्धन पक्षसँग बैठक पुनः सुरु गरेको बताउनुभएको छ।

सि. नं.	ठेक्का नं.	कामको विवरण	बोलपत्र स्वीकृत गर्ने फर्मको नाम	कबोल अङ्क (मू.अ.क. बाहेक)
1	03-03-080-081-NCBW- KMC	Regular Footpath Maintenance and Beautification Works at KMC	• TEJ-RA JV	9,82,03,000.00
2	03-05-080-081-NCBW- KMC	Upgrading of Footpath at KMC (Ward No. 1-32)	• Dhukuchhu-Ramita JV	14,41,56,347.50
3	03-07-080-81-NCBW- KMC	Footpath Maintenance and Constuction Works from Maitighar Mandala to Tinkune Park	• Arghakhanchi Engineers and Builders Company Pvt. Ltd.	12,31,50,335.00
4	03-09-080-81-NCBW- KMC	Upgrading and Maintenance Works for Roads at Various Places of KMC	• Ganesh & Ganga-Ramita JV	12,95,74,468.00
5	06-27-080-081-NCBW- KMC	Sewer Construction Works at Samakhushi Corridor From Basundhara to Mehpi, KMC-03,26,16	• Kallpabrichhya-Kohinoor JV	19,91,19,126.50
6	9-30-080-081-NCBG-KMC	Supply and Delivery of Toilet Cleaning Goods at KMC	• Kushal Enterprises	41,98,500.00
7	11-32- 080-81-NCBG- KMC	Lobby Design for One Stop Service Centre at Kathmandu Plaza, Kamaladi	• Raj and Riwaj Suppliers Pvt. Ltd.	20,03,241.84

हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दुर्छिम, खोटाङ

कोशी प्रदेश, नेपाल

स्वीकृत गर्ने आशयको सूचना

प्रकाशन मिति: २०८०/११/०१

नगर कार्यका लागि अनलाइन मार्फत दर्ता हुन आएका बोलपत्रहरु मध्ये तपसिल बमोजिमका सारभूत रुपमा प्रभावग्राह्य न्यूनतम मूल्याङ्गीत बोलपत्रहरु स्वीकृतका लागि मूल्याङ्कन समितिबाट सिफारिस भई आएकोले सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा २७ को उप दफा (३) को प्रयोजनका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । साथै सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४७ को प्रयोजनका लागि सम्बन्धित सबै बोलपत्रदाताहरूलाई ७ (सात) दिने आशयको सूचना समेत यसै सूचनाबाट जानकारी गराइन्छ ।

क्र.स.	ठेक्का नं.	कामको विवरण	बोलपत्रदाताको नाम	कबोल गरेको रकम रु (without VAT)
१	HTM/Works/NCB-07/2080/81	Construction of Ward Office Building, Ward No. 6, Mangaltar	Alika Construction, Siraha	76,46,655.50/-
२	HTM/Works/NCB-09/2080/81	Construction of Ward Office Building, Ward No. 10, Arkhaule	Acharya Sons Builders/ Sapsu Dobhan J.V., Khotang	72,71,158.55/-
३	HTM/Works/NCB-08/2080/81	Construction of Ward Office Building, Ward No. 11, Rajapani	Acharya Sons Builders/ Sapsu Dobhan J.V., Khotang	71,70,191.32/-

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यालय बन्द रहने बारेको सूचना
मिति २०८० फाल्गुन १ गते मंगलबार यस कम्पनीको १६औं वार्षिकोत्सव समारोह रहेको हुँदा उक्त दिन पानी उत्पादन, वितरण तथा मर्मत लगायतका सेवा बाहेक अन्य सेवाहरु बन्द रहने व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि अनुरोध छ । यसबाट उपभोक्ताहरूमा पर्न जाने असुविधा प्रति क्षमाप्रार्थी छौ ।
<div><div></div><div><div></div></div></div> <div>काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडमुख्य कार्यालय, त्रिपुरेश्वर</div>

नेपाल सरकार	राष्ट्रिय भूमि आयोग	ताहाचल, काठमाडौं
भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीले निवेदन दिनेसम्बन्धी पैँतीस (३५) दिने सूचना		
(प्रथम पटक सूचना प्रकाशन मिति : २०८०/११/०१ गते)		
राष्ट्रिय भूमि आयोगले भूमिहीन दलित र भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउने र अव्यवस्थित बसोबासीको व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि देहाय अनुसारका स्थानीय तहका भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीले जग्गा पाउन आयोगले तोकेको ढाँचाबमोजिम निवेदन फाराम भरी मिति २०८०/११/०१ देखि ३५ दिनभित्र स्थानीय तहबाट वडाका तोकिएका स्थानहरूमा खटिएका लगत सकलकमार्फत् पेस गर्नुहुन यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।		
तपसिल		
प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह
कोशी प्रदेश	तेह्रथुम	म्याङलुङ नगरपालिका, मेन्छ्यायेम गाउँपालिका
मधेश प्रदेश	सप्तरी	त्रिहुत गाउँपालिका, विष्णुपुर गाउँपालिका, राजगढ गाउँपालिका
	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका
	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका, बसबरिया गाउँपालिका
	बारा	बारागढी गाउँपालिका
	धनुषा	विदेह नगरपालिका
बागमती प्रदेश	ललितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका
	रसुवा	नौकुण्ड गाउँपालिका, उत्तरगया गाउँपालिका
लुम्बिनी प्रदेश	रुपन्देही	मर्चाबारी गाउँपालिका, सम्मरीमाई गाउँपालिका
सुदुरपश्चिम प्रदेश	बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका
भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीले निवेदन दिनेसम्बन्धी पैँतीस (३५) दिने सूचना		
(दोस्रो पटक सूचना प्रकाशन मिति : २०८०/११/०१ गते)		
राष्ट्रिय भूमि आयोगले भूमिहीन दलित र भूमिहीन सुकुम्बासीलाई जग्गा उपलब्ध गराउने र अव्यवस्थित बसोबासीको व्यवस्थापन गर्ने प्रयोजनका लागि देहाय अनुसारका स्थानीय तहका भूमिहीन दलित, भूमिहीन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीले जग्गा पाउन आयोगले तोकेको ढाँचाबमोजिम निवेदन फाराम भरी मिति २०८०/११/०१ देखि ३५ दिनभित्र स्थानीय तहबाट वडाका तोकिएका स्थानहरूमा खटिएका लगत सकलक मार्फत पेस गर्नुहुन यो सार्वजनिक सूचना पुनः प्रकाशन गरिएको छ ।		
तपसिल		
प्रदेश	जिल्ला	स्थानीय तह
कोशी प्रदेश	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका,
	सुनसरी	बर्जु गाउँपालिका, देवानगञ्ज गाउँपालिका, भोक्राहा नरसिंह गाउँपालिका, धरान उपमहानगरपालिका, इटहरी उपमहानगरपालिका
	मोरङ	जहदा गाउँपालिका, धनपालथान गाउँपालिका, मिक्लाजुङ गाउँपालिका, सुनवर्षी नगरपालिका
	धनकुटा	चौविसे गाउँपालिका
	पाँचथर	हिलिहाङ गाउँपालिका
	भैपा	बाह्रदशी गाउँपालिका, भैपा गाउँपालिका, हल्दीबारी गाउँपालिका, शिवसताक्षी नगरपालिका
मधेश प्रदेश	उदयपुर	बेलका नगरपालिका
	सर्लाही	बरहथवा नगरपालिका
	सप्तरी	महादेवा गाउँपालिका, कञ्चनरूप नगरपालिका
	धनुषा	जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, सबैला नगरपालिका, कमला नगरपालिका, धनौजी नगरपालिका, धनुषाधाम नगरपालिका, क्षीरेश्वरनाथ नगरपालिका, नगराइन नगरपालिका, सहिदनगर नगरपालिका, हंसपुर नगरपालिका, मिथिला बिहारी नगरपालिका, जनकनन्दनी गाउँपालिका, लक्ष्मिनिया गाउँपालिका, औरही गाउँपालिका, मुखियापट्टी मुसहरनिया गाउँपालिका, वटेश्वर गाउँपालिका,
	काभ्रेपलान्चोक	नमोबुद्ध नगरपालिका, रोशी गाउँपालिका, बेथानचोक गाउँपालिका
बागमती प्रदेश	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका, खैरहनी नगरपालिका, रत्ननगर नगरपालिका, राप्ती नगरपालिका
	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका, मनहरि गाउँपालिका, भीमफेदी गाउँपालिका, इन्द्रसरोवर गाउँपालिका, मकवानपुरगढी गाउँपालिका, बागमती गाउँपालिका, राक्सिराङ गाउँपालिका, कैलाश गाउँपालिका
	रामेछाप	खाँडादेवी गाउँपालिका
	नुवाकोट	विदुर नगरपालिका, लिखु गाउँपालिका, शिवपुरी गाउँपालिका, म्यागङ गाउँपालिका, ककनी गाउँपालिका, तादी गाउँपालिका
	काठमाडौँ	शंखरापुर नगरपालिका
	भक्तपुर	सुर्यविनायक नगरपालिका
गण्डकी प्रदेश	सिन्धुली	गोलन्जोर गाउँपालिका
	गोरखा	पालुङटार नगरपालिका, चुमनुव्री गाउँपालिका, धार्चे गाउँपालिका, भीमसेनथापा गाउँपालिका, गोर्खा नगरपालिका, सिरानचोक गाउँपालिका, गण्डकी गाउँपालिका, आरुघाट गाउँपालिका, अजिरकोट गाउँपालिका
	बागलुङ	जैमनी नगरपालिका, तमानखोला गाउँपालिका, काठेखोला गाउँपालिका, बरेङ गाउँपालिका,
	नवलपरासी (बर्दघाट सुस्ता-पश्चिम)	बर्दघाट नगरपालिका, रामग्राम नगरपालिका, सुस्ता गाउँपालिका, सरावल गाउँपालिका, प्रतापपुर गाउँपालिका
	रुपन्देही	लुम्बिनी साँस्कृतिक नगरपालिका, ओमसतिया गाउँपालिका, सियारी गाउँपालिका, कञ्चन गाउँपालिका, मायादेवी गाउँपालिका, कोटहीमाई गाउँपालिका
लुम्बिनी प्रदेश	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका
	गुल्मी	कालीगण्डकी गाउँपालिका, सत्यवती गाउँपालिका, इस्मा गाउँपालिका, मालिका गाउँपालिका, धुर्कोट गाउँपालिका, गुल्मीदरबार गाउँपालिका
	दाङ	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका, घोराही उपमहानगरपालिका, राप्ती गाउँपालिका, राजपुर गाउँपालिका, दंगीशरण गाउँपालिका, गढवा गाउँपालिका
	दैलेख	नारायण नगरपालिका, गुराँस गाउँपालिका
कर्णाली प्रदेश	सुर्खेत	गुर्भाकोट नगरपालिका, सिम्ता गाउँपालिका, बराहताल गाउँपालिका
	कालिकोट	रास्कोट नगरपालिका, खाँडाचक्र नगरपालिका, पचालभरना गाउँपालिका, शुभकालिका गाउँपालिका, महावै गाउँपालिका, नरहरिनाथ गाउँपालिका, सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका
	मुगु	छायौँनाथ रारा नगरपालिका, सोरु गाउँपालिका, मुगुम कार्मारोङ गाउँपालिका, खत्याड गाउँपालिका
	जाजरकोट	नलगाड नगरपालिका, कुशे गाउँपालिका
	कैलाली	टीकापुर नगरपालिका, कैलारी गाउँपालिका
सुदूरपश्चिम प्रदेश	कञ्चनपुर	दोधारा चौदानी नगरपालिका
	बझाङ	सुर्मा गाउँपालिका, थलारा गाउँपालिका, बुङ्गल नगरपालिका, बिथ्थुदचिर गाउँपालिका, तलकोट गाउँपालिका
	बैतडी	पुर्नौडी नगरपालिका, दशरथचन्द नगरपालिका, दोगडाकेंदार गाउँपालिका
	दार्चुला	महाकाली नगरपालिका, शैल्यशिखर नगरपालिका, अपिहिमाल गाउँपालिका, दुहुँ गाउँपालिका, नौगाड गाउँपालिका, मार्मा गाउँपालिका, व्यास गाउँपालिका

Nepal Telecom
(Nepal Doorsanchar Company Limited)

Interim Financial Results (Quarterly)

As at 2nd Quarter of Fiscal Year 2080/81

Disclosure as per Securities Registration and Issue Regulations, 2073
Related to sub-Regulation (1) of Regulation (26)

1. Financial Statements

A. Statement of Financial position and Statement of Profit or Loss

Published along with this report

B. Major Financial Ratios

Earnings Per Share – (NPR)	43.68	Net worth per share (NPR)	503.76
P/E ratio	20.62	Current Ratio	1.52
Total Assets per share (NPR)	892.53		

C. Related Party Disclosure

- The Company follows requirements of NAS 24 “Related Parties” and other legal requirements for disclosures of related party transactions and balances.
- Group Financial Statements include Nepal Doorsanchar Company Limited, (Parent Co.) and Nepal Digital Payments Company Ltd. (Subsidiary Co.).
- All transaction between the Company and the subsidiary are executed on arm’s length principle. Effects of all inter-company transactions and outstanding balances are excluded in the Group Financial Statements.
- The Government of Nepal - which is the principal owner of the company, employee retirement fund maintained with Citizen Investment Trust (CIT), Nepal telecom employee retirement fund earmarked with Nepal Bank Limited, Rastriya Banijya Bank Limited and Agricultural Development Bank Limited and Trishuli Jal Vidhyut Company Limited, Nagarik Stock Dealer Company Ltd., Upper Tamakoshi Hydropower Ltd. are Associate companies considered to be related party to the company.
- The Board of Directors, Managing Director and other Key Management Personnel and their relatives are considered to be related party of the company as well.
- No transaction between the company and Key Management Personnel along with Managing Director was observed other than as prescribed under the company’s regulations.

2. Management Analysis

Despite the challenging business environment in terms of ever-increasing competitive telecom industry and operational unease created by shortage of equipment/goods due to global issues, Nepal Telecom has managed to record satisfactory performance by diversifying its products/services and pursuing “Service to all” approach while expanding its service coverage. It has adequate facilities in place and robust cash flows to meet its liquidity requirements for executing its business plans and meeting with any evolving requirements.

3. Details Related to Legal Proceedings

In the current period, there has been three (3) legal cases registered against the company.

4. Analysis of Company’s Shares Transactions

Since shares of the company are traded based on the trust of investors towards the company and analysis of its returns, no major fluctuations are noted in the share price of the Company and there has been satisfactory trading of shares in the capital market.

The following figures depict the transactions of the company's share in capital market during the quarter:

- Maximum Share Price : NPR 1,000
- Minimum Share Price : NPR 829.2
- Closing Share Price : NPR 900.9
- Total Number of Transactions : 16,284
- Total Number of Shares Traded : 1,441,637
- Total Number of Transaction Days : 49

* Source: As published in the website of Nepal Stock Exchange (www.nepalstock.com.np)

5. Problems and Challenges

External:

- Fierce market competition, changes in customer behavior leading to reduced tariff and introduction of economical packages to stay competitive in business.
- The subscriber’s service usage pattern has been adversely affected by the financial crisis.
- Rapid development and advancement in telecom technologies which lead to obsolesce of technology and equipment.
- Shift in user behavior from voice to data and other services as per global trends.
- Users shifting from mobile data to other fixed broadband services.
- Changes in Government and Regulatory rules and regulations directly related to service tariff.
- Service disruption due to unfavorable weather conditions and service expansion by other utility service providers during the reporting period.
- Difficulty in expansion of network coverage and maintaining quality of services due to unavailability of reliable power grid supply in remote areas.
- Negative Impact in international and domestic voice business and its revenue due to OTT applications.
- Compliance of procurement rules and regulations sometimes demanding additional time for acquiring required equipment/services.

Internal:

- Difficulty in service delivery and maintenance mostly in remote areas.

Strategies Initiated by the Management to Solve the Problems and Challenges:

- Establishing modern telecommunication infrastructures for providing quality services in all the areas of Nepal and cater to changing customer needs and demands.
- In order to gain competitive advantage, focus has been set to provide new fixed and mobile services via 4G/LTE, FTTH, Data Lease Service for providing customers with quality services at reasonable prices. At the same time, the company has been migrating customers from older technologies to these newer technologies.
- The company has implemented the nationwide 4G/LTE services in all 77 districts to cater the increasing demand of customers.
- The company has been expanding and strengthening the Backbone networks to provide reliable services. In addition to this, the company has been collaborating with NTA for expansion of optical fiber backbone networks under RTDF grant.
- Initiation of regular monitoring process for the optimization of existing networks of the company.
- Increasing Value Added Services (VAS) to cater changing customer preferences of telecommunication services.
- Upgradation of billing system for convergence of all the services of the company to provide one stop billing solution to the customers.
- Enhancing Customer Experience regarding customer queries and grievances through Call Centers, Complain Desk, Mobile app websites and Chat box, social/media platform
- Providing customer focused orientation/ trainings to employees to adopt in competitive business environment.
- Focusing on automation of business processes to reduce operation costs and increase operational efficiency.
- Implementing performance-based evaluation of employee and incentives based on performance.
- Restructuring the organization structure as per its business need.
- The company has invested in commercially viable horizontal and vertical industries to explore additional sources of revenue.
- The company has been implementing migration plan from PSTN/ADSL services to FTTH service which provides voice, data and IPTV services. The company has also initiated various promotional offers to customers for the purpose of migration from PSTN/ADSL to FTTH service.
- In collaboration with concerned government agencies, the company has been expanding services to all local government and company has also been focusing on expanding its corporate business.

6. Corporate Governance

- Citizen Charter (Nagarik Badapatra), Employees Code of Conduct, Central level Governance Unit has been in practice in order to strengthen the Corporate Governance in the company.
- The company has been providing necessary and important information to its customers along and other members of the public through its website, frequent media announcements as well as dissemination of the information from its different social media presence in order to maintain transparency.

7. In order to strengthen the internal control mechanism of the Company, a separate Internal Audit and Inspection Department has been established. The department carries out audits of various departments of the company on a continuous manner and makes necessary recommendations to the Audit Committee. Accordingly, the Audit Committee holds regular meetings to implement the recommendations thereof.

8. Declaration by Managing Director on Truthfulness of Information

I, hereby, declare that all the information provided in this document is true, complete and factual and that I take personal responsibility for any deviations thereof. I also declare that the Company's information or data, that assist investors in making informed investment decisions, have not been misstated in any way.

Managing Director
Nepal Doorsanchar Company Limited

Condensed Consolidated Statement of Financial Position
As at Poush 29, 2080 (14 January, 2024)

NPR in '000

	Group		Company	
	Current Period (Unaudited)	Previous Year (Audited)	Current Period (Unaudited)	Previous Year (Audited)
	As at Poush 29, 2080	As at Ashadh 31, 2080	As at Poush 29, 2080	As at Ashadh 31, 2080
Assets				
Non- Current Assets				
Intangible Assets	1,818,566	1,931,659	1,750,221	1,857,589
Property, Plant and Equipment	49,127,095	50,924,904	49,065,780	50,859,361
Right of Use (ROU) Assets	2,117,907	1,778,927	2,117,907	1,778,927
Capital Work-in-Progress	5,244,213	5,437,640	5,239,440	5,433,442
Long Term Loan and Advances	998,676	985,309	998,676	985,309
Investment	19,870,126	19,075,982	19,864,015	19,054,871
Deferred Tax Asset	10,396,641	9,814,393	10,364,399	9,788,904
Employee Loan	3,791,398	3,793,981	3,791,398	3,793,981
Contract Cost Assets	396,884	390,558	396,884	390,558
Total Non-Current Assets	93,761,507	94,133,353	93,588,721	93,942,942
Current Assets				
Inventory	707,734	707,916	707,163	707,568
Prepayments & Non-Financial Assets	3,809,316	2,120,327	3,799,178	2,111,854
Current Tax Assets	439,257	1,754,423	425,871	1,742,778
Accruals, Advance & Others Receivables	492,121	786,853	485,398	780,998
Trade Receivable	1,867,929	2,088,865	1,866,439	2,087,247
Investment	55,649,440	52,910,730	55,649,440	52,910,730
Cash & Cash Equivalents	4,142,841	5,423,157	4,133,675	5,410,127
Total Current Assets	67,108,638	65,792,272	67,067,164	65,751,303
Total Assets	160,870,145	159,925,625	160,655,885	159,694,245
Equity and Liabilities				
Equity				
Share Capital	18,000,000	18,000,000	18,000,000	18,000,000
Reserve and Surplus	72,609,612	75,891,082	72,676,442	75,945,038
Total Equity attributable to Equityholders	90,609,612	93,891,082	90,676,442	93,945,038
Non Controlling Interest	110,536	118,352	-	-
Total Equity	90,720,147	94,009,434	90,676,442	93,945,038
Non-Current Liabilities				
Post Employment Benefits	21,587,172	22,810,645	21,587,172	22,810,645
Deferred Government Grant	1,869,570	1,533,384	1,869,570	1,533,384
Subscriber Deposits	59,680	58,727	59,680	58,727
GSM License Renewal Fee Liability	-	-	-	-
Lease Liability	2,321,757	1,948,160	2,321,757	1,948,160
Total Non-Current Liabilities	25,838,179	26,350,917	25,838,179	26,350,917
Current Liabilities and Provisions				
Current Tax Liabilities	-	-	-	-
GSM License Renewal Fee Liability	-	-	-	-
Provisions	18,740,593	16,764,417	18,740,593	16,764,417
Current Liabilities	19,629,702	15,724,666	19,459,432	15,557,924
Other Non-Financial Liabilities	5,941,523	7,076,191	5,941,238	7,075,949
Total Current Liabilities and Provisions	44,311,819	39,565,274	44,141,264	39,398,290
Total Equity and Liabilities	160,870,145	159,925,625	160,655,885	159,694,245

Condensed Consolidated Statement of Profit or Loss
For the Year ended Poush 29, 2080 (14 January , 2024)

NPR in '000

Particulars	Group		Company	
	Current Year		Corresponding Previous Year	
	This Quarter (2080.07.01 - 2080.09.29)	Year to Date (2080.04.01 - 2080.09.29)	This Quarter (2079.07.01 - 2079.09.30)	Year to Date (2079.04.01 - 2079.09.30)
Revenue from contract with customers	8,665,523	17,254,397	8,306,706	18,088,027
Finance Income	1,864,462	3,627,575	2,857,292	4,039,927
Other Income	139,784	446,500	-	-
Total Income	10,669,769	21,328,471	11,163,998	22,127,953
Employee Benefit Expenses	(1,484,697)	(3,526,662)	(1,718,220)	(3,594,919)
Operation and Maintenance Costs	(1,676,312)	(3,197,911)	(1,483,109)	(3,453,136)
Sales Channel, Marketing and Promotion Costs	(74,031)	(130,683)	(91,797)	(145,077)
Office Operation Expenses	(334,983)	(609,459)	(493,458)	(730,145)
Regulatory Fees, Charges and Renewals	(2,114,709)	(4,022,415)	(2,079,508)	(4,072,511)
Foreign Exchange (Loss)/Gain	9,687	67,713	124,286	101,057
Shares of results of associates	-	-	-	-
Earning Before Interest, Tax, Depreciation & Amortisation (EBITDA)	4,994,725	9,909,055	5,422,192	10,233,221
Finance Cost	(37,599)	(76,941)	(105,125)	(239,812)
Depreciation	(1,803,904)	(3,212,889)	(1,441,554)	(3,090,747)
Amortisation	(286,022)	(585,009)	(634,271)	(675,919)
Impairments - net of reversals	(93,542)	62,247	308	308
Profit Before Tax	2,773,657	6,096,464	3,241,549	6,227,051
Income Tax Expenses	-	-	-	-
Current Income Tax	(1,530,498)	(2,770,871)	(1,408,151)	(2,930,427)
Deferred Taxes	649,658	582,248	146,320	944,419
Deferred Taxes- Due to Change in Corporate Tax Rate	-	-	-	-
Profit For the Period	1,892,817	3,907,841	1,979,718	4,241,043

Condensed Consolidated Statement of Financial Position
For the Year ended Poush 29, 2080 (14 January, 2024)

Profit for the period	1,892,817	3,907,841	1,979,718	4,241,043	1,903,972	3,931,404	1,994,873	4,254,777
Other Comprehensive Income	-	-	-	-	-	-	-	-
Total Comprehensive Income for the Period	1,892,817	3,907,841	1,979,718	4,241,043	1,903,972	3,931,404	1,994,873	4,254,777
Net Profit attributable to:								
Equity holders of the company	1,892,817	3,916,743	1,979,718	4,246,231	1,903,972	3,931,404	1,994,873	4,254,777
Non-controlling interest	-	(8,901)	-	(5,188)	-	-	-	-
Earnings Per Share (Basic)						43.68		47.28
Earnings Per Share (Diluted)						43.68		47.28

Notes to Condensed Consolidated Financial Statements:

- The above financial statements are prepared in accordance with Nepal Financial Reporting Standards (NFRS) .
- The figures presented above are subject to change as per the instructions, if any, of Statutory Auditors.
- Group Financial Statements include Nepal Doorsanchar Company Limited (Parent Co.) and Nepal Digital Payments Company Ltd. (Subsidiary Co.).
- All inter-company transactions and outstanding balances among Group Companies are excluded in Group Financial Statements.
- Employee Benefit Expenses includes provision for employee calculated in line with provisions of Bonus Act/Regulations and amortisation of deferred employee benefits of subsidised loan provided as per Employee bylaws of the company.
- The company consistently follows accounting policies and applies accounting estimates on consistent basis.
- There has been no material change in accounting policies from the policies that have been disclosed in the last published audited financial statements.
- For interim financial reporting the company makes estimates and assumption, wherever required, on the basis of past experience, budget, performance achievements and annualization of transactions. Therefore, the quarterly published interim financial reports may, on occasions, approximate the financial position and performance of the company. The adjustments, if required, are given on annual basis in the audited financial statements.
- As per the Government of Nepal's decision dated 2076/02/10, the company renewed its GSM license for Period (2076 -2081 BS) by paying NPR 189 million during financial year 2075-76 . A provision has been made for upto this interim period based on past obligation imposed by GON's decision.
- Reduction in tariff for domestic interconnection as per Interconnection Guidelines issued by Nepal Telecommunication Authority in previous year. Similarly expenses related to international bandwidth has also been reduced significantly.
- Previous period's figures are regrouped / rearranged/restated wherever necessary for consistent presentation and comparison.
- The detailed interim financial statement has been published in the website "www.ntc.net.np" of the Company.

टिङ्कर सडक निर्माणको प्रगति न्युन

लोकेन्द्र जोशी

दार्चुला, माघ २९ गते

नेपाली सेनामार्फत निर्माण भइरहेको दार्चुला-टिङ्कर सडक निर्माणको गति बढ्न सकेको छैन। विगतदेखि नै कछुवा गतिमा निर्माण भइरहेको यो सडक पूरा हुनेमा स्थानीयवासीले शङ्का गर्दै आक्रोश पोख्न थालेका छन्।

टिङ्कर सडकमा चालु आर्थिक वर्षको छ महिनामा जम्मा ७२० मिटर नयाँ ट्याक खोल्ने र ४८० मिटर सडक स्तरान्ति गर्ने काम भएको छ। व्यास गाउँपालिका-२, तुसारपानीदेखि दुम्लिङ हुँदै तम्बाकुसम्मको क्षेत्रमा सेनाले सडक निर्माण गरिरहेको छ।

चालु आवमा तीन किलोमिटर नयाँ ट्याक निर्माण र दुई किलोमिटर सडकको स्तरान्ति गर्ने लक्ष्य भए पनि पछिल्लो छ महिनाको निर्माण गति हेर्दा सन्तोषजनक प्रगति देखिँदैन।

यस सडकमा लक्ष्य अनुसार काम नभएको स्थानीयको गुनासो छ। व्यास-२ मा पर्ने फतङ्गाड, पलटेश्वर, कोटधर, फुलाचिमधर, तल्लो दुम्लिङ, काठा दुम्लिङ, आकतुङ्ग्री र तम्बाकुलागायत स्थानमा सडक निर्माण भइरहेको नेपाली सेनाले जनाएको छ। सरकारले दार्चुला-टिङ्कर सडक निर्माणका लागि चालु आवका लागि १४ करोड १९ लाख २० हजार रुपियाँ बजेट विनियोजन गरेकोमा हालसम्म तीन करोड रुपियाँ बजेट मात्रै खर्च भएको छ।

कुल ७९ किलोमिटर लामो सडकमध्ये गत वर्ष साढे १० किलोमिटर सडकको ट्याक निर्माण र डेढ किलोमिटर सडकको स्तरान्ति गर्ने कार्य सम्पन्न भएको सैनिक प्रवक्ता कृष्णप्रसाद भण्डारीले बताउनुभयो।

सीमामा छामछुमका भरमा चेकजाँच

बैतडी समाचारदाता
 बैतडी, माघ २९ गते

नेपाल-भारत जोड्ने अन्तर्राष्ट्रिय सीमामा भुलाघाटबाट आवतजावत गर्नेलाई छामछुम गरेर चेकजाँच हुँदै आएको छ। सर्वसाधारणले बोकेका भोला, शरीर तथा अन्य वस्तु चेकजाँच गर्ने प्रविधि नहुँदा हातले छामछुम गर्ने गरिएको हो।

नेपालतर्फ भुलाघाट भन्सार कार्यालय, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरी बलको सीमा सुरक्षा पोस्ट भए पनि व्यागंज चेकजाँच गर्ने एक्स-रे मेसिन नहुँदा आयातित वस्तु हातले छामेर वा प्वाल पारेर हेर्ने गरिएको छ। महाकाली भन्सार कार्यालयले आयातित वस्तुका दुल्लुला बोरामा फलामको डन्डीले प्वाल पारेर सामान चेकजाँच गर्दै आइरहेको छ। यो नाका भएर दैनिक दुई सयको सङ्ख्यामा सर्वसाधारणको आवतजावत हुने गरेको छ।

सुरक्षा चेकजाँच गर्ने उपकरण नहुँदा समस्या भएको सुरक्षाकर्मीले बताएका छन्। दुई महिनाअघि प्रहरीले विशेष सुराकीका आधारमा भारतबाट आएको आलुका बोरामा विस्फोटक पदार्थ फेला परेको थियो। चेकजाँच गर्ने एक्स-रे मेसिन भडिएको भए व्यागंजमा के कस्ता सामान राखेर

गहुँ बालीमा सिन्दुरे रोग

गहुँ बालीमा सिन्दुरे रोग देखा परेपछि नियन्त्रणका लागि औषधी छर्किँदै किसान ।

डोटी समाचारदाता
डोटी, माघ २९ गते

दिपायल सिलगढी नगरपालिका-८, नारीदाङ र पूर्वीचौकी गाउँपालिका-७, टिमुरदहका किसानको पाँच सय रोपनी जमिनमा लगाइएको गहुँ बालीमा सिन्दुरे रोग देखा परेको छ।

हिउँदयाममा पर्याप्त पानी नपर्दा पहिलो सिन्दुरे रोग देखा परेको कृषि ज्ञान केन्द्र डोटीका निमित्त प्रमुख गङ्गादत्त अवस्थीले जानकारी दिनुभयो। “अहिले टिमुरदह र नारीदाङ क्षेत्रमा किसानले लगाएका गहुँ बालीमा सिन्दुरे रोग देखा परेको छ”, उहाँले भन्नुभयो, “प्राविधिकको टोली औषधीसहित रोग नियन्त्रण गर्न खटाइएको छ।”

“सो रोग लाग्नेबित्तिकै थाहा पाएमा सामान्य किसिमको विपादीको प्रयोग गरेर नियन्त्रणमा ल्याउन सकिन्छ,” उहाँले थप्नुभयो. “लामो समयपछि थाहा भएमा नियन्त्रणमा लिन गाह्रो हुन्छ।” यो वर्ष हिउँदमा पर्याप्त पानी नपर्नेका कारण गहुँ उत्पादन

सुस्त गतिमा निर्माण भइरहेको दार्चुला-टिङ्कर सडक ।

गत पुस ५ गते टिङ्कर सडकको स्थलगत अनुगमनमा सुन्सरा पुगेका भौतिक पूर्वाधार विकासमन्त्री प्रकाश ज्वाला र प्रतिनिधि सभा सदस्य दिलेन्द्रप्रसाद बडूसहितको टोलीले टिङ्कर सडकमा पर्याप्त बजेट थप्ने प्रतिबद्धतासहित द्रुत गतिमा सडक निर्माण गर्न निर्देशन दिनुभएको थियो।

तर, सडक निर्माण कार्यलाई गति दिन सैनिक कर्मचारी, कामदार र थप बजेट केही थपिएको छैन। नयाँ वर्षसम्म मालगाउँमा गाडी पुर्‍याउने लक्ष्य रहेको सेनाले जनाएको छ। सरकारले पर्याप्त बजेट, मेसिन र जनशक्ति परिचालन गर्न नसकेका कारण कार्यप्रगति सन्तोषजनक हुन नसकेको बताइन्छ। कल्जु

क्षेत्रमा कम्सेसर मेसिन पुर्‍याउन समस्या भएको छ।

यो छ महिनाको भौतिक प्रगति न्यून देखिए पनि वार्षिक लक्ष्य अनुसार तीन किलोमिटर नयाँ सडक निर्माण र दुई किलोमिटर सडकको स्तरान्ति पूरा हुने दाबी सेनाको छ। सीमा क्षेत्रका स्थानीय बासिन्दाको माग र आवश्यकता अनुसार टिङ्कर सडक निर्माणले गति लिएको छैन।

राजनीतिक नेतृत्व र उच्च सरकारी अधिकारीले बजेट अभाव हुन नदिइने बताए पनि यो वर्ष बजेट थपिने सम्भावना देखिँदैन। यो वर्षका लागि विनियोजित १४ करोड बजेट र वार्षिक लक्ष्य अनुसारको भौतिक प्रगति हुन नसकेपछि थप बजेटको आवश्यकतामाथि नै प्रश्न उठ्ने सम्भावना बढेको छ। व्यास गाउँपालिका-२,

ज्येष्ठ नागरिकको निःशुल्क उपचार

अत्तरिया समाचारदाता

अत्तरिया, माघ २९ गते

कैलालीको गोदावरी नगरपालिकाले ज्येष्ठ नागरिकसँग मेयर कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छ। गत आर्थिक वर्षबाट नगरपालिकाले मेयरसँग ज्येष्ठ नागरिक कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हो। नगरका १६ वटै वडाका ६८ वर्षभन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिकको निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रम लागु गरिएको नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख नवराज अवस्थीले जानकारी दिनुभयो।

श्री भूमिसुधार तथा मालपोत कार्यालय, काठमाडौँबाट जारी भएको का.जि., साँखु बज्रयोगिनी गा.वि.स. वडा नं. ६ हाल शंखरापुर न.पा. वडा नं. ७ बस्ने रत्न ज्वालाको छोरा कमल ज्वाला श्रेष्ठका नाउँमा उपस्थित हुन आउने बारेको विशेष अदालत ऐन, २०४९ को दफा १०(९) बमोजिम म्याद सरहको ३० (तीस) दिने सार्वजनिक सूचना । यसमा का.जि., सुन्टोल गा.वि.स. वडा नं. ८ (ग) कि.नं. ४१ को क्षे.फ. ३-२-३-० जग्गालाई पूर्व पश्चिम चिरा पारी दक्षिण तर्फबाट आधा माग गरी मोही पशुराम न्यौपानेले गरेको बाँडफाँट निवेदनका सम्बन्धमा तपाईँ ज.ध. का नाममा जारी भएको म्याद तामेल हुन नसकी वडा कार्यालयमा टाँस भई फिर्ता भएकोले निवेदकले माग गरे बमोजिम बाँडफाँट हुनु नपर्ने कुरा भएर यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३० (तीस) दिर्नाभित्र प्रमाण सहित उपस्थित हुन आउनुहोला । अन्यथा म्यादाभित्र उजुरबाजुर नगरे कानून बमोजिम भडजाने व्यहोरा यसै सूचनाद्वारा जानकारी गराइन्छ ।

राष्ट्रिय वाणिज्य बैक लि.
शाखा कार्यालय, नेपालगञ्ज (४१३)
निक्षेप उपर हकदाबी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना
(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८०।१।०१)
बाँके जिल्ला, नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. २० रौँभा बस्ने श्री गरिब अहिरको मिति २०८०/०७/०८ मा मृत्यु भएकोले यस बैकमा रहेको खाताको रकम भुक्तानी पाउँ भनी निज खातावालाको छोरा/छोरा/बुहारी नाता पर्ने बाँके जिल्ला नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका वडा नं. २० रौँभा बस्ने भग्गु लाल अहिर/मनीराम अहिर/सुग्गा देवी अहिरले यस बैकमा मिति २०८०।१०।०९ मा निवेदन दिएको हुँदा निज खातावालाको नाममा यस बैकमा रहेको रकममा कसैको हकदाबी लाग्ने भए बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिमको अग्राधिकारवाला हकदारहरूले यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले बाटोको म्याद बाहेक ३५ (पैंतीस) दिनभित्र आ-आफ्नो सबुत प्रमाण सहित यस बैक शाखा कार्यालय नेपालगञ्जमा हकदाबी गर्न आउनुहोला। सो म्यादभित्र हकदाबी गर्न नआएमा बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा १११ बमोजिम भडजाने हुँदा यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उल्लिखित म्यादभित्र दावी गर्न नआएमा पछि कुनै उजुर लाग्ने समेत यसै सूचनाबाट सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि सूचित गरिएको छ।

नेपाल सरकार
युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
राष्ट्रिय युवा परिषद
सान्ठिढी, भक्तपुर, नेपाल
वित्तीय सेवा प्रदायक सङ्घ/संस्थालाई सूचना
(दोस्रो पटक प्रकाशित मिति : २०८०।१।११)
राष्ट्रिय युवा परिषदबाट चालु आ.व. मा कम्तीमा ३०० वटा समूहमा युवा उद्यम कार्यक्रम अनुसार ऋण लगानी र असुलीका लागि केन्द्र स्तरमा वित्तीय सेवा प्रदायक संस्था छनोट गर्ने प्रयोजनका लागि युवा उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८० को दफा ६ (२) बमोजिम यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। नेपाल सरकारको प्रचलित कानुन बमोजिम वित्तीय कारोबार गर्ने अधिकार प्राप्त इच्छुक वित्तीय सेवा प्रदायक संस्थाबाट यो सूचना जारी भएको मितिले ७ दिनभित्र तपसिल बमोजिमका कागजात र सो पुष्ट्याई गर्ने आवश्यक प्रमाण सहित सिलबन्दी प्रस्ताव पेश गर्नुहुन सम्बन्धित सबैलाई जानकारीका लागि अनुरोध छ। साथै वित्तीय सेवा प्रदायक संस्थाको भूमिका सम्बन्धी विस्तृत जानकारीका लागि युवा उद्यम कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७७ (प्रथम संशोधन, २०८०) परिषद्को वेबसाइट **www.nyc.gov.np** मा गई अध्ययन गर्न सक्नुहुनेछ।
प्रस्ताव साथ पेश गर्नुपर्ने आवश्यक न्युततम कागजातहरू
क. नेपाल सरकारको प्रचलित कानुन बमोजिम वित्तीय कारोबार गर्ने आधिकारिक प्रमाण,
ख. संस्थाको प्रोफाइल,
ग. देशभरि कार्य क्षेत्र भएको वा वित्तीय सेवाको पहुँच वा वित्तीय सेवा दिने क्षमता देखिने प्रमाण,
घ. उद्यम कार्यक्रममा ऋण लगानी र असुली गरेको अनुभव,
ङ. वित्तीय सेवा प्रदान गरे बापत लिने सेवा शुल्कको प्रस्ताव,
च. संस्था दर्ता नवीकरण तथा पछिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।

घोडाघोडी समाचारदाता

घोडाघोडी (कैलाली), माघ २९ गते

कैलाली जिल्लाको लम्कीचुहा नगरपालिकाका युवा समस्यामा परेकाहरूको सहयोगमा जुटेका छन्। काँभडको समयमा पनि सहयोगमा जुटेका ती युवा समस्यामा परेकालाई सहयोग गर्ने गरी संस्थागत रूपमा अगाडि बढ्न थालेका छन्। ‘जसको कोही छैन, त्यसको हामी छौँ’ अभियानका साथ विगतदेखि समाजमा काम गर्दै आएका युवा औपचारिक रूपमा अगाडि बढाउन संस्था नै दर्ता गरेर सामाजिक कार्यामा लागेका छन्।

उक्त संस्थाको नेतृत्व स्थानीय नेत्र भण्डारीले गर्नुभएको

छ। लम्कीचुहा नगरपालिका-८८ गण्कामा ‘जसको कोही छैन, त्यसको हामी छौँ, समाज नेपाल’ नामक संस्थाको कार्यालयसमेत स्थापना गरिएको छ। उक्त कार्यालयको नगरपालिकाका प्रमुख सुशीला शाहीले उद्घाटन गर्नुभयो। शाहीले विगतदेखि नै समाजमा विभिन्न समस्यामा परेकाका लागि सहयोग गर्दै आएका युवाको सक्रियताको प्रशंसा गर्नुभयो। नगर प्रमुख शाहीले आपत्तविपत्तमा परेकाको सहयोगी संस्था बन्ने विरवास व्यक्त गर्दै संस्थाको भवन निर्माणमा आफ्नो सहयोग रहनेसमेत बताउनुभयो। संस्थाका अध्यक्ष भण्डारीले काँभडका बेला राहत वितरण, दुःखमा परेकाको उद्धारमा मात्र सीमित नभई निरन्तर समाजसेवामा आफूहरू सक्रिय रहेको बताउनुभयो।

सिलबन्दी बोलपत्र आव्हानको सूचना
(प्रकाशित मिति   : २०८०/११/०१)
गोरखापत्र दैनिक, बुटवल टुडे दैनिक, दैनिक लुम्बिनी र (www.jobsnepal.com)
JOA र ADRA को आर्थिक सहयोगमा, FORWARD Nepal र IRDC Nepal को साफेदारीमा संचालित TERAİ परियोजनाको लागि आवश्यक पर्ने PPC-Cement खरिद गर्नुपर्ने भएकोले आवश्यक सामग्री आपूर्ति गर्न इच्छुक VAT मा रितपूर्वक दर्ता भएका आपूर्ति कर्ता/बिक्रेता/ह रुबाट प्रथम पटक प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनको बेलुका ५:०० बजे भित्र IRDC (इन्द्रेणी ग्रामीण विकास केन्द्र नेपाल) को कार्यालय, बुटवल, रुपन्देहीमा वा ADRA Nepal को कार्यालय, सानेपा, ललितपुरमा बुझाउन सकिनेछ। सिलबन्दी बोलपत्र सम्बन्धी कागजात IRDC/ TERAİ परियोजनाको कार्यालय सुर्खानगर, बुटवल वा वेबसाईट https://irdcnepal.org.np/our-documents बाट लिन वा डाउनलोड गर्न सकिने छ। यदि उक्त सिलबन्दी बोलपत्र सम्बन्धी सूचना डाउनलोड गर्न कुनै समस्या भएमा procurement@irdcnepal.org.np मा तथा कुनै गुनासो भएमा complaint.register@adranepal.org मा ईमेल गर्न सकिनेछ।
खरिद समिति इन्द्रेणी ग्रामीण विकास केन्द्र नेपाल बुटवल, रुपन्देही

सिलबन्दी दरभाउपत्र आव्हान सम्बन्धी सूचना

(सूचना प्रकाशित मिति : २०८० फागुन १ गते)

यस प्रादेशिक निर्देशनालय अन्तर्गत निम्न अनुसारका निर्माण सम्बन्धी कार्य सिलबन्दी दरभाउपत्रबाट गर्नुपर्ने भएकोले सोका लागि योग्य फर्महरूबाट तपसिल बमोजिमको सिलबन्दी दरभाउपत्र पेश गर्न आव्हान गरिन्छ।

सि. नं.	दरभाउपत्र नं.	कार्यको विवरण	दरभाउपत्र जमानत (तगद वा बैंक ग्यारेन्टी)	कैफियत
1.	NDCL/PD-Attariya/SQ-03/80-81	Retaining Wall Construction at NT Bhajani and Boundary Wall Construction works at NT Geta	48,000.00	बैंक ग्यारेन्टी कम्तीमा ९० दिनको validity भएको हुनुपर्ने

दरभाउपत्र फाराम शुल्क : रु. ३,०००/- (अक्षरूपी रु. तीन हजार मात्र) पछि फिर्ता नहुने।

दरभाउपत्र फाराम पाइने, दर्ता गर्न सकिने र खोल्ने स्थान : नेपाल टेलिकम प्रादेशिक निर्देशनालय अत्तरिया, गोदावरी १, कैलाली।

दरभाउपत्र फाराम बिक्री सुरु मिति : २०८० फागुन ०१ गते।

दरभाउपत्र खरिद गर्ने अन्तिम मिति : २०८० फागुन १५ गते बेलुकी ५:०० बजेसम्म।

दरभाउपत्र बुझाउने अन्तिम मिति : २०८० फागुन १६ गते मध्याह्न १२:०० बजेसम्म।

दरभाउपत्र खोल्ने मिति : २०८० फागुन १६ गते दिनको १:०० बजे।

दरभाउपत्र दर्ता गर्ने/खोल्ने अन्तिम दिनमा सार्वजनिक बिदा पर्न गेपुमा त्यसको लगत्तै कार्यालय खुलेको दिनमा उल्लिखित समयमा नै दरभाउपत्र दर्ता गर्ने तथा खोल्ने कार्य गरिनेछ।

नेपाल टेलिकम

प्रादेशिक निर्देशनालय अत्तरिया, सुदूरपश्चिम प्रदेश

गोदावरी-१, अत्तरिया, कैलाली, फोन नं. ०९१-५५१२९२

नापी कार्यालय डिल्लीबजार, काठमाडौँको हकदाबी सम्बन्धी ३५ दिने सूचना ।

का.जि., का.म.न.पा. वडा नं. २० बस्ने दिपक ध्वज जोशीको निवेदन अनुसार सभै नापीका बखत नाप नक्सा भई फिल्डबुकको किसानको व्यहोरामा मेरा बाबु प्रेम ध्वज जोशी हुनुपर्नेमा भूलवश किसानको व्यहोरामा मोहीले लेखाउँदा प्रेम ध्वज श्रेष्ठ कायम भई हालसम्म दर्ता नभई दर्ता छुट भएकोले साविक जग्गाधनी प्रेम ध्वज जोशीको मिति २०२१।५।२० मा, र आमा राधानानी जोशीको मिति २०४५।९।२० मा आ-आफ्नै कालगणितले परलेोक हुनुभएको हुँदा निजहरूका हकदारमा म निवेदक छोरा दिपक ध्वज जोशि जना-१ मात्र भएकोले राधानानी जोशीको नाउँको मौजा बालाजु हा.नं. २४१४ को लगत मध्येबाट मिडाई छुट जग्गा दर्ता ना.सा. गरी पाउँ भनी यस ३ नं. नापी टोली माछापोखरीमा दिएको निवेदन अनुसार निवेदकले माग दावी गरेको जग्गा निज निवेदक बोहेक अन्य कसैको हक लाग्ने हो होइन ? निज निवेदकको नाउँमा नामसारी सेस्ता प्रमाणित हुनु नपर्ने कुनै कारण भए वा अन्य कसैको हक लाग्ने भए यो हकदाबी सम्बन्धी सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतीस) दिनभित्र स-प्रमाण सहित हकदाबी गर्नुहोला अन्यथा कानून बमोजिम भडजाने व्यहोरा समेत जानकारी गराइन्छ। तपसिल

गा.वि.स./ न.पा.	वडा नं.	कि.नं.	क्षे.फ.	मोहीको नाम, थर	ज.ध. को नाम, थर	किसानको व्यहोरा
धर्मस्थली	२(क)	१२६	१-८-०-०	लाल बहादुर बागिया धर्मस्थली	X	यो जग्गा का. ई. मिसमिस्थान बस्ने प्रेम धोज श्रेष्ठको हो मैले कृतमा जोती आएको छु ।

Notice for e-bidding Tender Invitation						
(First day of Publication: 13 th February, 2024)						
1. Nepal Telecom invites electronic bid from reputed and competent Bidders/Manufacturers through 'Single-Stage: Two-Envelope' Bidding Procedures under National Competitive Bidding (NCB) for the following tender:						
S. N.	Tender No.	Cost of Bid Document	Tender document on available from	Closing date and time	Opening date and time	
1	NDCL/WCSD/NCB-02/080-81 for Supply and Delivery of GPON MDU and Accessories	NPR 10,000.00	13 February, 2024	14 March, 2024 12:00 Noon	14 March, 2024 1:00 PM	
2. A complete set of Tender Document may be downloaded for e-submission from PPMO's e-GP system at www.bolpatra.gov.np/egp. Bidders, submitting their bid electronically, should deposit above mentioned non-refundable fee in the bank account specified in bidding document.						
3. In case, the last date of submission and opening of the tender date happens to be an official holiday, the next working day will be deemed as the due date and the time will remain same as stipulated.						
<div> <div> <div> <div></div> <div>राष्ट्रसेवा कम्पनार</div> </div> </div> <div> <div></div> <div>Contact Address</div> </div> </div> <div> <div></div> <div>Nepal Telecom</div> </div> <div> <div></div> <div>(Nepal Doorsanchar Company Limited)</div> </div> <div> <div></div> <div>Wireline and Customer Service Directorate</div> </div> <div> <div></div> <div>Procurement Section, Chhauni, Kathmandu, Nepal.</div> </div> <div> <div></div> <div>E-mail : ntc.wcsd@ntc.net.np, Website : http://www.ntc.net.np</div> </div>						

वैकल्पिक सूचीमा रहेका उम्मेदवारहरूलाई सम्पर्क राख्न आउने बारेको सूचना ।

यस कम्पनीको रित्त रहेका विभिन्न पदहरूमा लोक सेवा आयोगबाट सञ्चालन भएको प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षामा सफल भई नियुक्तिका लागि सिफारिस भएका मुख्य उम्मेदवारहरू विविध कारणले सिफारिस भएको पदमा कार्यरत नरहेकोले कम्पनीको कर्मचारी विनियमावली, २०७८ को विनियम २७ (२) मा रहेको व्यवस्था बमोजिम रित्त हुन आएको दैतयय बमोजिमका पदहरूमा योग्यता क्रमको प्राथमिकताको आधारमा वैकल्पिक सूचीमा रहेका उम्मेदवारहरूलाई स्थायी नियुक्तिका लागि ३० (तीस) दिनभित्र कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालय, कर्मचारी प्रशासन शाखामा सम्पर्क राख्नुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

क्र.सं.	वि.नं.	तह	पद	सिफारिस समूह	वैकल्पिक सूचीमा रहेको उम्मेदवार	ठेगाना
१.	८१/०७८-७९	४	टेक्निसियन	खुला	जान प्रसाद खनाल	अर्घाखाँची, मालारानी गा.पा.-०७
२.	८३/०७८-७९	३	जुनियर टेक्निसियन	खुला	नविन कुमार के.सी.	रोल्पा, सुकदह गा.पा.
३.	८३/०७८-७९	३	जुनियर टेक्निसियन	खुला	सुशील कुमार मण्डल	धनुषा, धनौजा गा.पा.
४.	८३/०७८-७९	३	जुनियर टेक्निसियन	खुला	आनन्द कुमार ठाकुर	सप्तरी, रुपनी गा.पा.
५.	६१/०७९-८०	४	सहायक	खुला	सक्षम पाण्डे	गुल्मी, डस्मा-०६

नेपाल टेलिकम
केन्द्रीय कार्यालय
मानव संसाधन विभाग
(कर्मचारी प्रशासन शाखा)

स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधि

केन्द्रीकृत मानसिकता मुख्य चुनौती

ओजबहादुर बुढाथोकी

अध्यक्ष, छत्रेश्वरी गाउँपालिका

छायाक्षेत्रस्थित छत्रेश्वरी देवी प्रख्यत धार्मिक स्थल मानिन्छ। सल्यान जिल्लाका साबिक दमाचौर, कोर्बाङफिम्ये, लेखपोखरा र छायाक्षेत्र गाउँ विकास समितिको भूगोल छत्रेश्वरी गाउँपालिका नामकरण गरिएको छ। छत्रेश्वरी गाउँपालिकाको दोस्रो कार्यकालको अध्यक्षमा निर्वाचित ओजबहादुर बुढाथोकीले शैक्षिक, सामाजिक र पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा आफ्नो ध्यान केन्द्रित गर्दै आउनुभएको छ। नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (एमाले) बाट अध्यक्षमा निर्वाचित बुढाथोकीसँग विकास निर्माण र आगामी योजनाका विषयमा कुराकानी गरिएको छ। प्रस्तुत छ, अध्यक्ष बुढाथोकीसँग गोरखापत्रका सल्यान समाचारदाता प्रतीक डुङ्गुरु शर्माँले गर्नुभएको कुराकानी-

छत्रेश्वरी गाउँपालिकामा विकास अवसर र सम्भावना के छन् ?
सल्यानका १० वटा स्थानीय तहमध्ये छत्रेश्वरी गाउँपालिका अलि फरक महत्त्व र निकै धेरै सम्भावनाले भरिएको गाउँपालिका हो। यहाँ हिमालमा पाइने स्याउदेखि तराईमा पाइने आँपसम्म फल्छ। यति मात्र नभएर अन्न उत्पादनका लागि तथा विभिन्न धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले छत्रेश्वरी महत्त्वपूर्ण मानिन्छ। यहाँको जलस्रोत, हावापानीको उपयोगमार्फत कृषिलाई व्यवस्थित र व्यावसायिक रूपमा अघि बढाउन र धार्मिक एवं पर्यटकीय क्षेत्रको विकास, संरक्षण, संवर्धन गर्दै गुणस्तरीय शिक्षा तथा स्वास्थ्यको पहुँच बढाउँदै समृद्ध पालिका निर्माणमा धेरै अवसर छन्। यी अवसर तथा सम्भावनालाई सार्थकता दिन निरन्तर रूपमा इमानदार प्रयासमा छौँ। कतिपय कामको सकारात्मक परिवर्तन पनि देखा पर्न थालिसकेका छन्।

तपाईंको पालिकाको मुख्य समस्या के के हुन् ? तिनको समाधानमा के कस्ता प्रयास भएका छन् ?

हामीकहाँ सम्भावनासँगै समस्या पनि छ तर पनि हरेक समस्या, अप्ठ्यारा र चुनौतीलाई पन्छाउँदै, सामना गर्दै अघि बढिरहेका छौँ। काम गर्न नदिने अथवा अनेक किसिमले समस्यामा पार्न खोज्ने समस्या त सायद धेरैतिर छ। नागरिकका अपेक्षा धेरै छन् तर सीमित स्रोतसाधनबिच काम गर्नुपर्ने बाध्यता छ। माथिल्ल्या सरकारबाट हामीसँग हुनुपर्ने समन्वय, सहकार्यमा अभाव पनि देखिएका छन्। रोजगारीका लागि विदेश वा सहरकेन्द्रित हुने युवा वर्गलाई स्थानीय तहमै रोक्न, कृषि तथा पशुपन्छी पालनको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न समस्या छन्। पालिकाभै आर्थिक क्रियाकलाप बढाउने, 'बस्ती बस्तीमा पनि भविष्य छ है' भन्ने कुराको विश्वास दिलाउन सोही अनुरूपका नीति, योजना, कार्यक्रम तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, राजनीतिक दल, विज्ञ समूह सबैसँग सहकार्य, समन्वय गरेर काम गरिरहेका छौँ।

पालिकाको विकासका लागि सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग के कसरी समन्वय गर्नुभएको छ ?

नेपालमा तीन तहका सरकार छन्। सहकार्य, समन्वय र सहअस्तित्व अर्थात् तीन 'स' का आधारमा तीन तहका सरकारबिच सम्बन्ध हुन आवश्यक छ। स्थानीय सरकार नागरिकको ढैलोको सरकार हो। यहाँ नागरिकका ससाना समस्या पनि आउने गर्छन्। नागरिकका हर समस्या समाधानको पहिलो दायित्व पनि स्थानीय सरकारमा नै छ। यसर्थ नागरिकको ढैलोको सरकारलाई सबल, सक्षम बनाउन माथिल्लो तहका सरकारको सहयोग महत्त्वपूर्ण हुन्छ। हामीले आफ्नातर्फबाट प्रदेश तथा केन्द्रीय सरकारसँग सहकार्य र समन्वयको हात फराकिलो तरिकाले अघि बढाएका छौँ। स्थानीय स्रोतसाधनले

नधान्ये केही महत्त्वपूर्ण र गौरवका आयोजना माथिल्लो सरकारसँग साभेदारी गरेर अघि बढाइएको अवस्था छ तर ससाना योजना पनि केन्द्र, प्रदेशले गर्न खोज्नु, अन्य योजना र कार्यक्रममा पनि स्थानीय तहलाई कुनै पनि जानकारी नदिनुले कता कता माथिल्लो तहका भनिएका सरकारले नागरिक र स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिबिच द्वन्द्व सिर्जनाको प्रयास गरेका हुन् कि भन्ने लाग्छ।

समृद्ध पालिकाका लागि अबको बाँकी अवधिमा के के गर्ने योजना रहेको छ ?

'म बनाउँछु मेरो छत्रेश्वरी' नारासहित गाउँपालिका निरन्तर नागरिकसँग सहकार्य गरिरहेको छ। विभिन्न परियोजनासँग साभेदारीलाई प्रभावकारी रूपले सञ्चालनको प्रयास गरेका छौँ। जस अनुरूप ठुला ठुला खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताका योजना, सिँचाई तथा तटबन्धका योजना सञ्चालन भइरहेका छन्।

गुणस्तरीय सडक निर्माण, समय सुहाउँदो र बालबालिकाको भविष्य उज्ज्वल बनाउन शैक्षिक सुधारका कार्यक्रम एवं स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, पूर्वाधारलगायत विविध क्षेत्रमा योजनाबद्ध तरिकाले काम गरिरहेका छौँ। यसले पक्कै पनि अबको तीन/चार वर्षपछि निकै महत्त्वपूर्ण र सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने अपेक्षा छ।

समाजमा व्याप्त विभेद, अन्धविश्वास र कुप्राथा अन्त्य गर्न महिला समूहमार्फत जागरण, स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन र बाल क्लब गठन गरी किशोरी शिक्षा तथा बाल विवाह न्यूनीकरणलगायत कार्यक्रममार्फत सचेतना अभियान सञ्चालन गर्ने, लक्षित वर्गका लागि सिपमूलक कार्यक्रममार्फत क्षमता विकास एवं रोजगारी सिर्जना गर्ने, ज्येष्ठ नागरिकको सम्मानसँगै पराम्परगत ज्ञान, सिप र अनुभव हस्तान्तरण गर्ने हाम्रो नीति अनुरूपका कार्यक्रम योजना सञ्चालन गर्ने योजना छ। भौतिक विकास र मानवीय विकास एकअर्काका परिपूरक भएकाले दुवैलाई उत्तिकै महत्त्वसाथ कार्यान्वयन गर्दै गइरहेका छौँ।

स्थानीय तहले विकास निर्माण र सेवा प्रवाहलाई कसरी अघि बढाइरहेको छ ?

गाउँपालिका अन्तर्गत प्रवाह हुने सार्वजनिक सेवालाई कार्यान्वयनमा उताउँ गरी र ती सेवा उद्देश्य अनुसार लक्षित वर्ग र लक्षित स्थानसम्म पुर्‍याउने गरी नै हामीले काम गरिरहेका छौँ। नागरिकको इच्छा, चाहना अनुसारका दीर्घकालीन महत्त्व राख्ने किसिमका योजनालाई नागरिक अथवा उपभोक्ताकै प्रत्यक्ष सहभागितामा कार्यान्वयन गर्ने कोसिस गरिरहेका छौँ। सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन हामी निरन्तर प्रयासमा छौँ।

स्थानीय तहमा उपनिर्वाचनको तयारी

जाजरकोट समाचारदाता
जाजरकोट, माघ २९ गते

जिल्लाका दुई स्थानीय तहमा उपनिर्वाचन गर्न निर्वाचन आयोगले तयारी थालेको छ। सरकारले उपनिर्वाचनको मिति घोषणा गर्नुपूर्व मतदाता नामावलीमा नामदर्ता गर्ने प्रस विज्ञप्ति जारी गर्दै आयोगले उपनिर्वाचनको तयारी थालेको हो।

यही माघ २२ गते निर्वाचन आयोगले मतदाता नामावलीमा नाम दर्तासम्बन्धी सूचना प्रकाशित गरेको छ। उक्त सूचनामा जाजरकोटलगायत देशभरका स्थानीय तह, प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा सदस्य गरी रिकत भएका २३ वटा पदको उपनिर्वाचन गर्न तयारीमा जुटेको आयोगले बताएको छ।

नलगाड नगरपालिकामा उपप्रमुख पदका लागि र कुसे गाउँपालिकाको-७ मा वडाध्यक्ष पदका लागि उपनिर्वाचन गर्ने आयोगले जनाएको छ। २०७९ साल वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तहको निर्वाचनबाट

देशभरिका स्थानीय तह, प्रतिनिधि सभा र प्रदेश सभा सदस्य गरी रिकत भएका २३ वटा पदको उपनिर्वाचन गर्ने तयारी

निर्वाचित नलगाड नगरपालिकाका उपप्रमुख सरिता सिंहको गत कात्तिक १७ गते राति भूकम्पमा परी मृत्यु भएको थियो। कुसे गाउँपालिका-७ का वडाध्यक्ष मनबहादुर घर्तीको २०७९ साल असार ४ गते असामयिक निधन भएको थियो।

जिल्ला निर्वाचन कार्यालयका निमित्त प्रमुख नवीन कठायतले मतदाता नामावलीमा नाम दर्ता गर्न सूचना प्रकाशित गरेको जानकारी दिनुभयो। उपनिर्वाचनका लागि ४५ दिन आचारसंहिता लागू हुने जानकारी दिँदै निमित्त कार्यालय प्रमुख कठायतले आगामी चैतको दोस्रो हप्तातिर उपनिर्वाचनको मिति घोषणा हुने सम्भावना रहेको बताउनुभयो।

लिमीमा चिनियाँ ढिकेनुन

हुम्ना समाचारदाता
हुम्ता, माघ २९ गते

चीनसँग सिमाना जोडिएको नाम्चा गाउँपालिका-६, लिमीका स्थानीयवासी अहिले पनि ढिकेनुन प्रयोग गर्दै आएका छन्। साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेसनबाट ढुवानी अनुदानमा उपलब्ध हुँदै आएको आयोडिनयुक्त नुन प्रयोग गर्दा महँगो पर्ने भएकाले चिनियाँ ढिकेनुन प्रयोग गर्ने गरेका हुन्। लिमी हिमालपारिको गाउँ हो। लिमी स्वास्थ्य चौकीका संयोजक गोरख भण्डारीले यहाँको तीनै वटा गाउँ तिल,

हल्जी र जाडका स्थानीयले चिनियाँ ढिकेनुन प्रयोग गर्ने गरेको बताउनुभयो।

सदरमुकाम सिमकोटबाट भन्दा चीनको ताक्लाकोटबाट नुन ल्याउन सहज हुने भएकाले स्थानीयले पुस्तौंदेखि सोही नुन प्रयोग गर्दै आएको उहाँले जनाउनुभयो। हाल लिमीमै रहेका भण्डारीले आफूले आयोडिनयुक्त नुन प्रयोग गर्नु पर्छ भन्ने जानकारी पाए पनि बाध्य भएर ढिकेनुन प्रयोग गर्दै आएको उल्लेख गर्नुभयो।

लिमीका वडाध्यक्ष पाल्जोर तामाङले साल्ट ट्रेडिङ कर्पोरेसनको ढुवानी अनुदानको नुनभन्दा चिनियाँ नुन सस्तो पर्ने भएका कारण ढिकेनुन प्रयोग भएको बताउनुभयो।

जुम्लाबाट जिप सञ्चालन

जुम्ला समाचारदाता
जुम्ला, माघ २९ गते

जुम्लाबाट जिपमार्फत सुर्खेत, नेपालगन्जसम्म यातायात सेवा सञ्चालन गरिएको छ। जुम्लादेखि सुर्खेत-नेपालगन्जको भाडा दुई हजार पाँच सय रुपियाँ भए पनि यात्रुको आकर्षण जिपको सबारीमा छ।

कर्णाली हिमचिंतुवा यातायात प्रालि जुम्लाले नैसिते गाडी जुम्ला-

सुर्खेत-नेपालगन्ज सेवा सञ्चालन गरेको छ। तिला कर्णाली यातायात व्यवसायी सङ्घले पनि जुम्लादेखि काठमाडौँ जाने ३२ सिटे रात्रि बसमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई ५० प्रतिशत छुट हुने गरेको जनाएको छ।

कर्णाली हिमचिंतुवा यातायात प्रालि जुम्लाका अध्यक्ष बिन्दास रावलले अहिले सुर्खेतबाट जुम्ला र कालीकोट स्कापियो सेवा दिएको जानकारी दिनुभयो।

नेपाल सरकार
शिक्षक सेवा आयोग

प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी, शिक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा (सामान्य र विषयगत) को नतिजा प्रकाशन र अन्तर्वाता सम्बन्धी सूचना
(प्रकाशित मिति : २०८०।१०।२९ गते)

शिक्षक सेवा आयोगबाट मिति २०८०।०२।२० र २०८०।०६।१३ गते लिइएको प्राथमिक तह, तृतीय श्रेणी, शिक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा (सामान्य र विषयगत) सङ्खुवासभा, दोलखा, स्याङ्जा, रूपन्देही र बैतडी जिल्लाबाट सहभागी भएका उम्मेदवारहरूमध्ये शिक्षक सेवा आयोग नियमावली, २०५७ को नियम २० को उपनियम (१) बमोजिम अन्तर्वाताका लागि छनोट भएका उम्मेदवारहरूको रोल नम्बरको क्रमानुसार नतिजा प्रकाशन गरिएको छ। सोको विस्तृत विवरण आयोगको वेबसाइट <https://www.tsc.gov.np/> मा राखिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

राष्ट्रिय समाचार समिति
केन्द्रीय कार्यालय, भद्रकाली प्लाजा, काठमाडौँ
फोन : ५३६२५३९, ५३६२७२४

सिलबन्दी दरभान्सा आह्वानको सूचना
(प्रथम पटक प्रकाशित मिति : - २०८०।१।०१)

यस समितिका लागि आवश्यक सञ्चार उपकरण खरिद गर्नुपर्ने भएकाले इच्छुक फर्म, कम्पनी र संस्थाहरूलाई यस समितिबाट वितरित फारमको सर्त, सुविधाहरूको अधीनमा रही १५ दिनभित्र सिलबन्दी दरभाउ पेश गर्न यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। यसका लागि फर्म दर्ता प्रमाणपत्र, भ्याट प्रमाणपत्र र गत आव सम्मको कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि पेश गरी रु. १,०००/- (अक्षरूपी रुपियाँ एक हजार) दस्तुर तिरी फारम खरिद गर्न सकिनेछ। विस्तृत जानकारीका लागि समितिको केन्द्रीय कार्यालयमा सम्पर्क राख्नुहोला।

चिङ्गाड गाउँपालिकाको कार्यालय ।

नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरण
त्रिभुवन अन्तराष्ट्रिय विमानस्थल नागरिक उड्डयन कार्यालय
प्राप्ती शाखा
गौचर, काठमाडौँ ।

सिलबन्दी बोलपत्र (e-bid) आह्वानको सूचना

यस कार्यालयको लागि आवश्यक तपसिल बमोजिमका सेवा/ सामानहरु खरिद गर्ने सम्बन्धमा e-bid को माध्यमबाट बोलपत्र आह्वान गरिएको हुँदा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । विस्तृत विवरण तथा बोलपत्र सम्बन्धि सम्पूर्ण काम/कारवाहीको लागि PPMO को website www.bolpatra.gov.np/ecgp मा Login गर्नुहुन अनुरोध छ ।

S.No.	Description of Work
1	Supply, Delivery, Installation and Testing of One Way and Two way Flight Gate access Control at ITB, DTB and Cargo Complex, NCB/21/PROSEC/2080/81
2	Supply, Delivery, Installation and Testing of CCTV Surveillance system enhancement for Domestic New Arrival and Airstide Management Division, NCB/22/PROSEC/2080/81
3	Supply, Delivery, Installation & Commissioning of Lighting Arrester and Counter System for Radar Stations, NCB/23/PROSEC/2080/81
4	Calibration of Test and Measuring Equipment for Radar Surveillance Division, NCB/24/PROSEC/2080/81
5	Supply, Delivery and Testing of Radar Test Equipment, ICB/01/PROSEC/2080/81(2024)
6	Supply, Delivery and Testing of Spare Parts for MSSR and MSDPS, ICB/02/PROSEC/2080/81(2024)

काठमाडौँ महानगरपालिका
यौ मन्त्रागमन्यायिक
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
खरिद एकाइ
काठमाडौँ प्लाजा, कमलाडी, काठमाडौँ
आर्थिक प्रस्ताव खोल्ने सम्बन्धी सूचना ।

प्रकाशित मिति : २०८०।१।०१

उपरोक्त सम्बन्धमा काठमाडौँ महानगरपालिका खरिद एकाइले तपसिलको कार्यका लागि विभिन्न मितिमा गोरखापत्र (राष्ट्रिय) दैनिकमा सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी तोकिएको समयभित्र रीतपूर्वक दर्ता भएका बोलपत्रहरू मध्ये तपसिलमा उल्लिखित बोलपत्र दाताहरू प्राविधिक प्रस्ताव मूल्याङ्कनमा सफल भएकाले सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ को नियम ३१ ज(५) को प्रयोजनार्थ सम्बन्धित बोलपत्र दाता एवं सबै संरोकारवालाहरूका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । साथै आर्थिक प्रस्ताव मिति २०८०।१।०९ गते दिउँसो ११ बजे खोल्नै व्यहोरा समेत जानकारीका लागि अनुरोध छ।

तपसिल :

सि.नं.	ठेक्का नं.	कामको विवरण	सफल प्रस्ताव दाताहरू
1	04-12-080-081-NCBG-KMC	Supply and Delivery of Toner Cartridge at KMC	<ul style="list-style-type: none"> S.M. Trade and Suppliers IP Stationery and General Suppliers Shree Dev Suppliers Kushal Enterprises
2	05-21-080-081-NCBG- KMC	Supply and Delivery of Office Furniture at KMC	<ul style="list-style-type: none"> Shree Dev Suppliers Raj and Riwaq Suppliers Pvt. Ltd. Kushal Enterprises Global International Trade
3	05-22-080-081-NCBG-KMC	Supply and Delivery of Carpet and Furnishing Materials at KMC	<ul style="list-style-type: none"> Kushal Enterprises Raj and Riwaq Suppliers Pvt. Ltd. Shree Dev Suppliers

Government of Nepal
Ministry of Health & Population
Department of Health Services
Management Division
Pachali, Teku, Kathmandu, Nepal
Notice of Intention to Award
Date of Notice: 13 February 2024

Pursuant to clause 27(2) and 47(3) of Public Procurement Act 2063, this is to notify all the bidders that the following substantially responsive lowest bidders have been selected to award the contract as per the Invitation for Bids published on Gorkhapatra and DOHS intends to award the contract to the same.

S.N.	IFB No.	Item	Name of Successful Bidder	Total Amount
1	DOHS/G/NCB-12/FWD/2080-81	Procurement of Ice Pack 0.6 Ltr and 0.4 Ltr	Janamukti Health Enterprises; Tripureshwor, Kathmandu	NPR 32,72,500.00 (Exclusive VAT)

गण्डकी मन्त्रीपरिषद्को बैठक पहिलो पटक पोखराबाहिर

रमेश पौडेल /ठाकुरप्रसाद आचार्य
बागलुङ, माघ २९ गते

गण्डकी प्रदेश सरकारको मन्त्रीपरिषद् बैठक पहिलो पटक प्रदेश राजधानी पोखरादेखि बाहिर बसेको छ । बागलुङको धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक स्थल सर्वोसिद्धिधाम पञ्चकोटमा सोमबार गण्डकी प्रदेशको मन्त्रीपरिषद् बैठक बसेको हो । धार्मिक पर्यटकीय स्थलका रूपमा विकास हुँदै आएको पञ्चकोटबाट गण्डकी सरकारले प्राकृतिक र धार्मिक पर्यटनको विकास गरेर समृद्ध गण्डकी बनाउने सन्देश दिन खोजेको छ ।

सङ्घीय सरकारले सगरमाथाको आधार शिविर कालापत्थरमा मन्त्रीपरिषद्को बैठक बसेर वातावरणीय परिवर्तन र भूगण्डलीय उष्मीकरण (ग्लोबल वार्मिङ) ले हिमालयमा पारेको प्रभावका बारेमा विश्वको ध्यानकर्षण गराए भई गण्डकी प्रदेश सरकारले पञ्चकोटमा मन्त्रीपरिषद्को बैठक राखेर गण्डकीका प्राकृतिक र धार्मिक पर्यटकीय स्थलका बारेमा देशभर नयाँ सन्देश प्रवाह गर्न खोजेको छ । सरकार गठन भएको करिब एक वर्षको अवधिमा प्रदेश सरकारले पहिलो पटक पोखराबाहिर बैठकको आयोजना गरेको हो ।

पर्यटकीय स्थलको प्रचारप्रसार र प्रवर्धनका टेवा पुर्‍याउने उद्देश्यले बागलुङ नगरपालिका-६ स्थित ऐतिहासिक, धार्मिक स्थल पञ्चकोटमा गण्डकी सरकारको मन्त्रीपरिषद् बैठक बसेको गण्डकी प्रदेश सरकारका प्रवक्ता तथा ऊर्जा, जलस्रोत तथा खानेपानीमन्त्री सरस्वती अर्याल तिवारीले जानकारी दिनुभयो । बैठकमा सहभागी हुन मुख्यमन्त्री सुरेन्द्रराज पाण्डेलागायतका अन्य मन्त्री सोमबार विहान पञ्चकोट पुगुनुभएको थियो । मन्त्रीपरिषद् बैठकले बागलुङको पञ्चकोटमा आयोजना हुन लागेको ब्रह्माण्डीय महायज्ञलाई सहयोग गर्ने र सबैलाई सहयोगको आह्वान गर्ने निर्णय गरेको छ । महायज्ञ स्थलमै मन्त्रीपरिषद् बैठक

राखेर प्रदेश सरकारले उक्त निर्णय गरेको हो । बैठकका निर्णय सार्वजनिक गर्दै सरकारका प्रवक्ता तिवारीले क्यान्सर र ब्रेन ट्युमरका ७० जना विरामीलाई विशेष आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउनेलागायतका आठ वटा निर्णय गरेको जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार बैठकले प्रदेश निजामती सेवा पुरस्कार सिफारिस समितिलाई पूर्णता दिने, गोरखाको नारसौँ गाउँपालिकाको वडा सीमा संशोधन सिफारिस गर्ने, समपूरक तथा विशेष अनुदान अन्तर्गत आयोजना समावेश गर्न नेपाल सरकारमाफत राष्ट्रिय योजना आयोगमा अनुरोध गर्ने निर्णय गरेको छ ।

यसै गरी गण्डकी प्रदेश आन्तरिक लेखा परीक्षण निर्देशिका २०८० स्वीकृत गर्ने, गण्डकी प्रदेश साम्भेदारी फर्मको नियमन तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक तर्जुमाका लागि सैद्धान्तिक स्वीकृति दिने निर्णयसमेत भएको प्रवक्ता तिवारीले जानकारी दिनुभयो । यस्तै बैठकले गण्डकी प्रदेश ग्राइभेट फर्म दर्ता ऐन, २०७८ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक, २०८० गण्डकी प्रदेश सभामा पेश गर्ने स्वीकृति दिने र गण्डकी प्रदेशमा सार्वजनिक सडक निर्माण, विस्तार तथा मर्मत सम्भार गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्थापन गर्न बनेको विधेयक, २०८० लाई गण्डकी प्रदेश सभामा पेश गर्न स्वीकृत दिनेसम्बन्धी निर्णय भएको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

वडा नम्बर ६ का वडाध्यक्ष रुद्रबहादुर केसीले पञ्चकोटमा गण्डकी प्रदेश सरकारको मन्त्रीपरिषद् बैठकले पञ्चकोटवासी उत्साहित भएको बताउनुभयो । महायज्ञलक्षित गरेर प्रदेशको बैठक बस्नुले महायज्ञको देशव्यापी रूपमा प्रचारप्रसार भएको उहाँले बताउनुभयो । उहाँका अनुसार यहाँ पाँच हजार ५५५ किलोको घण्टी बनाएर ल्याइएको छ । पञ्चधातु (सुन, चाँदी, तामा, पित्तल र फलाम) मिसाएर बनाइएकाले यो घण्टीलाई 'महाघण्टी' नाम दिइएको छ । पञ्चकोटमा निर्माण गर्न लागिएको १०८ फिट अग्लो कलशको फाउन्डेसन नजिकै महाघण्टी राखिएको छ । नजिकै हनुमानको मूर्ति,

गण्डकी माताको मन्दिर, गरुड शिला, पञ्चलक्ष्मी मन्दिरलागायत निर्माण भइसकेको वडाध्यक्ष केसीले जानकारी दिनुभयो । उहाँका अनुसार अहिलेसम्म करिब ५० करोड रुपियाँभन्दा बढीका संरचना निर्माण भइसकेका छन् ।

२०७१ सालमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री सुशील कोइरालाले यहाँका संरचनाको शिलान्यास गर्नुभएको थियो । त्यसपछि चन्दा सहयोग जुटाएर ५० करोडभन्दा बढीका संरचना बनेका हुन् । परियोजना अनुसार पञ्चकोटमा करिब चार अर्ब बराबरका धार्मिक संरचना निर्माण हुने महायज्ञका सङ्कल्पकर्ता मुक्तिनाथ पीठाधीश्वर स्वामी कमलनयनाचार्यले बताउनुभयो ।

प्रदेश सरकारको मन्त्रीपरिषद्को बैठकले हामीलाई उत्साहित बनाएको छ ब्रह्माण्डीय महायज्ञका सङ्कल्पकर्ता कमलनयनाचार्यले भन्नुभयो, “बैठकले महायज्ञको प्रचारप्रसारलाई थप सहयोग मिल्ने आशा गरेका छौँ ।” पञ्चकोटलाई धार्मिक पर्यटकीय गन्तव्यका रूपमा विकास गरी मुक्ति क्षेत्र र शालिग्रामको महिमालाई विश्वस्तरमा पुर्‍याउने, जलसम्पदाको संरक्षण र नैतिक समाजको पुनर्जागरण गर्न नेपालमै पहिलो पटक ब्रह्माण्डीय महायज्ञको आयोजना गर्न लागिएको कमलनयनाचार्यले बताउनुभयो । महायज्ञको करिब ८५ प्रतिशत तयारी पूरा भएको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

पञ्चकोटधाम स्थायनाको १० औँ वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर आयोजना गर्न लागिएको यस माध्यजबाट वैदिक परम्पराको प्रवर्धन, आध्यात्मिक चेतनाको अभिवृद्धि, सनातन संस्कृतिको संरक्षण गर्नुका साथै नेपालको धार्मिक पर्यटन विकासमा टेवा पुग्ने अपेक्षा गरेको छ । महायज्ञको उद्घाटन १०८ कन्याबाट हुने, दोस्रो दिन फागुन १० गते राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेल र नेपाल सरकारका प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड' आउनुहुने कार्यक्रम रहेको उहाँले जानकारी दिनुभयो ।

दिनुभएको थियो । सभाले तीन विधेयक तथा प्रतिवेदन पारित गरेको छ । पोखरा महानगरपालिकाको उपप्रमुख तथा न्यायिक समिति संयोजक मञ्जुदेवी गुरुङले सभामा पेश गर्नुभएको समितिको अर्धवार्षिक प्रतिवेदन र सार्वजनिक लेखा समिति संयोजक भूपट्टबहादुर रानाभाटद्वारा प्रस्तुत सार्वजनिक लेखा समितिको प्रतिवेदन पनि पारित गरिएको छ ।

पुस २९ गते कर विवादले स्थगित भएको सभाले एक महिनापछि अध्ययन कार्यदलको सुभाष अनुसार कर छुट दिने निर्णय गरेको छ ।

डेढ सय कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत

लेखनाथ समाचारदाता
लेखनाथ, माघ २९ गते

पोखरा महानगरपालिकाको १४ औँ नगर सभाले स्वास्थ्य संस्थाका लागि १५४ नयाँ दरबन्दी स्वीकृत गरेको छ । महानगरले चार मेडिकल अधिकृत, एक जनस्वास्थ्य अधिकृत, २९ हेल्थ असिस्टेन्ट, २८ अहेव, ४३ अनमी, चार स्टाफ नर्स, नौ ल्याब असिस्टेन्टको दरबन्दी सिर्जना गरेको हो । यस्तै दुई फार्मसिस्ट, एक वैद्य, दुई कविराज, दुई

सहायक कम्प्युटर अपरेटर र २९ अरू विभिन्न पदको दरबन्दी स्वीकृत गरेको हो । नगर सभाले रिक्त महानगरको न्यायिक समिति सदस्यमा पोखरा-१३ को वडा सदस्य रजनी परियारलाई नियुक्त गरेको छ । परियारले नगर प्रमुख धनराज आचार्यसँग पद तथा गोपनीयताको शपथ लिइसक्नु भएको छ ।

यसअघि पोखरा-९ को वडा सदस्य भावना श्रेष्ठले जग्गा विवादमा सेवाग्राहीबाट रकम लिएको सार्वजनिक भएपछि न्यायिक समितिबाट राजीनामा

कालीगण्डकी कोरिडोर

गैंडाकोट-पाल्पा सडकखण्डको सकिँदै निर्माण

होमराज रानाभाट
गैंडाकोट (नवलपरासी), माघ २९ गते

गैंडाकोटदेखि पाल्पाको राम्दी हुँदै कोरोला जोड्ने राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाको गैंडाकोट-पाल्पा राम्दी खण्डको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।

ठेकेदार कम्पनी आशिष निर्माण सेवा भरतपुरका साइड इन्चार्ज कपिल गौलीले राष्ट्रिय गौरवको आयोजनाका रूपमा रहेको कालीगण्डकी कोरिडोरको १३२ किलोमिटर सडकको निर्माण कार्य सुरु भएको सात वर्षमा सम्पन्न हुन लागेको बताउनुभयो ।

आयोजनाका इन्जिनियर हेमराज ओलीले पाल्पाको राम्दीबाट पूर्वी नवलपरासीको गैंडाकोटसम्म ठेक्का पाएको भारतीय कम्पनी इक्के कन्स्ट्रक्सन प्रालिले ९५ प्रतिशत काम सकेको र अब पाँच प्रतिशत काम एक महिनाभित्र सक्ने गरी काम द्रुत गतिमा भइरहेको बताउनुभयो । चार वर्षमा सम्पन्न गर्ने गरी ठेक्कामा भएको उक्त आयोजना पाँच अर्ब ४७ करोडमा ठेक्का भएको थियो । ठेक्का पाएको भारतीय कम्पनी इक्के कन्स्ट्रक्सनले स्थानीय आशिष निर्माण सेवा भरतपुरलाई ठेक्का दिएको आयोजनाका ठेकेदार पक्षका साइड इन्चार्ज गौलीले बताउनुभयो ।

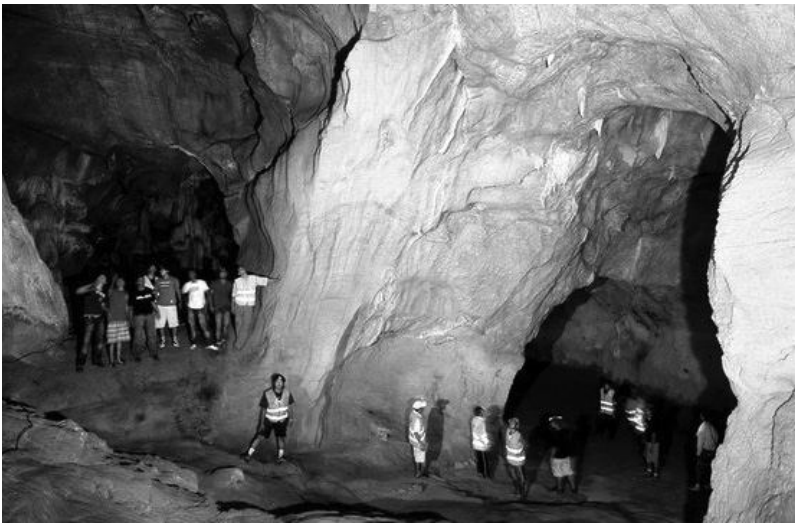
कोरोना कालमा सडक निर्माण एक वर्ष ढिला भएको सो सडक त्यसपछि भने निर्माणले गति लिएको गौलीले बताउनुभयो । एक वर्ष ढिला भए पनि अब एक महिनाभित्र काम सक्ने गरी निर्माणले गति लिएको इन्जिनियर ओलीले बताउनुभयो । यो सडकमा अहिले कालोपत्रे गर्ने काम लगभग अन्तिम चरणमा रहेको छ । पूर्वी नवलपरासीको बुलिङटार र गैंडाकोटको केही खाडमा काम भइरहेको र तरङ्गा खोलाका पुत बन्न बाँकी रहेको र त्यो पनि समयमै सक्ने गरी काम भइरहेको आयोजनाले जनाएको छ ।

कालीगण्डकी कोरिडोरको अहिले गैंडाकोटदेखि पाल्पाको राम्दीसम्म १३२ किलोमिटरको कालोपत्रे गर्ने काम अन्तिम चरणमा रहेको छ । पूर्वी नवलपरासीको बुलिङटार र बाँदीकाली गाउँपालिका, पाल्पाको निसदी गाउँपालिका, रामपुर नगरपालिकासँगै अन्य पालिका स्याङ्जाको दक्षिणी भेगका जनता यो सडकसँग प्रत्यक्ष जोडिने छन् ।

आयोजनाको सडक ११ मिटरको चौडाइमध्ये सात मिटरका कालोपत्रे, एक एक मिटरको किनारा र एक एक मिटरको नाला हुने गरी कालोपत्रेको काम भएको र अब चार किलोमिटर मात्र कालोपत्रे हुन बाँकी रहेको आयोजनाले जनाएको छ । सडक निर्माणको जिम्मेवार कम्पनी इक्के इन्फ्रास्ट्रक्चर लिमिटेड भारतले सडक निर्माणका लागि नेपाली कम्पनीलाई समेत संलग्न गराएको हो । नेपाली कम्पनीमध्येका आशिष निर्माण सेवा भरतपुरका साइड इन्चार्ज कपिल गौलीका अनुसार पाल्पा क्षेत्रबाट निर्माण कार्य गरिँदै आएको कोरिडोरको १२८ किलोमिटर सडक फराकिलो अर्थात् (मापदण्ड अनुसार ११ मिटरको बनाउने कार्य सकिएको बताउनुभयो ।

यस कोरिडोरको चार खण्डमध्ये कालीगण्डकी चोकदेखि बुलिङटारको थामबेसीसम्म, थामबेसीदेखि भारतीयपुर, भारतीयपुरबाट भलायटार र भलायटारदेखि पाल्पा रामपुरको पिपलडाँडासम्म रहेको छ । २०७५ मङ्सिर १७ गतेबाट सुरु गरिएको कालीगण्डकी कोरिडोरको निर्माण कार्य २०७८ मङ्सिर १६ भित्र सक्नुपर्ने ठेक्का सम्झौता भए पनि म्यादभन्दा दुई वर्षपछि मात्रै आयोजनाको १३२ किलोमिटर सडक सम्पन्न हुने आयोजनाले जनाएको छ ।

सिद्धगुफा नवप्रवर्तन कार्यक्रममा छनोट

तनहुँको बन्दीपुरमा रहेको सिद्धगुफा ।

अमरराज नहकी
तनहुँ, माघ २९ गते

बन्दीपुर गाउँपालिका-४ विमलनगरस्थित सिद्धगुफा गण्डकी प्रदेश सरकारको नवप्रवर्तन कार्यक्रमका लागि छनोट भएको छ । कार्यक्रमबाट पर्यटन प्रवर्धनका भई पर्यटक बढ्ने विश्वासमा व्यवसायी उत्साहित भएका छन् ।

नवप्रवर्तन कार्यक्रमका लागि बन्दीपुरमा जनपर्यावरणमैत्री तथा सिद्धगुफा विकास कार्यक्रम छनोट भई सम्झौतासमेत भएको छ । गण्डकी प्रदेशको मुख्यमन्त्री कार्यालय, पोखरा र बन्दीपुर गाउँपालिकाबिच सम्झौता गरिएको हो । मुख्यमन्त्री नवप्रवर्तन साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रदेश सरकारले अवधारणा माग गरेको थियो । कार्यक्रम सञ्चालनका लागि गाउँपालिकाले अवधारणापत्र पेश गरेपछि दुवै पक्षबिच सम्झौता भएको हो ।

स्थानीय तहले नवप्रवर्तनका माध्यमबाट स्थानीय सेवा प्रवाह, सुशासन र स्थानीय आर्थिक विकासमा योगदान दिने परियोजना प्रस्ताव पेश गरेपछि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालयले उपयुक्त प्रस्ताव छनोट गर्ने गर्छ । यो कार्यक्रम सञ्चालन हुने पालिकाले वार्षिक २५ लाखभन्दा कम आन्तरिक आम्दानी भएकाले २५ प्रतिशत र २५ लाखमाथि वार्षिक आम्दानी भएका पालिकाले ३० प्रतिशत लागत साभेदारी गर्नु पर्छ ।

नवप्रवर्तन साभेदारी कोषका लागि कुल लागत एक करोड तीन लाख ९५ हजार तीन सय रहेको छ । त्यसका लागि गण्डकी प्रदेश सरकारले ७५ लाख रुपियाँ अनुदान दिएको छ भने गाउँपालिकाले २८ लाख ९५ हजार तीन सय लागत साभेदार गर्ने छ । उक्त कार्यक्रममा स्टोन टेल, रक क्लाइमिङ, सोल्नर्यीकरण, सत्तल पाटी पौवा निर्माण, डिजिटल

एकै रातमा दर्जन ठाउँमा चोरी

वालिङ समाचारदाता
वालिङ, माघ २९ गते

स्याङ्जाको वालिङमा एकै रातमा पसल, घर र विद्यालय गरी भन्डै एक दर्जन ठाउँमा चोरी भएको छ । सोमबार राति वालिङ नगरपालिका-१३, भोलुङ्गे बजारका पाँच पसल र चार घर र एक विद्यालयमा चोरी भएको हो ।

वडा वालिङ-१३ का अध्यक्ष नमलाल डुम्रेले चोरले जग्गनाथ पाठकको पसलबाट ३० हजार रुपियाँ नगद र विभिन्न बान्डका मदिरा, डिलुरम गैह्रको राजन किराना पसलबाट नगद

८५ हजार र सामान, बिट्टु गैह्रको पसलबाट नगद र सामान चोरी गरेको जानकारी दिनुभयो । स्थानीय घडी गुरुङको घरबाट सुन पाँच तोला चोरी भएको परिवारले बताएका अध्यक्ष डुम्रेले जानकारी दिनुभयो ।

भोलुङ्गे बजारमा रहेको जीवनज्योति बोर्डिङ स्कूल, व्युटिसियन, किराना पसल र घरमा चोरले ताला फुटाएको पाइएको छ । चोरीको विवरण सङ्कलन गर्ने काम भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ । घर तथा पसलमा चोरी भएको जानकारी आएसँगै प्रहरीलाई खबर गरी विवरण सङ्कलनको काम गरिएको वडाध्यक्ष डुम्रेले बताउनुभयो ।

Kathmandu Metropolitan City
काठमाडौं महानगरपालिका
Office of the Municipal Executive
Education Department
Kathmandu Plaza, Kamaladi, Kathmandu
Invitation for Electronic Bids
Notice No. - 04-080-81
Date of Publication: 2080-11-01

1. Kathmandu Metropolitan City, Office of the Municipal Executive has allocated funds from its own resources towards the cost of following works and intends to apply the funds to cover eligible payments under the contract and is open to all eligible Nepalese Bidders.

2. Kathmandu Metropolitan City, Office of the Municipal Executive, Education Department, invites electronic bids from eligible bidders for the following works.

IFB No.	Description of Work	Cost of Bidding Document (NRs.)	Bid Bond Amount (NRs.)	Last Date and Time of Bid Submission	Bid Opening Date and Time	Date and Time of Pre-Bid Meeting	Estimate Amount (NRs.) (Without VAT and Contingencies)
04-06-080-81-NCBW-EDU-KMC	Ikha Pokhari Recovery Project Phase I, KMC-17	10,000.00	9,00,000.00 (Nine Lakhs Only)	2080-12-01 12:00 hour 2024-03-14	2080-12-01 14:00 hour 2024-03-14	2080-11-18 14:00 hour 2024-03-01	.....

3. Eligible Bidders may obtain further information and inspect the Bidding Documents at Kathmandu Metropolitan City, Office of the Municipal Executive, Education Department, Kamaladi, Kathmandu, Nepal during office hours or may visit PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp.

4. A complete set of Bidding Documents is available online and can be downloaded from e-GP system: www.bolpatra.gov.np/egp. Interested bidders shall register in the e-GP system and deposit the above mentioned cost of bidding document in the **NIC Asia Bank Ltd., Kathmandu Metropolitan City, Procurement Unit, Account No. - 0012050061475043**.

5. Pre-bid meeting shall be held at Education Department, Kamaladi, Kathmandu, Nepal **on above mentioned date and time**.

6. Electronic bids must be submitted to the office Kathmandu Metropolitan City, Office of the Municipal Executive, Education Department, Kamaladi, Kathmandu, Nepal through PPMO website www.bolpatra.gov.np/egp on or before above-mentioned date and time. Bids received after this deadline will be rejected.

7. The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend on above mentioned date and time at the Kathmandu Metropolitan City, Office of the Municipal Executive, Education Department, Kamaladi, Kathmandu, Nepal. Bids must be valid for a period of 90 days after bid opening and must be accompanied by a scanned copy of the bid security in pdf format in case of e-bid, amounting to as mentioned above, which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid.

8. The bid security may either be in the form of a bid security issued by authorized Financial Institution according to format provided in Bid Document or cash deposited in **Kathmandu Metropolitan City, Deposit account, NIC Asia Bank Ltd., Account No. 0012050061493005**.

9. The Employer reserves the right to accept or reject any bid, and to annul the bidding process and reject all bids at any time prior to contract award, without thereby incurring any liability to Bidders.

Education Department.

बागमती प्रदेश, चितवन जिल्ला, भरतपुर महानगरपालिकामा निर्माण तथा सञ्चालन गरिने
प्रस्तावित गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट रङ्गशाला निर्माण आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनका लागि प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट पर्नसक्ने वातावरणीय प्रभावको
क्षेत्र निर्धारण सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

प्रकाशित मिति : २०८०।१।०१ गते
बागमती प्रदेश, चितवन जिल्ला, भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १५, रामपुरमा, भरतपुर महानगरपालिकाद्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न लागिएको छ ।

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	भरतपुर महानगरपालिका भरतपुर, चितवन जिल्ला, बागमती प्रदेश । इमेल : bmc@ntc.net.np/info@bharatpurmun.gov.np वेबसाइट : https://bharatpurmun.gov.np फोन : ०५६-५१०७२०/०५६-५११४६७
प्रस्तावको व्यहोरा	<ul style="list-style-type: none"> ● कार्यान्वयन हुने स्थान : भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १५, रामपुर ● जग्गाको क्षेत्रफल : कुल २० बिघा ६ कठुठा (१३७०० वर्गमि.) ● जग्गाको प्रकार : भरतपुर महानगरपालिकाको भोगाधिकार स्वामित्व ● प्रस्तावबारे सामान्य जानकारी : भरतपुर महानगरपालिका वडा नं. १५, रामपुरमा ३०,००० दर्शक अटाउन सक्ने ५ वटा पिच भएको भवन संरचना सहित ३.५९ हेक्टर पार्किङ क्षेत्र सहितको गौतम बुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट रङ्गशाला निर्माण गरी सञ्चालन गर्ने ● लगानी : रु. १ अर्ब (करिब) (पहिलो चरण) ● लगानी किसिम : सरकारी/स्थानीय तह ।
प्रभाव पर्ने सक्ने जिल्ला /न.पा	चितवन जिल्ला/भरतपुर महानगरपालिका वडा न. १५,१६,१७ रामपुर

माथि उल्लिखित प्रस्तावको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन (EIA) अध्ययन सम्बन्धी क्षेत्र निर्धारण (Scoping) गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको प्राकृतिक, भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक प्रणाली, सांस्कृतिक प्रणाली र आर्थिक प्रणाली बीच के-कस्तो प्रभाव पर्नेछ भनी यकिन गर्न सो स्थानको न.पा. तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र निम्न ठेगानामा आइपुग्ने गरी लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराई दिनुहुन अनुरोध गरिन्छ ।

राय सुझावका लागि पत्राचार गर्ने ठेगाना :

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	भरतपुर महानगरपालिका, भरतपुर, चितवन जिल्ला, बागमती प्रदेश । इमेल : bmc@ntc.net.np/info@bharatpurmun.gov.np फोन : ०५६-५१०७२०/०५६-५११४६७
परामर्श दाताको नाम र ठेगाना	सोलुशन रिसर्च प्वाइन्ट प्रा.लि., कीर्तिपुर, काठमाडौँ इमेल : consultsidea@gmail.com फोन : ९८५१२३७३९६ / ९८४३७६०५११

नर्सरीबाट करोडपति

रवीन्द्र उप्रेती

बर्दीबास, माघ २९ गते

तराईको शीतलहर सात डिग्रीमा भर्नेपछि कट्याङ्ग्रिँदो बिहानीमा घुर तापन छाडेर ५७ वर्षीय नारायण श्रेष्ठ फलफूलका ग्रापि्टडमा तल्लीन देखिनुहुन्छ। यस्तै जाँगर र उत्साहले उहाँको परिचय ‘नर्सरी म्यान’ भएको छ। यो परिचय बनाउने श्रेष्ठको निकै लामो लगनशीलता छ। उहाँ आफ्नो विगतको अन्त्योल, अनिश्चतता र सङ्घर्षले भरिएका जीवनयात्रा यसरी स्मरण गर्नुहुन्छ।

“त्यति बेला मेरो उमेर केवल २२ वर्षको थियो। गोशाला नगरपालिका-१ स्थित पुरानो बस्ती ईटाटारको बासिन्दा थिएँ। भर्खर आइकमसम्मको अध्ययन सकेर घर फर्केको मेरा लागि गाउँमा जाँगर पाउने सम्भावना त कल्पनाभन्दा बाहिरको कुरा। परिवारमा गरिवीका कारण पढाइ अगाडि बढाउन सक्ने अवस्था पनि थिएन। अहिले जस्तो रोजगारीका लागि खाडी मुलुकमा जाने सम्भावना पनि थिएन। यहाँका युवा रोजगारीका लागि समूह समूह बनाएर पन्जाब र दिल्ली जाने गर्थे। मलाई भने भारतमा भैँतारिने चाहने भएन। बरु गाउँमै व्यवसाय चलाउने अठोट लिएँ”, उहाँ भन्नुहुन्छ।

व्यवसायका लागि उहाँसँग न पुँजी थियो न त पूर्वाधार। अंशबन्डामा पाएको १० धुर जमिनबाहेक हातमा शून्य। यही अन्त्योलका बिच २०४५ सालतिर धनुषा जिल्लाको नरकटाँफुजस्थित कृषि फार्ममा नर्सरीसम्बन्धी छोटो अवधिको प्रशिक्षण लिने अवसर जुन्यो उहाँलाई। उहाँ भन्नुहुन्छ, “नर्सरी नाइके कृष्ण दासले प्रशिक्षण मात्र दिनुभएन, प्राप्त जानकारी व्यवसायमा परिणत गर्ने प्रेरणासमेत दिनुभयो।” नकटाँफुजबाट सिप र प्रेरणा लिएर फर्किएका श्रेष्ठले त्यही १० धुर जग्गामा फलफूल नर्सरी सुरु गर्नुभयो। आमदानी बढ्दै गयो। अन्ततः त्यो १० धुर जग्गा नै श्रेष्ठका लागि सफलताको आधार बन्यो। त्यसयता उहाँले कहिल्यै पछाडि फर्केर हेर्नु परेको छैन। १० धुरबाट सुरु गरेको उहाँको शिव फलफूल नर्सरी अहिले तीन बिघामा फैलिएको छ।

अहिले उहाँको नर्सरीमा वार्षिक एक लाखभन्दा बढी बिरुवा उत्पादन हुँदै आएका छन्। उत्पादित बिरुवामध्ये आँफ ५० हजार, लिची १० देखि १५ हजार, कटहर सात हजार, कागती कलमी पाँच हजार र मौसम

नर्सरी व्यवसायी नारायण श्रेष्ठ आफ्नो नर्सरीमा ।

अनुसारका बेर्ना उत्पादन हुने गरेको उहाँ बताउनुहुन्छ।

उहाँको नर्सरीमा आँफका बेर्ना मात्रै १६ प्रजातिका छन्। यसअघि नर्सरीमा ३५ प्रजातिका आँफका बेर्ना थिए। ग्राहकको रूचिमा नपरेका प्रजाति विस्थापित गर्दै अहिले १६ प्रजातिमा भर्नेको श्रेष्ठ बताउनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “ग्राहकले पुराना प्रकारमा मालदह, बम्बै, दसहरीका बेर्ना रुचाउने गरेका छन्। नयाँ प्रजातिमा आमपाली, मल्लिका, नीलमको पनि माग राम्रो छ।” वर्षको दुई पटक फल्ने बाह्रमासी आँफ, बम्बैसँगै पाक्ने ‘अली भेराडटी’ का जर्दी र गुलाबखस प्रजातिका बिरुवाप्रति ग्राहकको माग बढेको उहाँको भनाइ छ। भदौमा पाक्ने पाकिस्तानी प्रजातिको ‘अब्ब्वेहयात’ आँफका बेर्नाको माग पनि बढ्दो रहेको उहाँ बताउनुहुन्छ। नर्सरीमा २० प्रजातिका फूलका बेर्ना पनि छन्। यहाँबाट वार्षिक १० हजार त फूलका बेर्ना मात्रै बिक्रने गरेको उहाँले बताउनुभयो।

नर्सरी चल्न थालेपछि २०५२ सालतिर कृषि विभाग निर्देशनालयबाट बोटबिरुवा उत्पादन तथा बेचबिखनको लाइसेन्स लिएपछि उहाँको कारोबार अहिले भारतसम्म विस्तार भएको छ। ग्राहक बढ्दै छन्। उहाँ भन्नुहुन्छ, “मेरा ३० प्रतिशतभन्दा बढी ग्राहक भारतीय छन्। छिमेकको सोनबगर, उमगाउँ, बेला, परिहार, कन्धमालगायत दर्जनभन्दा बढी भारतीय गाउँबाट नियमित ग्राहक आउने गरेका छन्।”

राज्यले टिस्पु कल्चर’ प्रविधिलाई विस्तार गर्नुपर्ने उहाँको सुझाव छ। यो प्रविधिले एकै पटक ठुलो परिमाणमा

रोगमुक्त बिरुवा उत्पादन गर्न सकिने उहाँको भनाइ छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “यो प्रविधिको प्रयोगले कृषि क्षेत्रमा फड्को मार्न सकिन्छ।” मुलुकमा बढ्दो आँफको उत्पादनलाई सदुपयोग गर्न सरकारले जुस, जाम, अचार जस्ता उद्योग खोल्ने वातावरण सिर्जना गर्नुपर्ने उहाँको सुझाव छ।

रोजगारीका लागि विदेश जाने युवालाई देखेर उहाँलाई टिट लाग्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “विदेश गएर खर्चिने जाँगर यहाँ चलाए देशमै बसेर मनगगे कमाउन सकिन्छ। मेहनत गरे यहाँ अवसरै अवसर छ।” तराईको ३०/३५ डिग्री तापक्रममा उहाँको नर्सरीमा लटरम्म फलेको सुन्तलाले ग्राहकलाई लोभ्याउन थालेपछि सुन्तलाको बेर्ना पनि उत्पादन गर्न थालेको उहाँ बताउनुहुन्छ। उहाँ भन्नुहुन्छ, “अहिलेसम्म सुन्तलाका चार/पाँच सय बेर्ना बेचिसकेँ।”

परीक्षणकै क्रममा अहिले उहाँका नर्सरीमा अमेरिकी प्रजातिको रातो केरा (रेड वनाना) को बेर्ना बिक्रीका लागि राखिएका छन्। यसको बोट मात्र नभई फलसमेत रातो फल्ने हुँदा यसप्रति किसानको आकर्षण बढेको छ। नयाँ प्रजाति भए पनि गत वर्ष रातो केराका दुई सय बिरुवा बिक्री भएका थिए। कारोबार विस्तार हुँदै गएपछि अहिले वार्षिक ५० लाख रुपियाँबराबरका बिरुवा बिक्रने गरेको उहाँले बताउनुभयो। श्रेष्ठले १० जनालाई प्रत्यक्ष रोजगारी दिनुभएको छ। घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालयको तथ्याङ्कमा महोतारीमा ३७ वटा नर्सरी दर्ता छन्।

लहान समाचारदाता

लहान, माघ २९ गते

लहान नगरपालिका-१५ का ६७६ भूमिहीन विपन्न दलित परिवारलाई नापनक्सा भएको निस्सा वितरण गरिएको छ।

यहाँका विपन्न दलित समुदायले पटक पटक आन्दोलन गरी भूमिहीनलाई आवासका लागि जमिन उपलब्ध गराउनुपर्ने, अव्यवस्थित बस्तीलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्नेलगायतका माग गर्दै आएका थिए। चुनावको समयमा भूमिहीनसँग गरिएको प्रतिवद्धता पूरा गर्न पहिलो चरणमा नापनक्सा भएको विश्वास दिलाउन निस्सा वितरण गरिएको लहान नगरपालिकाले जनाएको छ।

नगर प्रमुख महेशप्रसाद चौधरीले नापनक्सासँग सम्बन्धित इलाका प्रशासन कार्यालय, नापी कार्यालय, मालपोत कार्यालय लहान, नगरपालिकाका वडाध्यक्षहरूको उपस्थितिमा आइतबार निस्सा वितरण गर्नुभयो। निस्सा वितरण कार्यक्रममा नगर प्रमुख चौधरीले भन्नुभयो, “पहिलो चरणमा निस्सा वितरण गरिएको हो, केही महिनापछि लालपुर्जा वितरण गरेर अव्यवस्थित विपन्न दलित बस्तीमासुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत घर निर्माण कार्यसमेत अगाडि बढाइने

छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

सर्लाही समाचारदाता

सर्लाही, माघ २९ गते

केही दिनदेखि गोलभेंडाको मूल्य हवाचै घटेपछि सर्लाहीको उत्तरी भेगका किसान चिन्तित बनेका छन्।

एक साताअघिसम्म यहाँका किसानले गोलभेंडा प्रतिक्रेट नै सयदेखि एक हजार रुपियाँ अर्थात् प्रतिकिलो ३६ रुपियाँदेखि ४० रुपियाँसम्ममा बिक्री गरेका थिए।

अहिले भने मूल्य घटेर क्रेटको २५० देखि तीन सय रुपियाँ अर्थात् प्रतिकिलो १० देखि १२ रुपियाँमा बिक्री गर्नु

विपन्न दलितलाई जग्गा नापनक्सा भएको निस्सा वितरण गर्दै नगर प्रमुख महेशप्रसाद चौधरी ।

छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

नगरभरि १९ हजारको हाराहारीमा रहेका दलित समुदायलाई आवास, शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीका लागि दलित अनुवा सक्रिय रहेको मिटरब्याज पीडित छ।” वडा नम्बरहरू ५, ११, १२, १५, १९ मा दलित विपन्न बस्तीमा सुरक्षित आवास कार्यक्रम अन्तर्गत मुसहर समुदायको घर निर्माण सम्पन्न भइसकेको छ भने बाँँकी वडामा क्रमशः सुरक्षित आवास कार्यक्रम अगाडि बढाइने नगर प्रमुख चौधरीले बताउनुभयो।

सङ्घर्ष समिति लहानका अध्यक्ष मनोज पासवानले बताउनुभयो।

मुसहर समुदायका बस्तीहरू अति नै अव्यस्थित छन्। एककोटै घरमा परिवारका तीन पुस्ता अट्नु परेको लहान-२ का सङ्गीता सदायले बताउनुभयो। उहाँले मुसहर समुदायलाई नागरिकता र लालपुर्जा दिएर सुरक्षित आवास कार्यक्रममार्फत घर निर्माण गरिदिन वर्षौदेखि हारगुहार गरे पनि कसैले ध्यान नदिएको गुनासो गर्नुभयो।

घट्यो गोलभेंडाको मूल्य

परेको किसानले बताएका छन्।

लालबन्दी थोक तरकारी बजारका व्यापारी मोहम्मद उस्मानले घाम चर्किएर सबैतिर गोलभेंडा रोलामै भएर पाकेको र बजारमा धेरै नै भित्रिरहेकाले मूल्य घटेको बताउनुभयो। “घाम चर्किएर जहाँतहीँ गोलभेंडा पाकेकाले किसानले बजारमा धेरै नै ल्याइरहेका छन्,” व्यापारी उस्मानले भन्नुभयो, “बाहिरी सहामा निकासी हुनेभन्दा धेरै भित्रिएपछि भाउ घटेको हो।”

लालबन्दी बजारबाट अहिले दैनिक पाँच वटा टक्का १० हजार कंेट गोलभेंडा काठमाडौँ निकासी

भइरहेको छ। उपत्यकाबाहिरका बजारमा समेत एक हजार कंेट गोलभेंडा निकासी हुने गरेको कृषि थोक तरकारी बजार व्यवस्थापन समिति लालबन्दीले जनाएको छ। माघ मध्यतिर गोलभेंडाको राम्रो मूल्य पाएका किसान मौसममा आएको बदलीसँगै मूल्य घट्दा मारमा परेका छन्। हरिवन नगरपालिका-३, डावरीका किसान जानबहादुर पुरामीले घाघ लागेदेखि शीतलहरले गोलभेंडाको बाट नै मेरर त्यसै पनि क्षति बेहोर्नु परेको अवस्थामा अहिले घाम चर्किन थालेपछि मूल्य ओरालो लाग्दा मारमा परेको गुनासो गर्नुभयो।

निषेधित सुगाको निर्बाध व्यापार

तस्विक : विजयकुमार साह

धनुषाधाम मेलामा बेच्न राखिएको सुगा ।

ढल्केबर, माघ २९ गते

ढल्केबर, माघ २९ गते

धनुषाको धनुषाधाम मेलामा

कानुनले निषेध गरेको सुगाको व्यापार निर्बाध रूपमा भइरहेको छ। तराई क्षेत्रबाट समेत लोप जस्तै भइसकेको तथा कानुनले वर्जित गरेको सुगाको अवैध व्यापार धनुषाधाम मेलामा भइरहेको छ।

सुगाको व्यापारमा अधिकांश भारतीय व्यापारी संलग्न छन्। पिँजडामा राखेर सुगा बेच्दै गरेका एक सुगा व्यापारीले छ सयदेखि आठ सय रुपियाँमा एउटा सुगा बेच्ने गरेको बताए। नाम बताउन नचाहेका ती व्यापारीले भारतको विहारबाट सुगा ल्याएर यहाँ बिक्री गरिरहेको बताा। नेपालमा सुगाको व्यापारमा प्रविबन्ध लगाइएको थाहा भए पनि ती व्यापारीलाई रोकटोक गर्न अहिलेसम्म कोही नआएको बताउनुभयो।

स्थानीय दुर्योधन महताले माघको प्रत्येक आइतबार लाग्ने मेलामा छ/सात जना भारतीय व्यापारी यहाँ सुगा बेच्न आउने गरेका बताउनुभयो। मेला सुरक्षार्थ खटिएका प्रहरी र नजिकै रहेको वन कार्यालयका कर्मचारीले सुगाको अवैध व्यापार रोक्ने प्रयास नगरेको उहाँको भनाइ छ।

चराचुरङ्खी तथा वन्यजन्तु संरक्षणका क्षेत्रमा कार्यरत मिथिला वाइल्सलाईफ ट्रस्ट धनुषाका अध्यक्ष देवनारायण मण्डलका

अनुसार सरकारले २०६८ सालमा जारी गरेको पन्छीपालन नीति अनुसार कुखुरा, हाँस, बटुटाई, लोकाट, टर्की, परेवा, अस्टिच, कालिज र च्याखुरा मात्रै पालन गर्न पाइन्छ। अन्य चरा पाल्न नपाइने कानुनमा स्पष्ट छ। नीतिमा उल्लेख भएवाहेकका चराको व्यापार व्यवसाय गरे कानुन अनुसार कारबाही हुने व्यवस्था रहेको उहाँले बताउनुभयो।

ऐनमा वन्यजन्तुको अवैध व्यापारमा संलग्न हुने व्यक्तिलाई अधिकतम १० लाख रुपियाँसम्म जरिवाना वा १५ वर्षसम्म कैद वा दुवै सजायको प्रावधान छ। कानुनी प्रावधान कार्यान्वयन गर्न नेपालमा निकुञ्ज विभाग, वन विभाग र मातहतका कार्यालय, डिभिजनल वन कार्यालय र प्रहरीलाई जिम्मेवारी तोकिएको छ। यद्यपि बाघ, भैंडा, हात्तीको छालालगायतका अङ्गको व्यापार नियन्त्रणको दाँजोमा अवैध चरा व्यापार नियन्त्रण कार्य ओभरेलमा परेको अध्यक्ष मण्डलले बताउनुभयो। पिँजडामा चरा पाल्नेका कारणले पनि सुगाको अवैध व्यापार निरुत्साहित हुन नसकेको उहाँको भनाइ छ।

डिभिजन वन कार्यालय धनुषाका डिभिजनल प्रमुख बेचना चौधरीले सुगाको व्यापार कानुनविपरित भएको बताउँदै त्यस्तो कारोबारीलाई नियन्त्रणमा लिई कारबाही गरिने बताउनुभयो।

भवनको उहाँले एकैसाथ शिलान्यास गर्नुभएको हो। आफ्नै भवन नहुँदा अहिले भवानीपुर स्वास्थ्य चौकी धर्मशालाको साँघुरो भवन र प्रहरी चौकी साबिकको गाउँ विकास समिति (गाविस) को जेर्ण तथा साँघुरो भवनबाट सञ्चालन भइरहेको छ। गाउँकै प्लानी जग्गामा स्वास्थ्य चौकी र प्रहरी चौकी भवन बन्ने भएको नेपाली कांग्रेसका युवा नेता गजेन्द्र साहले जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार आगामी असारसम्ममा स्वास्थ्य चौकी र प्रहरी चौकीको नयाँ भवन बनिसक्ने छ।

दुई कार्यालय भवन शिलान्यास

सर्लाही समाचारदाता

सर्लाही, माघ २९ गते

मधेश प्रदेशका स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्यामन्त्री वीरेन्द्रप्रसाद सिंहले सर्लाहीको बसबरिया गाउँपालिका-३, भवानीपुरमा स्वास्थ्य चौकी र प्रहरी चौकी भवनको शिलान्यास गर्नुभएको छ।

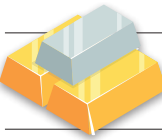
प्रदेश सरकारको ४० लाख रुपियाँ लातामा बन्ने लागेको स्वास्थ्य चौकी भवन र ३० लाख रुपियाँ लागतमा बन्ने लागेको प्रहरी चौकी

सुनचाँदी

(प्रतिटोला रुपियाँमा)

छापावाल सुन	:	११८०००	▲
तेजावी सुन	:	११७४५०	▲
चाँदी	:	११९५	

सेयर बजार	
नेप्से इन्डेक्स	: २१0१.१६ (+१५.३3) ▲
कारोबार रकम	: ३,५८६,९८४,१२८ ▼
कारोबार भएका सेयर	: १0,१०८,१२२
कारोबार सङ्ख्या	: ७५१0५
कारोबार भएका कम्पनी	: ३१४

»

मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षा

आर्थिक असहजतालाई सहज बनाउन लचिलो नीति

भेषराज वेन्वासे

काठमाडौँ, माघ २९ गते

आर्थिक असहजतालाई सहज बनाउन लचिलो नीति अवलम्बन गर्दै नेपाल राष्ट्र बैंडकले आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षा गरेको छ।

चुनौतीमा रहेको अर्थतन्त्रको सुधारका नीति अवलम्बन गर्दै नेपाल राष्ट्र बैंडकले सोमबार सावजनिक गरेको चालु आवको मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षामाफत अर्थतन्त्रको अवस्थालाई सुधार गर्नतर्फ केन्द्रित रहँदै पछिल्लो आन्तरिक एवं बाह्य आर्थिक स्थिति र परिदृश्यका आधारमा वार्षिक मौद्रिक नीतिमा लिइएको कार्यदिशालाई निरन्तरता दिएको छ।

यस्तै आन्तरिक आर्थिक गतिविधि एवं मुद्रास्फीतिको अवस्थालाई दृष्टिगत गरी मौद्रिक नीतिको तेस्रो त्रैमासिक समीक्षा गर्दा मौद्रिक उपायमा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरिने राष्ट्र बैंडकले जनाएको छ।

चालु आवको मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षामाफत आन्तरिक एवं बाह्य आर्थिक स्थिति र परिदृश्य तथा पहिलो त्रैमासिक समीक्षका क्रममा गरिएका नीतिगत व्यवस्थालाई दृष्टिगत गरी व्याजदर कोरिडोर अन्तर्गतका दरहरूलाई यथावत्

राखिएको छ। नीतिगत व्यवस्था अन्तर्गत अनिवार्य नगद अनुपात र वैधानिक तरलता अनुपातसम्बन्धी व्यवस्थालाई पनि यथावत् राखिएको छ। व्याजदर कोरिडोरलाई प्रभावकारी बनाउन २०८० फागुनदेखि स्थायी निक्षेप सुविधालाई कार्यान्वयनमा ल्याइने राष्ट्र बैंडकले जनाएको छ।

संस्थागत मुद्दती निक्षेपको व्याजदर निर्धारण गर्दा व्यक्तिगत मुद्दती निक्षेपमा प्रदान गर्ने व्याजदरभन्दा एक प्रतिशत बिन्दुले न्यून राखी तय गर्न पाउने व्यवस्था गरिने मौद्रिक नीतिको

अर्धवार्षिक समीक्षामा उल्लेख छ।

मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षामाफत कृषि, साना, घरेलु तथा मझौला उद्यम व्यवसायमा प्रवाह भएको दुई करोड रुपियाँसम्मको कर्जालाई रेगुलेटरी रिटेल पोर्टफोलियोमा गणना गर्न पाउने व्यवस्था गरिने भएको छ।

बाह्य क्षेत्रतर्फ चालु खाता र शोधनान्तर वचतमा रहेकाले तरलता स्थितिमा उल्लेख्य सुधार आउनुका साथै मौद्रिक विस्तार भएको जनाउँदै राष्ट्र बैंडकले निक्षेप तथा कर्जाका व्याजदर घट्दो

आबुधाबीमा नेपाली श्रमिकको न्यूनतम तलब निर्धारण प्रस्ताव

सीता शर्मा
काठमाडौँ, माघ २९ गते

संयुक्त अरब इमिरेट्स (युएई) मा सम्पन्न भएको आबुधाबी डायलगमा नेपालले नेपाली श्रमिकको न्यूनतम तलब निर्धारण गर्नुपर्ने प्रस्ताव गरेको छ। श्रमिक पठाउने र श्रमिक लिने २१ देशका उच्च श्रम अधिकारी सहभागी भएको बैठकमा श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री शरत्सिंह भण्डारी नेतृत्वको टोलीले रोजगारदाता देशले श्रमिकको न्यूनतम तलब निर्धारण गर्नुपर्ने प्रस्ताव गरेको हो।

भण्डारीले श्रम गन्तव्य देशहरूसम्म श्रमिकको न्यायोचित भर्ना, कार्यस्थलमा श्रमिक विरामी वा दुर्घटनामा पर्दा स्वास्थ्य सुरक्षाको सुनिश्चितता र एकै प्रकृतिको करारपत्रलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्नेमा नेपालले जोड दिनुभयो। खाडी देश अन्तर्गत युएई, साउदी अरेबिया, कुवेत, बहराइन, ओमान र कतारमा नेपाली श्रमिक जाने गरेको भए पनि कतारले मात्रै श्रमिकको न्यूनतम तलब निर्धारण गरेको छ।

श्रममन्त्री शरत्सिंह भण्डारीले श्रम गन्तव्य देशसँग श्रम बजार सूचना प्रणाली स्थापना गरी सूचनाका आदानप्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउन आग्रह गर्नुभयो। श्रमिक तथा निजको परिचरालाई बलियो सामाजिक सुरक्षाको माध्यमबाट संरक्षण गर्नु सदस्य राष्ट्रको समान दायित्व रहेको बताउँदै उहाँले भन्नुभयो, “सदस्य राष्ट्रबिच नेटवर्कड कायम गर्ने सामा सिकाइलाई प्रवर्धन गर्नु पर्छ र श्रम बजारलाई बढी दक्ष र उत्पादनमूलक बनाउनु पर्छ।”

साथै श्रममन्त्री भण्डारीले सो फोरममाफत आधुनिक प्रविधिलाई आत्मसात् गर्न सक्ने गरी दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने निश्चित कार्य योजना तयार गरी आजैबाट पहल गर्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

श्रमिक पठाउने र लिने २१ देशका श्रममन्त्री, उच्च सरकारी अधिकारी र श्रमविज्ञ सहभागिता रहेको अबुधाबी डायलगको बैठकमा श्रमिकको तलब तथा अन्य सुरक्षा, विप्रेषणको आवाह तथा प्रयोग, सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादनमा साभेदारी र न्यायोचित भर्नाको अभ्यासलागायतका विषयमा छलफल भएको बताइयो। बैठकमा सहभागी हुन श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री भण्डारीको नेतृत्वमा पचाै सदस्यीय नेपाली टोली अहिले युएईमा गएको थियो।

उक्त कार्यक्रम विभिन्न मुलुकका मन्त्री प्रतिनिधिले आफ्नो मुलुकको श्रम बजारका मुद्दा एवं सुझाव प्रस्तुतीकरण गर्नुभयो। पाकिस्तानले अध्यक्षता गरिरहेको सो आबुधाबी डायलगमा आउँदो बैठकको अध्यक्षता ओमानले गर्ने निर्णय पनि सावजनिक गरिएको छ। उक्त कार्यक्रममा नेपालका श्रममन्त्री तथा फिलिपिन्सका श्रममन्त्रीबिच एकअर्काका वैदेशिक रोजगार प्रणालीका असल अभ्यास सिकाइ तथा अनुभव साटासाट गर्ने सहमतिसमेत भएको श्रम मन्त्रालयका सहसचिव राजीव पोखरेलले जानकारी दिनुभयो।

साउदीसँग एक महिनाभित्र श्रम सम्झौता गर्ने सहमति

नेपालले कतार र साउदी अरेबियासँग श्रम सम्झौताका लागि प्रस्ताव गरेको छ। साउदीले यस पटक नेपालले गरेको प्रस्तावमा सकारात्मक धारणा व्यक्त गरेको जनाइएको छ। त्यसो त यसअघि नेपालले श्रम सम्झौताका लागि साउदीलाई पटक पटक प्रस्ताव राखेको थियो तर साउदीले कतिपय

कुरामा असहमति जनाउँदा सम्झौता हुन सकेको छैन। श्रममन्त्री भण्डारी र साउदी अरेबियाका मानव संसाधन तथा सामाजिक विकास ई अहेमद विन सुलाइमान अलराभीबिच भएको छुट्टै भेटमा प्रस्ताविक श्रम सम्झौतालाई अन्तिम रूप दिई अबको एक महिनाभित्र हस्ताक्षर सम्पन्न गर्ने गरी काम गर्ने सहमति भएको जनाइएको छ।

छलफलमा कफाला प्रणाली निरुत्साहन, विभिन्न कारणले मृत्यु भएका श्रमिकको शव छिट्टै नेपालसम्म पठाउने, स्पलाई कम्पनीमा गएर काम नपाउने अवस्थालाई निरुत्साहित गर्नेलागायतका विषयमा दुई देशका मन्त्रीबिच छलफल भएको बताइएको छ।

छलफलका क्रममा साउदीका श्रममन्त्री अलराभीले सिपमूलक जनशक्ति उत्पादनका निम्ति तालिम केन्द्र स्थापना गर्न हालसालै प्राप्त सहयोगलाई निरन्तरता दिने एवं भाषा र सिप जानेका श्रमिक उत्पादनमा सहकार्य गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो।

प्रस्ताविक सम्झौतामा स्वच्छ भर्ना प्रणाली, सामाजिक सुरक्षा, कार्यघण्टा, विमा, पेसागत स्वास्थ्य सुरक्षालगायतका विषयको सम्बोधन गर्ने, जिसिसी मुलुकको निजी क्षेत्रबाट दक्ष जनशक्तिको माग बढ्दै गएको हुँदा सिपयुक्त जनशक्ति विकासका गन्तव्य हुनुपर्ने विषयमा छलफल भएको छ।

नेपाल र कतारबिच भएको छुट्टै बैठकमा छिट्टै श्रम सम्झौता गर्ने विषयमा सहमति भएको छ। बैठकमा श्रममन्त्री शरत्सिंह भण्डारी र कतारी श्रममन्त्री अलिबिन समिख अलमारीबिच भएको भेटमा सो विषयमा सहमति भएको हो।

श्रम मन्त्रालयका अनुसार कतारका मन्त्री अलमारीको नेपाल भ्रमणको समयमा हस्ताक्षर हुने गरी श्रम सभद्वारीपत्र तयार गर्ने सहमति भएको थियो। त्यसो त कतारका श्रममन्त्री अलमारी गत कात्तिकमा नेपाल भ्रमण आउने कार्यक्रम स्थगित भएको थियो। अब भने नेपाली श्रमिकको हितलाई ध्यानमा राखेर अनलडाइमनाफत दुई देशबिच सम्झौतामा हस्ताक्षर हुने उल्लेख छ।

कतारसँग यसअघि सन् २००३ मा द्विपक्षीय श्रम सम्झौता भएको थियो। सम्झौतालाई समयानुकूल श्रमिकमेत्री बनाउन पुनरवलोकन गर्न लागिएको हो। यसै गरी कतारी पक्षले नेपालबाट घरेलु श्रमिक लैजाने इच्छा व्यक्त गरेको छ।

सो अवसरमा कतारका श्रममन्त्रीले अलमारीले घरेलु श्रमिकका निम्ति पर्याप्त सुरक्षाका लागि व्यवस्था गरिएको हुँदा भाषा र सिप सिकाएर सम्मानित रूपमा मात्र पठाउन तालिम प्रदान गर्ने कार्यमा सहकार्य गर्ने आश्वासन व्यक्त गर्नुभयो।

सेयर बजारमा दोहोरो अड्कको सुधार

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

साताको सुरुवातमा गिरावटबाट सुरु भएको सेयर बजार दोस्रो दिन भने सुधारिएको छ। बजेट र मौद्रिक नीतिको अर्धवार्षिक समीक्षा आउँदै गर्दा बजार सुधारिएको हो। लगातार चार दिनसम्म सुधारिएको सेयर बजार यो साताको पहिलो दिन फेरि ओरालो लागेको थियो।

सोमबार सेयर बजारमापक नेप्से परिसूचक १५.३३ अड्कले उकालो लागेर २१०१.१६ को बिन्दुमा पुगेर रोकिएको छ।

सेन्सेटिम इन्डेक्स पनि १.२४ अड्कले उकालो लागेर ३७४.२९ को बिन्दुमा पुगेर रोकिएको छ। समग्रमा साताको दोस्रो दिनको नेप्से ०.७३ प्रतिशतले उकालो लागेको छ भने सेन्सेटिम इन्डेक्स पनि ०.३३ प्रतिशतले उकालो लागेको छ।

आइतबार नेप्से १०.५० अड्कले ओरालो लागेर २०८५.८२ को बिन्दुमा पुगेर रोकिएको थियो छ। सेन्सेटिम इन्डेक्स पनि ३.८९ अड्कले ओरालो लागेर ३७४.७५ को बिन्दुमा पुगेर रोकिएको थियो।

सोमबार ३१४ कम्पनीको एक करोड एक लाख आठ हजार १२२ किता सेयर ७५ हजार १०५ पटक खरिदविक्री हुँदा तीन अर्ब ८८ करोड ६९ लाख ८४ हजार १२८ रुपियाँ बराबरको सेयर कारोबार भएको

छ। जुन अघिल्लो दिनको तुलनामा ५० करोड रुपियाँले कमी हो। आइतबार ३०५ कम्पनीको एक करोड पाँच लाख ७१ हजार १९९ किता सेयर ८३ हजार ८७७ पटक खरिदविक्री हुँदा चार अर्ब आठ करोड ५६ लाख ७८ हजार ४७२ रुपियाँ बराबरको सेयर कारोबार भएको थियो।

सोमबार २३ करोड दुई लाख ३५ हजार ४४९ रुपियाँ बराबरको सेयर कारोबार भएर हिमालयन रिइन्स्योरेन्स लिमिटेडको सर्वाधिक सेयर कारोबार भएको छ। एनआरएन इन्फ्रास्ट्रक्चर एन्ड डेभलपमेन्ट लिमिटेडको १६ करोड ३० लाख २५ हजार १७६ रुपियाँ बराबरको सेयर कारोबार भएको छ।

दोस्रो दिन कारोबारमा आएका १३ वटा उपसमूहमध्ये अन्य बाँँकी १२ उपसमूहको सूचक उकालो लागेको छ।

चिनी उद्योग सञ्चालनको तयारी किसानको बक्यौता यथावत्

सलही समाचारदाता
सलही, माघ २९ गते

सलहीको अन्नपूर्ण चिनी मिल धनकौल सञ्चालनका लागि सोमबार ढोङ्गा पूजा गरिएको छ।

उद्योगका सञ्चालक रमेश श्रीवास्तवले अब किसानसँग उखु लिएर केही दिनभित्रै मिल सञ्चालन गरिने जानकारी दिनुभयो। उहाँले तत्काल उखु कसिइ गर्ने तयारी भए पनि पहिलेका उद्योग मालिकले २०७४/७५ को कसिइ सिजनकै उखुको भुक्तानी नदिएको भनी किसानले उद्योगमा आएर पुरानो बक्यौता पहिले चुक्ता गर्न माग गरेकाले छलफल सुरु गरेको बताउनुभयो।

उखु नै सकिने बेला सञ्चालनको तयारी गरिएको उद्योगले किसानबाट जे जति उखु प्राप्त हुन्छ, त्यति कसिइ गर्ने जनाएको छ। “यति नै परिमाणमा उखु पेल्ले भन्ने लक्ष्य छैन तर किसानले जति उखु ल्याउँछन्। त्यो सबै कसिइ गरेर उद्योग बन्द गर्छौं,” मिल सञ्चालक श्रीवास्तवले भन्नुभयो। उहाँ किसानलाई वर्षौंदेखिको भुक्तानी नदिएको भन्दै बदनाम भएको यस चिनी उद्योग गत वर्ष पनि केही दिन मात्रै सञ्चालन भई थोरै परिमाणमा उखु कसिइ गरेर बन्द भएको थियो। रामनगर गाउँपालिका-७, सिसेटका उखु किसान अजयकुमार साहले धनकौल मिलबाट आफूले दुई लाख रुपियाँ पुरानो बक्यौता पाउन बाँँकी रहेको

तस्विर : जनार्जन खत्री

बताउनुभयो। उहाँले पुरानो भुक्तानी दिएर मात्रै उद्योग सञ्चालन गर्न आग्रह गरिरहेको बताउनुभयो। “आज ढोङ्गा पूजा हुँदा हामी पनि मिलमा पुगेर पुरानो पैसा दिएपछि मात्रै मिल चलाउनुस् भनेर फर्किएका छौं,” साहले भन्नुभयो।

धनकौल गाउँपालिका-२ का किसान रामकल्याण यादवले केही साताअघि नै मिल सञ्चालनको तयारी भए पनि आफूहरूले उखु नदिएकै कारण मिल सञ्चालनमा ढिलाइ भएको

बताउनुभयो। उहाँले पहिलेको भुक्तानी नपाएसम्म उद्योगलाई उखु नदिने बताउनुभयो। अघिल्ला वर्षको भुक्तानी पाइसकेका किसान भने उद्योगमा उखु बुझाउने तयारीमा छन्। अन्नपूर्ण चिनी उद्योग उखुको सिजन नै सकिने बेला सञ्चालनको तयारी भइरहे पनि जिल्लाकै महालक्ष्मी चिनी उद्योग बगदह र इन्द्रशङ्कर चिनी उद्योग हरिवनले यसअघि देखि नै धमाधम उखु कसिइ गरिरहेका छन्।

काठमाडौँ महानगरपालिका

यै महानगरेय्यालिक

नगर कार्यपालिका, कार्यालय काठमाडौँ

करारमा फुड टेक्नोलोजिष्ट/माइक्रो बायोलेजिष्ट/मेडिकल अधिकृत पदको पदपूर्तिका लागि अन्तर्वाताको मिति तोकिएको सम्बन्धी सूचना

प्रकाशन मिति : २०८०।११।०१ गते

जागमती प्रदेश सरकारबाट जारी स्थानीय सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७९ र काठमाडौँ महानगरपालिका सेवा करारमा कर्मचारी पदपूर्ति गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९ बमोजिम काठमाडौँ महानगरपालिकामा कायम रहेको अस्थायी दरबन्दीमा करारमा फुड टेक्नोलोजिष्ट/माइक्रो बायोलेजिष्ट/मेडिकल अधिकृत पद करारमा पूर्ति गर्नुपर्ने भएकोले देहाय बमोजिम काठमाडौँ महानगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको वेबसाइट kathmandu.gov.np मा रहेको “करारमा फुड टेक्नोलोजिष्ट/माइक्रो बायोलेजिष्ट/मेडिकल अधिकृत अन्तर्लाइन दरखास्त प्रणाली” माफत मिति २०८०/०७/२४ मा आवेदन माग गरिएको सो सूचनामा नोकरी अवधि १ वर्ष (काठमाडौँ महानगरपालिकाले कामको आवश्यक ठानेमा म्याद थप गर्न सक्नेछ)। भन्ने प्रावधान भएकोमा सोको सट्टा नोकरी अवधि चालू आ.व. मा नियुक्ति भएको मितिदेखि २०८१ अपाढ मसान्तसम्म रहने गरी सम्बन्धितहरूको जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ। साथै दरखास्त स्वीकृत भएका र सङ्क्षिप्त सूचीमा समावेश भएका उम्मेदवारहरू तपसिल बमोजिमको मूल्याङ्कन परीक्षा र अन्तर्वाताका लागि यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ। साथै दरखास्त दिँदा माथिल्लो शैक्षिक योग्यता र मेडिकल काउन्सिल दर्ता प्रमाणपत्र (मेडिकल अधिकृतको हकमा मात्र) को प्रतिलिपि पेश नगर्नु भएको भए प्रशासन विभागमा ७ (सात) दिनभित्र पेश गर्नुहुन समेत अनुरोध छ।

क्र.सं.	विज्ञापन नं.	पद, तह र स्तर	पाठ्यक्रम र परीक्षा किसिम	मूल्याङ्कन परीक्षाको मिति, समय र स्थान
१	१-०८०/८१	फुड टेक्नोलोजिस्ट, सातौँ तह, अधिकृत स्तर	सम्बन्धित विषय सम्बद्ध ४० वटा वस्तुगत प्रश्नोत्तर	मिति : २०८० फागुन १२ गते शनिवार, बिहान ८.०० बजे, स्थान : पञ्चोदय माध्यमिक विद्यालय, रामशाहा पथ, काठमाडौँ
२	२-०८०/८१	माइक्रो बायोलेजिस्ट, सातौँ तह, अधिकृत स्तर	सम्बन्धित विषय सम्बद्ध ४० वटा वस्तुगत प्रश्नोत्तर	
३	३-०८०/८१	मेडिकल अधिकृत, आठौँ तह, अधिकृत स्तर	सम्बन्धित विषय सम्बद्ध ४० वटा वस्तुगत प्रश्नोत्तर	

अन्तर्वाता कार्यक्रम

मिति : २०८०।११।१३ गते, आइतवार

समय : बिहान ८:०० बजे

स्थान : बालानु बाइसधारा सार्वजनिक उद्यानको कार्यालय।

अन्तर्वाता तथा मूल्याङ्कन समिति
काठमाडौँ महानगरपालिका

निकुञ्जको चेतावनीले बाँदरभुला अँध्यारोमै

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

चितवनको माडी नगरपालिका-९, बाँदरभुला (हनुमानभुला) मा अर्भे पनि राष्ट्रिय प्रसारण लाइनको विद्युत् पुग्न सकेको छैन । शतप्रतिशत विद्युतीकरणको लक्ष्य साकार पार्न लागिपरेको नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले सो क्षेत्रमा विद्युतीकरणका लागि दुई वर्षपहिले नै काम थाल्यो तर चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले पत्र पठाेयाे, “बाँदरभुलामा विकास नलग्नु अन्यथा कारबाही हुने छ ।”

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले बाँदरभुलामा विद्युतीकरणका लागि दुई वर्षअघि नै साढे दुई करोड रूपैयाँ बजेट विनियोजन गरी टेन्डर आह्वान गरेको थियो तर चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज कार्यालयले आफ्नो मध्यवर्ती क्षेत्रमा सो बस्ती रहेको र बिजुली पुर्‍याउँदा अतिक्रमणलाई बढावा मिल्ने गरी कुनै योजना सञ्चालन नगर्न पत्राचार गर्‍यो ।

निकुञ्जले बाँदरभुला क्षेत्रमा कुनै योजना सञ्चालन गरेमा राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ र मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२ बमोजिम कारबाही हुने जानकारी गराएको थियो । चितवनको विकटमा पर्ने बाँदरभुला क्षेत्र पर्साको ठोरी र भारतीय सीमासँग जोडिएको क्षेत्र पनि हो ।

चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जले आफ्नो क्षेत्र दाबी गरेको बाँदरभुलामा करिब आठ सय घरपरिवारका तीन हजार पाँच सयभन्दा बढी जनसङ्ख्या बसोबास गर्दै आएको छ । उनीहरू उक्त क्षेत्रमा २०४७ साल कालिकबाट बसेका हुन् । राष्ट्रिय प्रसारण लाइनको विद्युत् पुग्न नसकेपछि केहीले सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत् प्रयोग गरिरहेका छन् । उक्त क्षेत्रभन्दा करिब दुई किलोमिटर टाढा पर्ने पर्साको ठोरीसम्म विद्युत् पुगिसकेको छ ।

नागरिकलाई विद्युत् जस्तो न्यूनतम आधारभूत तथा अत्यावश्यक सेवा दिन राज्यकै निकायले रोक्दै आएपछि नेपाल विद्युत् प्राधिकरणले समस्या समाधानको पहल थालेको छ । सोही क्रममा आइतवार

नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक कुलमान घिसिङ, हेटौँडा प्रदेश डिभिजन कार्यालयका प्रमुख, चर्नीली वितरण केन्द्र प्रमुखलगायतको टोलीले स्थानीयसँग छलफल गरेको छ । जग्गा विवादले जनताको आधारभूत आवश्यकता र राज्यको लक्ष्य प्राप्तमा बाधा सिर्जना हुन नहुने घिसिङले बताउनुभयो । बस्ती नै स्थानान्तरण गरिएमा विद्युत्का संरचना पनि हट्ने उल्लेख गर्दै कार्यकारी निर्देशक घिसिङले घरबस्ती भएको क्षेत्रमा विद्युत् पुर्‍याउनु प्राधिकरणको दायित्व भएकाले यसका लागि बजेट सुनिश्चित गरी प्रारम्भिक काम भइसकेको बताउनुभयो ।

“विदेशी शरणार्थीलाई त राज्यले न्यूनतम सुविधा दिनु पर्छ भने आफ्नै देशका नागरिकलाई विद्युत् जस्तो आधारभूत सुविधाबाट वञ्चित गर्न मिल्दैन,” घिसिङले भन्नुभयो, “बस्ती स्थानान्तरण गर्ने/नगर्ने राज्यको विषय होला, पूर्ण विद्युतीकरण गर्न लागिरहेको अवस्थामा घरबस्तीमा बिजुली पुग्ने पर्छ ।”

घिसिङले बस्ती स्थानान्तरण गरेमा विद्युत्का संरचना पनि सार्न सकिने भन्दै बाँदरभुलाबासीलाई

अँध्यारोमै राख्न नहुने बताउनुभयो ।

उहाँले बारामा प्रस्तावित निजगढ दोस्रो अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलका कारण जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका-१६ स्थित टाँगिया बस्तीका बासिन्दा पनि वर्षौंदेखि अँध्यारोमा बसिरहेको अवस्थामा पछि बस्ती हटाइएमा विद्युत्का संरचना पनि सोही अनुसार हुने गरी विद्युतीकरण गरिएको उल्लेख गर्नुभयो ।

माडी नगरपालिका-९ का वडाध्यक्ष घनश्याम दुवाडीले निकुञ्जले सहज रूपमा काम गर्न नदिँदा नदिँदै पनि व्यावहारिक रूपमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट बाँदरभुला क्षेत्रको विकासमा लगानी भइरहेकाले विद्युतीकरण तत्काल अगाडि बढाउन आग्रह गर्नुभयो ।

“बाँदरभुलामा एउटा माध्यमिक, दुई वटा आधारभूत विद्यालय, सशस्त्र प्रहरीको सीमा सुरक्षा पोस्ट, स्वास्थ्य संस्था छन् तर विद्युत् अभावमा विद्यालयका विज्ञान प्रयोगशाला र स्वास्थ्य चौकीमा स्थापना गरिएको बर्थिङ सेन्टर (प्रसूतिगृह) सञ्चालन गर्न सकिरहेका छैनौँ । त्यसैले तत्काल विद्युत् जोडिदिनु पर्छ,” उहाँले भन्नुभयो ।

विद्युत् कटौतीमा उद्योगीले गुहारे प्राधिकरण

भैरहवा समाचारदाता
भैरहवा, माघ २९ गते

रुपन्देहीका उद्योगीले अधोपित विद्युत् कटौती (लोडसेडिङ) ले उद्योगमा उत्पादन कार्य ठप्प भएको भन्दै विद्युत् प्राधिकरणसँग समस्या समाधान गर्न माग गरेका छन् । केही समययता विद्युत्को समस्या भेल्ले आएका रुपन्देहीका उद्योगीले केही दिनदेखि अधोपित रूपमा लोडसेडिङको मारमा परेको बताए । रुपन्देही उद्योग सङ्घका अध्यक्ष दिलीप सापकोटाले ३३ केभिए तथा ११ केभिए औद्योगिक कोरिडोरका उद्योगमा विगत केही दिनदेखि २४ घण्टा नै अधोपित विद्युत् कटौती भइरहेको बताउनुभयो ।

उहाँले उद्योगमा भएको अधोपित लोडसेडिङले कच्चा पदार्थ विग्रेको, बजारमा मालवस्तुको अभाव सिर्जना भइसकेको तथा मूल्यवृद्धि हुने डर रहेको बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “यस्तो आर्थिक सङ्कटमा उद्योग चलाउनु परेको छ, अधोपित विद्युत् कटौतीले भने सङ्कटमा पार्यो । विविध प्रकारका नोकसानी बेहोर्नु परेका कारण निर्बाध रूपमा उद्योग सञ्चालन हुन नसकी उद्योग बन्द हुन स्थितिमा पुगेका छन् ।”

उद्योग सङ्घले उद्योगमा पटक पटक विद्युत् कटौती भएकाले उद्योग सञ्चालन ठप्प रहेको भन्दै नेपाल विद्युत् प्राधिकरणको प्रदेश कार्यालयपर्यन्त प्रणाली सञ्चालन विभाग, विद्युत् कार्यालय बुटवल गिड शाखा र वितरण केन्द्र भैरहवा, बुटवल तथा नयाँ मिललाली समेत ध्यानाकर्षण गराएको छ ।

उद्योगमा केही समययता दैनिक १२ घण्टासम्म अधोपित रूपमा लोडसेडिङ रहेको उद्योगीको भनाइ छ । उद्योग सङ्घका निवर्तमान अध्यक्ष माधव पौडेलले उद्योग सञ्चालनमा समस्या आएको बताउनुभयो ।

उहाँले उद्योग सञ्चालन हुन नसक्दा आपूर्तिमा असहज हुने बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “उद्योग सञ्चालन हुन नसके मूल्यवृद्धि

तस्विर : लक्ष्मण पौडेल

विद्युत् प्राधिकरणलाई जापनपत्र बुझाउँदै उद्योगी ।

हुन सक्छ, सामान आयात गर्नुपर्ने अवस्था आउँछ, जसले गर्दा व्यापार घाटा पनि बढ्छ ।”

पञ्चकन्या समूहका उपमहाप्रबन्धक देवेन्द्र साहुले प्राधिकरणले विद्युत् दिन नसक्ने भए पुरै उद्योग बन्द गर्न तयार रहेको तर यसरी सूचनाबिना कटौती गरेर थला परेका उद्योगीलाई थप हतोत्साहित नबनाउन आग्रह गर्नुभयो ।

सङ्घका महासचिव तथा बुटवल औद्योगिक क्षेत्रका उद्योगी हिरामणि भट्टराईले अनियमित विद्युत् कटौती गर्ने समस्या आए तत्काल सूचना दिन माग गर्नुभयो ।

उहाँले भन्नुभयो, “देशको समस्या हामी उद्योगी व्यवसायीले पनि बुझेका छौँ । समस्या भए लोडसेडिङको तालिका दिनु पर्‍यो ।” उहाँले लोडसेडिङ गर्ने भए तालिका बनाएर उद्योग सञ्चालन गर्ने वातावरण सिर्जना हुनुपर्ने माग गर्नुभयो । उद्योग सञ्चालन गर्न नपाइने भए लिखित

रूपमा जानकारी गराउनुपर्ने उद्योगीको माग छ ।

रुपन्देहीको लुम्बिनी कोरिडोरमा मात्रै दुई दर्जनभन्दा बढी र भैरहवा-बुटवल क्षेत्रमा दर्जन बढी उद्योग अहिले बन्दसरहको अवस्थामा पुगेको उद्योगी बताउँछन् ।

उद्योगी तथा रुपन्देही उद्योग सङ्घका वरिष्ठ उपाध्यक्ष कृष्णप्रसाद पराजुलीले उद्योगीले माग गरे अनुसार तत्काल समय तालिका बनाई विद्युत् कटौती गर्न र उद्योगीको माग पूरा गर्न आग्रह गर्नुभयो ।

नेपाल विद्युत् प्राधिकरण लुम्बिनी प्रदेश प्रमुख ई. हरिप्रसाद पाण्डेले विद्युत् आपूर्तिमा समस्या भएको कारण उद्योगतर्फ समस्या आएको बताउनुभयो । उहाँले भन्नुभयो, “आएको विद्युत् हामीले वितरण गर्ने हो, उद्योगीको माग अनुसार आपूर्ति नभएकाले विद्युत् अनियमित हुने गरेको हो । यो अधोपित कटौती हो, लोडसेडिङ होइन ।”

पुरस्कृत भए उत्कृष्ट कृषक

बालिङ समाचारदाता
वालिङ, माघ २९ गते

स्याङ्जाको वालिङमा सञ्चालन भएको वालिङ महोत्सव तथा कृषि व्यापार मेलामा उत्कृष्ट कृषकलाई पुरस्कृत गरिएको छ । मेलामा प्रदर्शनीका लागि कृषकले आआफ्ना उत्पादन ल्याएका थिए । उनीहरूले गरेको उत्पादनका आधारमा कृषकलाई पुरस्कृत गरिएको वालिङ उद्योग वाणिज्य सङ्घका अध्यक्ष चेतनारायण श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो ।

मेलामा १३७ जना कृषकले आआफ्ना उत्पादन प्रतिस्पर्धाका लागि राखेका थिए । तिनमा ३१ जना कृषकलाई पुरस्कृत गरिएको र सहभागी सबै कृषकलाई सम्मान गरिएको अध्यक्ष श्रेष्ठले बताउनुभयो ।

मेलामा गरिएको प्रदर्शनीका आधारमा तरकारी वालीतर्फ वालिङ नगरपालिका-५ की भीमा रेग्मी पहिलो हुनुभएको छ । यस्तै वालिङ-५ की हुमनाथ लामिछाने दोस्रो र वालिङ-१३ का जमुना तिवारी तेस्रो हुनुभएको छ । त्यस्तै फलफूलतर्फ वालिङ-५ की सुशीला लामिछाने पहिलो, वालिङ-६ की गङ्गा रेग्मी दोस्रो र वालिङ-६ कै रोमणीप्रसाद रेग्मी तेस्रो हुनुभएको छ ।

यस्तै नागदे वालीतर्फ वालिङ-१४ का नारायण खाण प्रथम, वालिङ-११ का थानबहादुर थापा दोस्रो र वालिङ-५ का सन्तोष लामिछाने तेस्रो हुनुभएको छ । त्यस्तै अन्नवालीतर्फ वालिङ-१ का सञ्जय काफ्ले पहिलो, वालिङ-५ का भीमराज लामिछाने दोस्रो र वालिङ-१ की अम्बिका अर्याल तेस्रो हुनुभएको छ । त्यस्तै मसला वालीमा वालिङ-२ का लोकनाथ दुङ्गाना पहिलो, वालिङ-५ का हुमनाथ लामिछाने दोस्रो र गिरधारी लामिछाने तेस्रो हुनुभएको छ ।

प्रतियोगितामा १६ जनालाई सान्त्वना पुरस्कार प्रदान गरिएको संयोजक भुसालले बताउनुभयो । पुरस्कृत सबैलाई नगद र प्रमाणपत्रले सम्मान गरिएको हो । प्रतियोगितामा काउली, टमाटर, सुन्तला, मेवा, केरा, च्याउ, उखु, कफी, फापर, मकै, अलैंची, अकवरे खुसानी, अदुवालगायत विभिन्न तरकारी, फलफूल, अन्नवाली र मसला वाली प्रदर्शनी गरिएको थियो ।

Rastriya Jeewan Beema Company Limited
(Former Rastriya Beema Sansthan)

(Ramshahpath, Kathmandu Ph: 01-4262520, web: rbs.gov.np)

Quarterly Financial Results for Second quarter, F.Y. 2080/81 B.S

CONDENSED CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL POSITION

Fig in NPR.

Particulars	Unaudited	
	At the end of this Quarter	At the end of Immediate Previous Year
Goodwill & Intangible Assets	-	-
Property and Equipment	28,580,736	35,414,630
Investment Properties	-	-
Deferred Tax Assets	-	-
Investment in Subsidiaries	-	-
Investment in Associates	-	-
Investments	47,097,780,454	41,005,980,454
Loans	7,935,245,774	7,710,835,796
Reinsurance Assets	-	-
Current Tax Assets	-	-
Insurance Receivables	-	-
Other Assets	5,634,823,664	5,331,968,783
Other Financial Assets	-	-
Cash and Cash Equivalent	485,487,172	596,497,284
Total Assets	61,181,917,800	54,680,696,947
Equity:		
Share Capital	181,020,000	181,020,000
Share Application Money Pending Allotment	-	-
Share Premium	-	-
Catastrophe Reserves	-	-
Retained Earnings	498,062,955	483,774,525
Other Equity	-	-
Total Equity	679,082,955	664,794,525
Liabilities:		
Provisions	-	-
Gross Insurance Contract Liabilities	52,635,576,587	46,137,582,302
Deferred Tax Liabilities	-	-
Insurance Payable	-	-
Current Tax Liabilities	-	-
Borrowings	-	-
Other Liabilities	7,276,935,743	6,959,340,280
Other Financial Liabilities	590,322,515	918,979,840
Total Liabilities	60,502,834,845	54,015,902,422
Total Equity and Liabilities	61,181,917,800	54,680,696,947

CONDENSED CONSOLIDATED STATEMENT OF PROFIT OR LOSS

Fig in NPR.

Particulars	Current Year		Corresponding Previous Year	
	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)
Income:				
Gross Earned Premiums	1,849,292,823	6,414,792,381	1,880,148,784	6,145,005,780
Premiums Ceded	-	-	-	-
Net Earned Premiums	1,849,292,823	6,414,792,381	1,880,148,784	6,145,005,780
Commission Income	5,345,892	5,345,892	-	-
Other Direct Income	188,973,886	346,172,938	45,578,622	59,514,639
Interest Income on Loan to Policyholders	54,899,144	110,465,285	38,014,417	72,200,453
Income from Investments and Loans	1,434,018,145	2,626,701,731	850,632,779	1,791,952,541
Net Gain/(Loss) on Fair Value Changes	-	-	-	-
Net Realised Gains/(Losses)	-	-	-	-
Other Income	-	-	-	-
Total Income	3,532,529,890	9,503,478,227	2,814,374,602	8,068,673,412

Expenses:				
Gross Benefits and Claims Paid	990,077,917	2,083,633,016	807,516,100	1,576,304,310
Claims Ceded	-	-	-	-
Gross Change in Contract Liabilities	2,080,750,776	6,497,994,284	1,867,470,137	6,173,712,024
Change in Contract Liabilities Ceded to Reinsurers	-	-	-	-
Net Benefits and Claims Paid	3,070,828,693	8,581,627,301	2,674,986,237	7,750,016,334
Commission Expenses	40,410,146	90,984,689	24,515,474	91,318,947
Service Fees	13,869,696	48,110,943	50,282,768	61,450,058
Other Direct expenses	3,142,825	4,670,640	516,050	1,460,863
Employee Benefits Expenses	847,406	1,171,772	528,783	823,617
Depreciation and Amortization Expenses	1,810,262	3,587,232	1,912,867	3,825,733
Impairment Losses	-	-	-	-
Other Operating Expenses	40,807,061	139,962,210	55,213,919	149,865,222
Finance Cost	-	-	-	-
Total Expenses	3,171,716,088	8,870,114,787	2,807,956,098	8,058,760,773
Net Profit/(Loss) For The Year Before Share of Net Profits of Associates Accounted for Using Equity Method and Tax	360,813,801	633,363,440	6,418,504	9,912,639
Share of Net Profit of Associates accounted using Equity Method	-	-	-	-
Profit Before Tax	360,813,801	633,363,440	6,418,504	9,912,639
Income Tax Expenses	350,402,254	619,075,010	-	-
Net Profit/(Loss) For The Year	10,411,547	14,288,430	6,418,504	9,912,639
Earning Per Share				
Basic EPS	-	15.79	-	10.95
Diluted EPS	-	15.79	-	10.95

CONDENSED CONSOLIDATED STATEMENT OF OTHER COMPREHENSIVE INCOME

Particulars	Current Year		Corresponding Previous Year	
	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)	This Quarter	Upto this Quarter (YTD)
Net Profit/(Loss) For The Year	10,411,547	14,288,430	6,418,504	9,912,639
Other Comprehensive Income	-	-	-	-
Total Comprehensive Income	10,411,547	14,288,430	6,418,504	9,912,639

OTHER DETAILS

Particulars	Current Year	Corresponding Previous Year
	Upto this Quarter (YTD)	Upto this Quarter (YTD)
1. Total inforce Policy count	563,279	525,494
2. First Year Premium	570,114,289	375,558,534
3. Single Premium	-	-
4. Renewal Premium	5,844,678,092	5,769,447,246
5. Total Benefits and Claims Paid in Count	8,737	9,272
6. Outstanding Benefits and Claims in Count	4,803	3,425
7. Declared Bonus rate (Mention the period)	65per1000	65per1000
8. Interim bonus rate	65per1000	65per1000
9. Long Term Investments (Amount)	28,822,280,454	26,381,480,454
10. Short Term Investments (Amount)	18,275,500,000	14,624,500,000

Note:

- Figures presented above may change after the statutory audit is completed.
- The profit of the company shall change after the actuarial valuation as a result of the surplus obtained after the valuation.
- The figures of the previous quarters have been restated as per requirement

Disclosure as per section 84(3) of Insurance Act, 2079

- Solvency Ratio related disclosure: The solvency ratio of the company is 1.373 as on Ashad 31, 2070.
- Reinsurance related disclosure: The company have reinsurance arrangement with Nepal Re and Himalayan Re.
- Corporate Governance : The company compliant with the Corporate Governance Directives issued by Nepal Insurance Authority.
- Regulatory limit on expenses ratio: The total exenses ratio on TPI is 2.25% this year, which was 2.51% in corresponding previous year.
- Short term investment presented is the investment having maturity less than one year.

खेल सङ्क्षेप

अस्ट्रेलियालाई यु-१९ विश्वकप

बेनोनी (दक्षिण अफ्रिका), माघ २९ गते । अस्ट्रेलियाले आइतबार राति भारतलाई ७९ रनले हराएर आइसिसी यु-१९ विश्वकप क्रिकेट प्रतियोगिताको उपाधि जितेको छ ।

टस जिति पहिले ब्याटिङ गरेको अस्ट्रेलियाले सात विकेटको क्षतिमा २४३ रन बनाएको थियो। भारत जवाफमा १७४ रनमा अलआउट भयो। अस्ट्रेलियाले चौथो पटक यु-१९ विश्वकप क्रिकेटको उपाधि जितेको हो। सन् २०१० पछि भने अस्ट्रेलिया पहिलो पटक च्याम्पियन बनेको हो। एपी

नासिर र गौरिकाद्वारा कीर्तिमान भङ्ग

काठमाडौँ (गोरखापत्र), माघ २९ गते । नासिर याहा हुसेन र गौरिका सिंहले सोमबार विश्व एक्वाटिक्स च्याम्पियनसिपमा राष्ट्रिय कीर्तिमान भङ्ग गर्नुभएको छ ।

कतारको दोहामा जारी प्रतियोगितामा नासिरले २०० मिटर फ्रिस्टायल एक मिनेट ४६.३९ सेकेन्डमा पूरा गरी नयाँ कीर्तिमान कायम गरेको नेपाल पौडी सङ्घका अध्यक्ष अशोकरत्न वज्राचार्यले जानकारी दिनुभयो। नासिरले आफ्नै कीर्तिमान भङ्ग गर्नुभएको हो। एक दिनअघि उहाँले ४०० मिटर फ्रिस्टायलमा पनि राष्ट्रिय कीर्तिमान सुधार गर्नुभएको थियो।

यसै गरी १०० मिटर ब्याकस्ट्रोकमा गौरिकाले आफ्नै नाममा रहेको कीर्तिमान सुधार गर्ने क्रममा एक मिनेट ५.४७ सेकेन्डको नयाँ राष्ट्रिय कीर्तिमान कायम गर्नुभयो।

लालपानी र एभरेस्टलाई रनिङ सिल्ट

बिर्तामोड (गोरखापत्र), माघ २९ गते । १४ औँ राष्ट्रपति रनिङ सिल्ट प्रतियोगिताको उपाधि लालपानी माध्यमिक विद्यालयले नौ स्वर्ण, सात रजत र एक कांस्य पदकसहित जितेको छ। त्यसै गरी भि्रलभिले माथिले सात स्वर्ण, दुई रजत र छ कांस्य पदक प्राप्त गरी दोस्रो स्थान हासिल गर्‍यो। सात स्वर्ण, दुई रजत र तीन कांस्य पदक हासिल गर्ने सेभेनसिङ अङ्घ्रेजी माध्यमिक विद्यालय तेस्रो भयो।

त्यसै गरी लालबन्दी नगरस्तरीय पाँचौँ राष्ट्रपति रनिङ सिल्ट प्रतियोगिताको उपाधि एभरेस्ट आवासीय विद्यालय लालबन्दीले १० स्वर्ण पदकसहित जितेको छ। सर्लाही समाचारदाताका अनुसार सात स्वर्णसहित जनज्याति नमुना माध्यमिक विद्यालय दोस्रो र पाँच स्वर्णसहित नवजीवन विद्याश्रम माध्यमिक विद्यालय लालबन्दी, जुटपानी तेस्रो भएका छन्।

राष्ट्रपति पौडेलद्वारा मेनुका सम्मानित

चित्र : सागर बस्नेत

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले भारतीय साङ्गीतिक कार्यक्रम इन्डियन आइडलको उत्कृष्ट १० (टप टेन) मा पुग्न सफल नेपाली गायिका मेनुका पौडेललाई सम्मान गर्नुभएको छ।

उहाँले सोमबार शीतल निवासमा एक समारोहबिच गायिक मेनुकालाई सम्मान गर्नुभएको हो। राष्ट्रपति पौडेलले मेनुकाको परिश्रम, मेहनत र योग्यताले सबै नेपालीको शिर उँचो बनाएको बताउँदै देशका छोराछोरीले नै मेहनत र आफ्नो क्षमता देखाएर मुलुकको सान र गौरव बढाउने उल्लेख गर्नुभयो। उहाँले मेहनत र अभ्यासले मानिसलाई सफल बनाउने उल्लेख गर्दै मेनुकाको उत्तरोत्तर प्रगतिको कामना गर्नुभयो।

२०४५ सालमा फाफाको हल्दीबारी-४ मा जन्मिएकी मेनुका जन्मजात दृष्टिविहीन हुनुहुन्छ। आँखा नदेख्ने पनि उहाँ सानैबाट अति आत्मविश्वासी हुनुहुन्छ। बेल लिपिमा लेखपढ गरेकी उहाँ सहयोगी राखेर एसएलसी परीक्षा दिई प्रथम श्रेणीमा उत्तीर्ण हुनुभएको थियो। सात वर्षको उमेरमा आफैँले हार्मोनियम बजाउन सिकेकी मेनुकाले विद्यालयभित्र र बाहिर थुप्रै गायन प्रतियोगितामा भाग लिई पुरस्कार जित्नुभएको छ।

काठमाडौँ आएको केही समयमै रेडियो नेपालको राष्ट्रिय गायन प्रतियोगितामा भाग लिई उहाँ प्रथम हुनुभएको थियो। उहाँले नेपाल आइडलमा पनि भाग लिनुभयो। त्यसपछि उहाँको यात्रा इन्डियन आइडलतर्फ मोडियो। पहिलो चरण (आइसिस)मा गोल्डेन माइक पाएपछि सिधै थिएटर राउन्डमा स्थान बनाउनुभयो। उहाँसँगै चार जनाले गोल्डेन माइक पाएका थिए। उहाँ गीत गाउँदा सबैले गरेको प्रशंसाका कारण उत्कृष्ट १० सम्म पुगी भोटिङमा भने बाहिरिनु परेको थियो।

यलु जोशी
काठमाडौँ, माघ २९ गते

‘भ्यालेन्टाइन डे’ अर्थात् ‘प्रेम दिवस’। हरेक वर्ष फेब्रुअरी १४ मा यो उत्सव प्रेमिल जोडीले विशेष रूपमा मनाउँछन्। विश्वभरका युवकयुवतीले माया साटाघाट गरेर यो दिवस मनाउने गरेको पाइन्छ। पश्चिमा देशमा मनाइँदै आएको ‘भ्यालेन्टाइन डे’ छिल्लो समयमा नेपालमा पनि धेरैले मनाउन थालेका छन्। साताव्यापी मनाइने भ्यालेन्टाइन डे युवा पुस्ता मात्र नभएर कलाकारका बिच पनि अति प्रिय हुन थालेको छ।

गायक प्रमोद खरेलले ‘भ्यालेन्टाइन डे’ साथीहरूसँगै मनाउने योजना बनाएको सुनाउनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “भ्यालेन्टाइन डे’ का लागि भनेर छुट्टै समय भने छुट्टाएको छैन। यो माया गर्ने पर्व भएकाले साथीभाइसँगै माया साट्ने योजना बनाएको छु।” मातृत्वमा व्यस्त नायिका प्रियङ्का कार्की भने ‘भ्यालेन्टाइन डे’ मा यस पटक आफू बेफुर्सदी भएको बताउनुभयो। कार्कीले भन्नुभयो, “यस पटक घरमै बस्ने परिवारसँगै माया प्रेम र रमाइलो गर्ने योजना बनाएकी छु।” एक दिन निकै प्रेम गर्ने र अरू दिन वास्ता नगर्ने प्रवृत्तिले प्रेमको सम्मान नदुने उहाँको भनाइ छ।

आफन्त होस् वा मन परेको मानिस आफ्नो नजिकै भए भेटेर रातो गुलाफ र विभिन्न उपहार दिएर शुभकामना आदानप्रदान गरिन्छ भने टाढा भए इमेल र च्याट, मोबाइलमा एसएमएस गरी पनि ‘भ्यालेन्टाइन डे’ मनाउने चलन छ। प्रेम व्यक्त गर्नका लागि प्रयोग गरिने सामान खरिद गर्न यो समयमा गिफ्ट पसलमा युवकयुवती भरिभराउ देखिन्छ। काठमाडौँका हरेक रेस्टुरादेखि पसल सजिसजाउ गरिएका छन्। खिचापिखरसँगैत हलमार्कका विक्रेता राजी कार्कीले ‘भ्यालेन्टाइन डे’ को एक साताअघिदेखि राम्रो व्यापार भइरहेको जानकारी दिनुभयो।

उहाँले यस अवसरमा रातो गुलाफ तथा ‘आइ लभ यू’ लेखिएका विभिन्न उपहार पोस्टकार्ड, पुतली, प्रेम अडिक्रि कप, खेलौना, गिफ्ट बास्केट, परफ्युम, चकलेट जस्ता सामानको बढी बिक्री हुने पनि जानकारी दिनुभयो।

हप्ताभरि ‘भ्यालेन्टाइन डे’

युवा पुस्तामा ‘भ्यालेन्टाइन डे’ को लोकप्रियता बढेसँगै यो दिवस हप्ताभरि मनाउने गरिएको छ। फेब्रुअरी ७ मा ‘रोज-डे’ बाट सुरु हुन्छ। गुलाफ दिने, त्यसपछि प्रस्ताव राख्ने, त्यसपछि चकलेट दिने, टेडी दिने, वाचा गर्ने, अँगालो ‘हग’ गर्ने र आखिरमा प्रणय दिवस मनाइने गरिन्छ।

‘भ्यालेन्टाइन डे’ मनाउँदा एक अर्कालाई

आफ्नै बलिङमा क्याच आउट छोडेर जीवनदान दिनुभएको थियो। दुई बलपछि डिलनकै बलिङमा बोल्ट भएपछि भुर्तेलले प्राप्त जीवनदानको सदुपयोग भने गर्न सक्नुभएन। त्यसपछि अनिलले र भीमले एकै खेलमा दुई शतक र कीर्तिमान १८९ रनको अविजित साभेदारी गरेर नेपाललाई सहज जित दिलाउनुभयो। अनिल १२४ बलमा १२ चौका र दुई छक्का प्रहार गरेर ११२ रनमा अविजित रहनुभयो। भीमले १२९ बलको सामना गरी अविजित १०१ रन बनाउनुभयो। भीमको पालिमा ११ चौका र एक छक्का सामेल थियो। यी दुवैको यो पहिलो अन्तर राष्ट्रिय शतक हो। ओडिआईमा नेपालका लागि सातौँ र आठौँ शतक बनेका हुन्। यसअघि रोहित पौडेल, पारस खड्का, कुशल भुर्तेल, आसिफ शेख, कुशल मल्ल र दीपेन्द्रसिंह ऐरीले पनि एकदिवसीय शतक बनाउनुभएको छ।

अनिल खेलपछि म्यान अफ दी म्याच पनि बन्नुभयो। पछिल्लो खेलमा राष्ट्रिय टिममा पुनरागमन जनाउने क्रममा अनिलले १९ बलमा अर्धशतक बनाएर नेपालका लागि सर्वाधिक तेज ५० रन बनाउने कीर्तिमान राख्नुभएको थियो।

पदार्पणमै हेमन्तको छाप

नेपाललाई यु-१९ विश्वकप क्रिकेटमा चयन गर्ने महत्त्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरे पनि हेमन्तले युवा विश्वककमा खेलन पाउनुभएन। तर यु-१९ विश्वकप

छनोटमा उत्कृष्ट प्रदर्शनकै भरोसामा प्रशिक्षक मोन्टी देसाईले हेमन्तलाई क्यानडाविरुद्धको शुङ्खलाका लागि टिममा सामेल गर्नुभयो। हेमन्तले सोमबार पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय खेल खेल्ने क्रममा आठ ओभरमा ३९ रन खर्चेर सर्वाधिक तीन विकेट लिएर आफ्नो पदार्पणमै छाप छोड्नुभयो। यस प्रदर्शनबाट हेमन्तले आफूलाई नेपाली क्रिकेटमा लामो समयसम्म तेज बलिङ आक्रमणको भार सम्हाल्न सक्ने बलरका रूपमा प्रस्तुत गर्नुभयो। प्रारम्भिक ब्याट्सम्यान आरोन जोन्सन्लाई चार रनमा आउट गरेर पहिलो अन्तर्राष्ट्रिय विकेट लिने हेमन्तले विकेटकिपर श्रेयस मोभा र डिलन हेलिगरलाई पनि सिकार बनाउनुभयो। नेपालका लागि विकेट लिने अन्य बलरमा कुशल मल्ल (दुई), ललित राजवंशी (एक) र आकाश चन्द (एक) हुनुहुन्थ्यो।

क्यानडाका लागि नवनिर्त धलिबलले ५० र निखिल दत्त ४५ रनको महत्त्वपूर्ण पालि खेल्नुभयो। कप्तान साद विन जाफरले पनि आउट नभईकन पालिको अन्त्यतिर १५ बलमा तीन चौका र दुई छक्कासहित ३१ रन बनाएर स्कोर सम्मानजनक बनाउनुभयो।

रोहित ‘म्यान अफ दी सिरिज’

यस शुङ्खलामा नेपालका कप्तान रोहित पौडेल आफ्नो अलराउन्ड प्रदर्शनका कारण म्यान अफ दी सिरिज बन्नुभयो। उहाँले कुल ९५ रन बनाउनुका साथै महत्त्वपूर्ण छ विकेट लिनुभयो। उहाँले एक टिमका रूपमा नेपालले धेरै राम्रो क्रिकेट खेलेको भनाइ राख्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “आज पनि सुरुमा बलिङ राम्रो भयो। त्यसपछि दोस्रो पालिमा अनिल र भीमले अविश्वसनीय ब्याटिङ गरे। योजना अनुरूप खेल चल्‍यो। क्यानडाविरुद्धको यस शुङ्खलाले क्रिकेट वर्ल्डकप लिग-२ मा फाइदा पुग्ने छ।” क्रिकेट वर्ल्डकप लिग-२ अन्तर्गत नेपालले यस सत्रको पहिलो त्रिदेशीय शुङ्खलामा नाम्बिया र नेदरल्यान्ड्सको सामना गर्ने छ; जुन प्रतियोगिता फेब्रुअरी १५ देखि २४ सम्म हुने छ।

यसै गरी क्यानडाका कप्तान जाफरले सोमवारको खेलमा ब्याटिङ, बलिङ र फिल्डिङ तीनै पक्षमा नेपालभन्दा कमजोर बनेको प्रतिक्रिया दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “शीर्ष क्रमका ब्याट्सम्यानले रन बनाउने संकेतन भन्ने तेज बलिङ पनि राम्रो भएन। मेरा बलरहरूले अनिल र भीमको ब्याटिङको जवाफ पनि दिन सकेनन् तर यहाँ पत्ता लागेका कमजोरी सुधारेर ओडिआई सर्कलमा राम्रो प्रदर्शन गर्ने छौँ।”

विश्व कीर्तिमानधारी म्याराथन धावक केलिभनको निधन

नैरोबी, माघ २९ गते। विश्व कीर्तिमानधारी म्याराथन धावक केलिभन किफ्टमको आइतवार राति केन्यामा कार दुर्घटनामा परी निधन भएको छ। लामो दुरीको दौडमा सुपरस्टारको पहिचानतर्फ अग्रसर २४ वर्षीय केलिभनका साथै उहाँका प्रशिक्षक जेर्भाइस हाकिजिमानाको पनि मृत्यु भयो। प्रशिक्षक हाकिजिमाना रुवान्डाका हुनुहुन्छ।

गत वर्ष केलिभनले सिकागो म्याराथनमा २:००.३५ सेकेन्डमा दौड पूरा गरेर विश्व कीर्तिमान राख्नुभएको हो। विश्व कीर्तिमान इन्टरनेसनल ट्याक फेडरसनस्य वर्ल्ड एथलेटिक्सले गत हप्ता मात्र उहाँको सो कीर्तिमानलाई अनुमोदन गरेको थियो। केलिभन आगामी अगस्तमा हुने पेरिस ओलम्पिक्समा म्याराथनतर्फ स्वर्ण पदकका प्रमुख दावेदार हुनुहुन्थ्यो।

सो कार दुर्घटना पश्चिम केन्याको इल्डोरेट

र काटागाटाबिचको उच्च उचाइमा रहेको क्षेत्रमा भएको हो। सो क्षेत्र लामो दुरीका धावकधाविकाका लागि प्रशिक्षण गर्ने उत्कृष्ट ठाउँ मानिन्छ। केलिभन पनि सोही स्थानमा जन्मेर हुर्कनुभएको हो।

काटागाट क्षेत्रका प्रहरी प्रमुख डेनिस मुगाले केलिभनले नै कार हाँकेको र तेज गतिमा रहेको कार अनियन्त्रित भएर रुखमा ठोक्किएको बताउनुभयो। सो कारमा रहेकी एक महिला भने गम्भीर रूपमा घाइते भई अस्पतालमा उपचाररत छिन्। एपी

बक्सिङ र क्रिकेट खेलाडी पुरस्कृत

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

युवा तथा खेलकुद मन्त्रालयले आइसिसी यु-१९ पुरुष सिडब्ल्यूसी एसिया क्वालिफायरको उपाधि विजेता क्रिकेट टिम र एसबिसी यु-२२ पुरुष तथा महिला बक्सिङ च्याम्पियनसिपका पदक विजेता बक्सर र प्रशिक्षकलाई पुरस्कृत गरेको छ।

युवा तथा खेलकुदमन्त्री डिगबहादुर लिम्बूले युएईमा भएको आईसीसी यु-१९ पुरुष सिडब्ल्यूसी एसिया क्वालिफायरको उपाधि विजेता क्रिकेट टोलीका १४ खेलाडी, दुई प्रशिक्षक, टिम

व्यवस्थापक र फिजियो गरी १७ जनालाई कुल ४६ लाख रुपियाँ पुरस्कारले सम्मानित गर्नुभयो। क्रिकेट खेलाडीलाई जनही तीन लाख रुपियाँ, प्रशिक्षकलाई दुई लाख तथा टिम व्यवस्थापक विक्रम विष्ट र फिजियो पूर्णबहादुर तिरुवालाई एक/एक लाख रुपियाँ प्रदान गरियो।

यसै गरी थाइल्यान्डको बैङ्ककमा भएको बक्सिङ प्रतियोगितामा रजत जित्ने सुषमा तामाङलाई छ लाख रुपियाँ, कांस्य पदकधारी हेमा राई, त्रिशा जवंगू र विजय बाटोले जनही तीन लाख, मुख्य प्रशिक्षक दीपक महर्जनले एक लाख आठ हजार तथा सहायक प्रशिक्षक सन्दिप श्रेष्ठलाई ७२ हजार रुपियाँ प्रदान गरियो।

आजदेखि विद्यालयस्तरीय तेक्वान्दो

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

प्रथम विद्यालयस्तरीय तेक्वान्दो प्रतियोगिता मङ्गलबार सुरु हुने भएको छ। नेपाल तेक्वान्दो सङ्घले पत्रकार सम्मेलन गरेर सातदोबाटोस्थित नेपाल तेक्वान्दो एकेडेमीमा पाँच दिनसम्म सञ्चालन हुने प्रतियोगिताको सम्पूर्ण तयारी पूरा भएको जानकारी दिएको छ।

सङ्घका उपाध्यक्ष एवं प्रतियोगिता संयोजक भानबहादुर चन्दले विद्यालय तहमा अध्ययनरत

खेलाडीको खेल कौशल उजागर गर्ने र उदीयमान खेलाडी पहिचान गर्ने उद्देश्यले आयोजना गरिएको प्रतियोगितामा ५८९ पुरुष र ३४७ महिला गरी ९३६ जना खेलाडीको सहभागिता रहने जानकारी दिनुभयो। संयोजक चन्दले भन्नुभयो, “उदीयमान खेलाडीका लागि यो प्रतियोगिता उत्कृष्ट प्लेटफर्म हुने विश्वास लिएका छौँ।”

सङ्घका केन्द्रीय सदस्य एवं टेक्निकल डेलिगेट्स बन्नु सिवाकोटीका अनुसार प्रतियोगितामा पुष्पेमा ३० र ग्योरोगीमा ३८ गरी ६८ स्वर्ण पदकका लागि प्रतिस्पर्धा हुने छ।

कला/साहित्य

» भ्यालेन्टाइन डे

नेपालमा पनि पर्वका रूपमा मनाइँदै

जानकारी दिनुभयो। अध्यक्ष तामाङका कुल मागको ६० प्रतिशत काठमाडौँ उपत्यकामा र बाँकी ४० प्रतिशत गुलाफ देशका अन्य सहरमा खपत हुने जानकारी दिनुभयो। प्रणय दिवसमा मात्रै रातो गुलाफको कोरोबार तीन करोड ५० लाख रुपियाँभन्दा बढी हुने अनुमान गरिएको छ। रातो गुलाफ विशेष गरी काठमाडौँ उपत्यकाका तीन जिल्ला र काभ्रेलाञ्चोकमा व्यावसायिक रूपमा खेती गरिने गरिएको छ। फूलको मागमा आएको वृद्धिसँगै विशेष गरी काठमाडौँ, ललितपुर, भक्तपुर, कास्की, चितवन, मकवानपुर, काभ्रेलाञ्चोक, गुल्मी, पाल्पा, धादिङ, मोरङलगायत ४१ जिल्लामा लगभग छ सय ७५ बिभिन्न किसिमका पुष्प खेती तथा नर्सरी विस्तार भइसकेको छन्।

‘भ्यालेन्टाइन डे’ को इतिहास

‘भ्यालेन्टाइन डे’ को सुरुवात इस्वी संवत् २६९ मा रोमनबाट सुरु भएको मानिन्छ। सैनिकले नारीसँगको सम्बन्धका कारण कमजोर हुने आभास गरेपछि सम्राटले प्रेम र विवाहमा रोक लगाएका थिए तर रोममा भ्यालेन्टाइन नाम गरेका पादरीले सम्राटको त्यो अभियानलाई सार्वजनिक रूपमै उल्लङ्घन गर्ने घोषणा गरे। आफ्नै अभियानविरुद्धको गतिविधि सट्टय नभएपछि सम्राटले पादरीलाई पक्राउ गरी मृत्युदण्डको सजाय दिइयो। भ्यालेन्टाइनलाई सन् २६९ को फेब्रुअरी १४ का दिन मृत्युदण्ड दिइएको थियो। भेम्का लागि भ्यालेन्टाइनको यही बलिदानको सम्मानमा सोही दिनलाई ‘भ्यालेन्टाइन डे’ का रूपमा मनाउन थालिएको हो।

यसै विभिन्न समाचार एजेन्सीका अनुसार पाकिस्तानमा यो प्रणय दिवस मनाउन रोक गरेको छ भने साउदी अरबमा प्रहरीले प्रणय दिवसमाथि प्रतिबन्ध लगाएको छ। यो दिनमा पनि महिला र पुरुष रेस्टुरेन्टमा अलग्गै बस्नु पर्छ। यता भारतमा प्रणय दिवस मनाए पनि पश्चिमी संस्कृति भएको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ।

गोपीकृष्ण सिनेमा हल बन्द

गोरखापत्र समाचारदाता

काठमाडौँ, माघ २९ गते

गोपीकृष्ण सिनेमा हल फागुन १ गते मङ्गलबारबाट बन्द हुने भएको छ। गोपीकृष्ण सिनेमा गोपीकृष्ण मुभिज प्रालिले विज्ञप्ति जारी गरी मङ्गलबारबाट गोपीकृष्ण सिनेमा हल

बन्द हुने जनाएको छ। कोरोनाकालदेखि चलचित्र क्षेत्रमा आएको व्यावसायिक मन्दी र राज्यको विद्यमान कर प्रणालीले हल बन्द गर्ने निर्णय लिइएको प्रबन्धनिर्देशक निरक पौडेलले विज्ञप्तिमा उल्लेख गर्नुभएको छ। गोपीकृष्ण सिनेमा हल २०५२ सालदेखि सञ्चालनमा आएको थियो।

नेपाल राष्ट्र बैङ्क			
केन्द्रीय कार्यालय, बिदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभाग			
नेपाल राष्ट्र बैङ्कले तोकेको विनिमय दर			
२०८० साल फागुन ०१ गते (फेब्रुअरी १३, २०२४) मङ्गलबारको विनिमय दर			
मुद्रा	एकाइ	खरिद दर	बिक्री दर
भारतीय रुपियाँ	१०० को	रु १६०।००	रु १६०।१५
खुला बजार विनिमय दर (नेपाल राष्ट्र बैङ्कको प्रयोजनका लागि)			
मुद्रा	एकाइ	खरिद दर	बिक्री दर
अमेरिकी डलर	१ को रु.	१३२।५९	१३८।१९
युरो	१ को रु.	१४२।७१	१४३।३६
पाउन्ड स्टर्लिङ	१ को रु.	१६७।१९	१६७।९४
स्विस फ्रैंक	१ को रु.	१५१।४०	१५२।०८
अस्ट्रेलियन डलर	१ को रु.	८६।४०	८६।७९
क्यानेडियन डलर	१ को रु.	९८।३८	९८।८३
सिङ्गापुर डलर	१ को रु.	९८।५४	९८।९४
जापानी येन	१० को रु.	८।८९	८।९३
थिर्नियाँ युआन	१ को रु.	१८।४२	१८।५०
साउदी अरब रियाल	१ को रु.	३५।३४	३५।५०
कतारी रियाल	१ को रु.	३६।३४	३६।५०
थाई बाट	१ को रु.	३।६९	३।७१
संयुक्त अरब इमिरेट दिराम	१ को रु.	३६।०८	३६।२४
मलेसियन रिङ्गिट	१ को रु.	२७।८१	२७।९३
दक्षिण कोरियन वन	१०० को रु.	१।९७	१।९७
स्विडिस क्रोनर	१ को रु.	१२।७१	१२।७६
डेनिस क्रोनर	१ को रु.	१९।१४	१९।२३
हङकङ डलर	१ को रु.	१६।१४	१७।०२
कुवेती दिनार	१ को रु.	४३०।४२	४३२।३७
बहराइन दिनार	१ को रु.	३५१।५१	३५३।००

नोट: यो विनिमय दरलाई बैङ्कले आवश्यकता अनुसार जुनसुकै समयमा पनि स्रोतान्न गर्न सक्नेछ।

* बाणिज्य बैङ्कहरूले तोकेने विनिमय दर भने फरक हुन सक्नेछ।

* आवाजका विनिमय दर बैङ्कको वेबसाइट www.nrb.org.np मा उपलब्ध हुनेछ।

घटाइयो बजेटको आकार

लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन : अर्थमन्त्री

तिरिबार : विकास द्वारे
अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महत सोमबार अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित कार्यक्रममा चालु आर्थिक वर्षको बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुहुँदै ।

विश्वास रेग्मी
काठमाडौँ, माघ २९ गते

अनुमानित स्रोत अनुसारको व्यवस्थापन सम्भव नदेखिएपछि सरकारले चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटको आकार घटाएको छ । चालु बजेटको अर्धवार्षिक समीक्षामार्फत सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको लक्ष्य संशोधन गरेको हो ।

अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतले लक्ष्य अनुरूपको आम्दानी हुने अवस्था भइनसकेकाले बजेटको लक्ष्य घटाइएको बताउनुभयो । “अर्थतन्त्रले विस्तारै सकारात्मक लय लिन थाले पनि बजेट व्यवस्थापनमा विद्यमान कतिपय चुनौतीका कारण लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन,” उहाँले भन्नुभयो ।

सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको आकार घटाएको छ । चालु आर्थिक वर्षको सुरु विनियोजन १७ खर्ब ५१ अर्ब ३९ करोड रुपियाँबाट ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट बजेटको आकार १५ खर्ब ३० अर्ब २६ करोड रुपियाँ हुने गरी खर्च संशोधन भएको छ ।

चालु आवका लागि सरकारले चालुतर्फ ११ खर्ब ४१ अर्ब ७८ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान गरेको थियो । त्यस्तै पुँजीगत खर्च पनि सुरु विनियोजनको तुलनामा ८४.१३ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फ सुरु विनियोजनको ८७.३९ प्रतिशत हुने संशोधित अनुमान छ । चालु आवमा पुँजीगततर्फ तीन खर्ब दुई अर्ब सात करोड रुपियाँ र वित्तीय व्यवस्थातर्फ तीन खर्ब सात अर्ब ४५ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान थियो ।

चालु आव आन्तरिक स्रोत परिचालन लक्ष्य अनुसार हुन नसकेपछि अर्थ मन्त्रालयले सरकारको स्रोतबाट वहेर्ने राजस्व र आन्तरिक ऋणको लक्ष्य पनि संशोधन गरेको छ । संशोधित व्यवस्था अनुसार राजस्व र आन्तरिक ऋणबाट १३ खर्ब नौ अर्ब ३० करोड रुपियाँ प्राप्त हुने छ । चालु आवमा यी दुई शीर्षकबाट १४ खर्ब ८९ अर्ब रुपियाँ स्रोत व्यवस्थापन हुने सुरु अनुमान गरिएको थियो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

टिकटकको पाँचबुँदे पत्र नेपालको कानुन पालना गर्ने प्रतिबद्धता

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

भिडियो प्ल्याटफर्म सामाजिक सञ्जाल टिकटकले नेपाल सरकारलाई पत्र लेख्दै औपचारिक रूपमै प्रतिवच खुला गर्न आग्रह गरेको छ ।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई टिकटकले लेखेको पत्रमा पाँचबुँदे प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरिएको छ । टिकटकले नेपालको कानुनी प्रक्रियाप्रति प्रतिबद्ध रहेको प्रस्ट पारेको छ ।

त्यसै गरी टिकटकमा प्रसारित सामग्रीलाई प्रत्यक्ष रूपमै रिपोर्टिङ गर्ने पहुँच र सामग्रीसँग सम्बन्धित सरोकारलाई सम्बोधनका लागि सम्यक सूत्र बनाउने पनि प्रस्ट पारेको छ । टिकटकले प्रसारित सामग्रीका सन्दर्भमा फिल्टरिङ र मध्यस्थता अर्भे बुझि गर्न नेपालीभाषी स्रोतलाई अफ विस्तार गर्ने पनि जनाएको छ ।

साथै राष्ट्रव्यापी इन्टरनेट सुरक्षा र डिजिटल साक्षरता अभियान सुरु गर्न पनि टिकटकले सरकारलाई आग्रह गरेको छ । टिकटकले विद्यालय र क्याम्पसका विद्यार्थीलाई लक्षित गरी शैक्षिक नतिजा सुधार गर्न शिक्षा क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाई डिजिटलाइज्ड गर्न सहकार्यको पनि प्रस्ताव गरेको छ ।

टिकटकले समुदायसम्बन्धी दिशानिर्देशलाई पूर्ण पालना गरिरहेको दाबी गर्दै नेपाल र विदेशमा बसोबास गर्ने नेपालीमाथि यस प्ल्याटफर्मको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ ।

टिकटकले उल्लिखित विषयमा सांस्कृतिक र कानुनी पक्षको पूर्ण पालना गर्दै सहकार्यको प्रस्ताव गरेको हो । गत कात्तिक २७ गते मन्त्रीपरिषद्को बैठकले नेपालमा टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो । नेपाल सरकारले ‘सामाजिक सदभाव र वातावरणमा खलल पुर्‍याउन भूमिका खेलेको’ भन्दै सामाजिक सञ्जाल टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

टिकटकमाथि सरकारले प्रतिबन्ध लगाएपछि त्यसको खारेजीको माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा फर्कदै एक दर्जन रिट दर्ता भएका थिए । रिटमा सरकारको निर्णय उत्प्रेषणको आदेशबाट बढेर गरी पूर्ववत् अवस्थामा टिकटक चल्न दिन अन्तरिम आदेशको माग गरिएको थियो, तर अदालतले अन्तरिम आदेश जारी गरेन ।

स्रोत नखुलेको सम्पत्ति वैध बनाउने प्रस्तावमा आपत्ति

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रिय सभा सदस्यले ‘सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा व्यावसायिक वातावरण प्रवर्धनसम्बन्धी केही ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक’ मा कर तिरेकी भरमा स्रोत नखुलेको सम्पत्तिलाई वैध बनाउने प्रस्ताव गरिएकोमा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले आपत्ति जनाउनुभएको छ । उहाँहरूले यस प्रकारको व्यवस्थाले आर्थिक अपराध, नीतिगत भ्रष्टाचार र बिचौलियामार्फत आर्थिक लेनदेनको गतिविधिलाई प्रोत्साहन दिने दाबी गर्नुभएको छ ।

अवैध तवरले आर्जन गरे पनि राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुन्छ भन्ने व्यवस्थामाथि समितिमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ ।

राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा सो विधेयकमाथिको सैद्धान्तिक छलफलका क्रममा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले यस प्रकारको धारणा व्यक्त गर्नुभएको हो । छलफलमा भाग लिएका अधिकांश सदस्यले विधेयकको दफा २८ मा स्रोत

गण्डकीमा सबैभन्दा कम गरिव नयाँ सिविधान जारी भएर मुलुक सङ्घीय संरचनामा गएपछिको यो पहिलो सर्वेक्षण हो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुभएको छ ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्षसमेत रहनुभएका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सोमबार राष्ट्रपति कार्यालयमा आयोजित समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को पाँचौँ वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नुभएको राष्ट्रपतिको कार्यालयले जनाएको छ ।

प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै राष्ट्रपति पौडेलले मुलुकको समग्र सुरक्षा चुनौती तथा सम्बोधन गर्नुपर्ने विषयलाई समेटी तयार भएको प्रतिवेदन महत्त्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा रहेको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले प्रतिवेदनमा औँल्याइएका विषयलाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सबै निकाय तथा पदाधिकारीले पूर्ण प्रतिबद्धतासाथ कार्य गर्ने विश्वाससमेत व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्ले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा आफ्नो रणनीतिक दृष्टिकोणसहित ठोस सुझाव प्रस्तुत गरेकामा खुसी प्रकट गर्दै उहाँले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहनेमा आफू विरक्त रहने बताउनुभयो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

तिरिबार : राष्ट्रपति कार्यालय
राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष सोमबार राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्री तथा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ।

मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहने विश्वास

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुभएको छ । राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्षसमेत रहनुभएका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सोमबार राष्ट्रपति कार्यालयमा आयोजित समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को पाँचौँ वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नुभएको राष्ट्रपतिको कार्यालयले जनाएको छ ।

प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै राष्ट्रपति पौडेलले मुलुकको समग्र सुरक्षा चुनौती तथा सम्बोधन गर्नुपर्ने विषयलाई समेटी तयार भएको प्रतिवेदन महत्त्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा रहेको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले प्रतिवेदनमा औँल्याइएका विषयलाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सबै निकाय तथा पदाधिकारीले पूर्ण प्रतिबद्धतासाथ कार्य गर्ने विश्वाससमेत व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्ले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा आफ्नो रणनीतिक दृष्टिकोणसहित ठोस सुझाव प्रस्तुत गरेकामा खुसी प्रकट गर्दै उहाँले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहनेमा आफू विरक्त रहने बताउनुभयो ।

उहाँले मुलुकको स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता र स्वाधीनताको संरक्षण गर्दै राष्ट्रिय एकताको प्रवर्धन गर्न, बिभिन्न जातजाति, धर्म, भाषा, संस्कृति र सम्प्रदायबिच पारस्परिक सदभाव, सहिष्णुता र ऐक्यबद्धता कायम गर्नुपर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रपतिले मुलुकको सङ्घीय एकाईबिच परस्परमा सहयोगात्मक सम्बन्ध विकास गर्न, राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणालीको विकास गरी शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्न तथा सर्वाङ्गीण मानवीय सुरक्षाको प्रत्याभूति कायम गर्न राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिनुभयो ।

सो अवसरमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले तत्कालीन विश्व सुरक्षा परिवेशका कारण सृजित समस्या तथा सुरक्षा चुनौतीबाट विकसित समस्यालाई सम्भावित सुरक्षा चुनौतीका रूपमा विश्लेषण गरी समग्र राष्ट्रिय सुरक्षाको अवधारणालाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर आगामी दिनमा राष्ट्रले अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनीतिक, कूटनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा सुरक्षासँग सम्बन्धित विषय प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको बताउनुभयो ।

सो समारोहमा उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षामन्त्री पूर्णबहादुर खड्का, उपप्रधानमन्त्री एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतलगायत परिषद् सदस्यहरूको उपस्थिति थियो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सिविधानले व्यवस्था गरेको राष्ट्रिय सुरक्षा नीति कार्यान्वयन र परिमार्जनको प्रस्ताव गर्ने सर्वोच्च निकाय हो । यसले देशको राष्ट्रिय हितलाई केन्द्रमा राखी राज्यका नीतिहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।

प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन हुने सो परिषद्ले रक्षामन्त्री, परराष्ट्रमन्त्री, सङ्घीय सरकारको गृहमन्त्री, सङ्घीय सरकारको अर्थमन्त्री, सङ्घीय सरकारका मुख्य सचिव र नेपाली सेनाका प्रधान सेनापति सदस्य तथा सङ्घीय सरकारको सुरक्षा मन्त्रालयको सचिव परिषद्को सदस्य सचिव रहने व्यवस्था छ ।

बालबालिकाका लागि सहयोग आवश्यक

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

जाजरकोट भूकम्पमा ६८ हजार बालबालिका प्रभावित भएका छन् । संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल विकास कोष (युनिसेफ) ले सो तथ्य सार्वजनिक गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि एक करोड ४७ लाख अमेरिकी डलर बराबरको आर्थिक सहयोगको खाँचो रहेकाले त्यसका लागि दातासँग अपिल गरेको छ ।

जाजरकोटमा गत कात्तिक १७ गते ६.५ म्याग्निच्युडको भूकम्प जाँदा १५४ जनाको ज्यान गएको थियो, जसमा ८१ जना बालबालिका थिए । त्यसपछि घरबारीबिहीन अवस्थामा थप ३६ जनाको ज्यान गएको थियो । त्यसमा पनि केही बालबालिका थिए ।

कुल दुई लाख प्रभावितमध्ये ६८ हजार बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि सहयोगको खाँचो रहेको युनिसेफले प्रस्ट पारेको छ । युनिसेफका नेपाल प्रतिनिधि एलिस अकुन्गाले विगत तीन महिनाको जाडोमा जाजरकोट भूकम्प

» बाँकी पृष्ठ २ मा

भीमबहादुर सेजुवाल

अस्पतालको शय्यामा गहभरि आँसु पाउँ भन्नुभयो, “अहिले उपचार गर्ने नसक्ने अवस्थामा छु । मृत्यु नै परिवर्तनको छु, केही हुनेवाला छैन जस्तो लाग्छ ।” उहाँले लामो सुस्का हात्नुभयो । ओछ्यानमा कोल्दो पर्न खोज्नुभयो तर शरीर सरेन । छेउमा

चेतकुमारी तामाङ

बसेका सहयोगीले उहाँलाई अर्कोतिर फर्काउनुभयो । उहाँको ढाडमा गहिरो चोट छ । त्यसैको उपचारका लागि उहाँ सुपमा कोइराला अस्पतालमा गत पुस २६ गते भर्ना हुनुभएको हो । काठमाडौँको गोकर्णेश्वर नगरपालिका-६,

जोरपाटीस्थित नेपाल अपाङ्ग सङ्घ खगेन्द्र नवजीवन केन्द्रको आश्रयमा २०७० देखि बसिरहनुभएका सेजुवाललाई अहिले उपचारका लागि आर्थिक अभाव हुने हो कि भन्ने चिन्ताले

» बाँकी पृष्ठ २ मा

घटाइयो बजेटको आकार

लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन : अर्थमन्त्री

तिरिबार : विकास द्वारे
अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महत सोमबार अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित कार्यक्रममा चालु आर्थिक वर्षको बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक गर्नुहुँदै ।

विश्वस रेरमी
काठमाडौँ, माघ २९ गते

अनुमानित स्रोत अनुसारको व्यवस्थापन सम्भव नदेखिएपछि सरकारले चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को बजेटको आकार घटाएको छ । चालु बजेटको अर्धवार्षिक समीक्षामार्फत सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको लक्ष्य संशोधन गरेको हो ।

अर्थ मन्त्रालयमा आयोजित बजेटको अर्धवार्षिक मूल्याङ्कन प्रतिवेदन सार्वजनिक कार्यक्रममा अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतले लक्ष्य अनुरूपको आम्दानी हुने अवस्था भइनसकेकाले बजेटको लक्ष्य घटाइएको बताउनुभयो । “अर्थतन्त्रले विस्तारै सकारात्मक लय लिन थाले पनि बजेट व्यवस्थापनमा विद्यमान कतिपय चुनौतीका कारण लक्ष्य हासिल गर्न सक्ने अवस्था देखिएन,” उहाँले भन्नुभयो ।

सरकारले दुई खर्ब २१ अर्ब रुपियाँले बजेटको आकार घटाएको छ । चालु आर्थिक वर्षको सुरु विनियोजन १७ खर्ब ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट बजेटको आकार १५ खर्ब ३० अर्ब २६ करोड रुपियाँ हुने गरी खर्च संशोधन भएको छ ।

अर्थ मन्त्रालयले चालु आवको सुरु विनियोजन १७ खर्ब ५१ अर्ब ३१ करोड रुपियाँबाट बजेटको आकार १५ खर्ब ३० अर्ब २६ करोड रुपियाँ हुने गरी खर्च संशोधन गरेको छ । सुरु विनियोजनको तुलनामा यो ८७.३८ प्रतिशत हो । खर्च शीर्षक अन्तर्गत चालुतर्फ सुरु ८८.२४ प्रतिशत अर्थात् १० खर्ब सात अर्ब ४४ करोड रुपियाँ हुने अनुमान मन्त्रालयको छ ।

चालु आवका लागि सरकारले चालुतर्फ ११ खर्ब ४१ अर्ब ७८ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान गरेको थियो । त्यस्तै पुँजीगत खर्च पनि सुरु विनियोजनको तुलनामा ८४.१३ प्रतिशत र वित्तीय व्यवस्थातर्फ सुरु विनियोजनको ८७.३९ प्रतिशत हुने संशोधित अनुमान छ । चालु आवमा पुँजीगततर्फ तीन खर्ब दुई अर्ब सात करोड रुपियाँ र वित्तीय व्यवस्थातर्फ तीन खर्ब सात अर्ब ४४ करोड रुपियाँ खर्च हुने सुरु अनुमान थियो ।

चालु आव आन्तरिक स्रोत परिचालन लक्ष्य अनुसार हुन नसकेपछि अर्थ मन्त्रालयले सरकारको स्रोतबाट बेहोर्ने राजस्व र आन्तरिक ऋणको लक्ष्य पनि संशोधन गरेको छ । संशोधित व्यवस्था अनुसार राजस्व र आन्तरिक ऋणबाट १३ खर्ब नौ अर्ब ३० करोड रुपियाँ प्राप्त हुने छ । चालु आवमा यी दुई शीर्षकबाट १४ खर्ब ८९ अर्ब रुपियाँ स्रोत व्यवस्थापन हुने सुरु अनुमान गरिएको थियो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

टिकटकको पाँचबुँदे पत्र नेपालको कानुन पालना गर्ने प्रतिबद्धता

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

भिडियो प्ल्याटफर्म सामाजिक सञ्जाल टिकटकले नेपाल सरकारलाई पत्र लेख्दै औपचारिक रूपमै प्रतिवचन खुला गर्न आग्रह गरेको छ ।

सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयलाई टिकटकले लेखेको पत्रमा पाँचबुँदे प्रतिबद्धता पनि व्यक्त गरिएको छ । टिकटकले नेपालको कानुनी प्रक्रियाप्रति प्रतिवद्ध रहेको प्रस्ट पारेको छ ।

त्यसै गरी टिकटकमा प्रसारित सामग्रीलाई प्रत्यक्ष रूपमै रिपोर्टिङ गर्ने पहुँच र सामग्रीसँग सम्बन्धित सरोकारलाई सम्बोधनका लागि सम्यक सूत्र बनाउने पनि प्रस्ट पारेको छ । टिकटकले प्रसारित सामग्रीका सन्दर्भमा फिल्टरिङ र मध्यस्थता अफे बुझि गर्न नेपालीभाषी स्रोतलाई अफ विस्तार गर्ने पनि जनाएको छ ।

साथै राष्ट्रव्यापी इन्टरनेट सुरक्षा र डिजिटल साक्षरता अभियान सुरु गर्न पनि टिकटकले सरकारलाई आग्रह गरेको छ । टिकटकले विद्यालय र क्याम्पसका विद्यार्थीलाई लक्षित गरी शैक्षिक नतिजा सुधार गर्न शिक्षा क्षेत्रलाई प्रविधिमैत्री बनाई डिजिटलाइज्ड गर्न सहकार्यको पनि प्रस्ताव गरेको छ ।

टिकटकले समुदायसम्बन्धी दिशानिर्देशलाई पूर्ण पालना गरिरहेको दाबी गर्दै नेपाल र विदेशमा बसोबास गर्ने नेपालीमाथि यस प्ल्याटफर्मको सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ ।

टिकटकले उल्लिखित विषयमा सांस्कृतिक र कानुनी पक्षको पूर्ण पालना गर्दै सहकार्यको प्रस्ताव गरेको हो । गत कात्तिक २७ गते मन्त्रीपरिषद्को बैठकले नेपालमा टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो । नेपाल सरकारले ‘सामाजिक सदभाव र वातावरणमा खलल पुर्‍याउन भूमिका खेलेको’ भन्दै सामाजिक सञ्जाल टिकटक बन्द गर्ने निर्णय गरेको थियो ।

टिकटकमाथि सरकारले प्रतिबन्ध लगाएपछि त्यसको खारेजीको माग गर्दै सर्वोच्च अदालतमा फर्कदै एक दर्जन रिट दर्ता भएका थिए । रिटमा सरकारको निर्णय उत्प्रेषणको आदेशबाट बदर गरी पूर्ववत् अवस्थामा टिकटक चलन दिन अन्तरिम आदेशको माग गरिएको थियो, तर अदालतले अन्तरिम आदेश जारी गरेन ।

स्रोत नखुलेको सम्पत्ति वैध बनाउने प्रस्तावमा आपत्ति

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रिय सभा सदस्यले ‘सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण तथा व्यावसायिक वातावरण प्रवर्धनसम्बन्धी केही ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक’ मा कर तिरेकी भरमा स्रोत नखुलेको सम्पत्तिलाई वैध बनाउने प्रस्ताव गरिएकोमा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले आपत्ति जनाउनुभएको छ । उहाँहरूले यस प्रकारको व्यवस्थाले आर्थिक अपराध, नीतिगत भ्रष्टाचार र बिचौलियामार्फत आर्थिक लेनदेनको गतिविधिलाई प्रोत्साहन दिने दाबी गर्नुभएको छ ।

अशोक अधिकारी
काठमाडौँ, माघ २९ गते

भूमिवहादुर सेजुवाल उमेरले फर्कदै छ दशक पुगिसक्नुभएको छ । भारतको हिमाचल प्रदेशमा सडक दुर्घटना भएपछि शरीर सग्लो रहन । परिवारको जिम्मेवारी र आर्थिक स्रोत जुटाउने अभिभाराले उहाँलाई भारत पुर्‍यायो तर अपाङ्गता बनाएर फर्कायो ।

मेरठण्डमा गम्भीर चोट (स्पाइनल इन्जुरी) लागेपछि उहाँलाई उठ्न-बस्न पनि सहारा चाहिने भयो । मुमुका सेजुवालले सुपमा कोइराला मेमोरियल

अवैध तवरले आर्जन गरे पनि राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुन्छ भन्ने व्यवस्थामाथि समितिमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ ।

राष्ट्रिय सभाको सोमबारको बैठकमा सो विधेयकमाथिको सैद्धान्तिक छलफलका क्रममा राष्ट्रिय सभा सदस्यहरूले यस प्रकारको धारणा व्यक्त गर्नुभएको हो । छलफलमा भाग लिएका अधिकांश सदस्यले विधेयकको दफा २८ मा स्रोत

नखुलेको सम्पत्तिबारे गरिएको सो व्यवस्थाप्रति आपत्ति जनाउनुभयो । राष्ट्रिय सभा सदस्य भगवती न्यौपानेले भन्नुभयो, “अवैध तवरले आर्जन गरे पनि राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुन्छ भन्ने व्यवस्थामाथि समितिमा विस्तृत छलफल गर्नु पर्छ ।” सदस्य विमला राई पौडेलले चोरेर, डकैती गरेर वा अन्य कुनै कसुर गरी आर्जन गरिएको सम्पत्तिको स्रोत खुलाउन नसकेको अवस्थामा राज्यलाई कर तिरे उसको सम्पत्ति वैध हुने प्रावधान उचित नभएको बताउनुभयो । सदस्य दिलकुमारी रावल थापा ‘पार्वती’ ले अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरूप विधेयक ल्याउन माग गर्नुभयो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

साठी लाख गरिबीको रेखामुनि

लक्ष्मी सापकोटा
काठमाडौँ, माघ २९ गते

नेपालमा गरिबीको रेखामुनि रहेको कुल जनसङ्ख्या २०.२७ प्रतिशत रहेको छ । राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयले सोमबार सार्वजनिक गरेको नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण चौथो (२०७९/८०) मा गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्या २०६६/६७ को २४.२ प्रतिशतबाट २०.२७ प्रतिशतमा झर्नेको देखाएको हो ।

सर्वेक्षणले प्रतिव्यक्ति वार्षिक ७२ हजार ९०८ रुपियाँ खर्च गर्न नसक्ने व्यक्तिलाई गरिब मानेको छ । त्यस्तै सहरमा वार्षिक दुई लाख ६३ हजार र गाउँमा ७१ हजार खर्च गर्न नसक्ने गरिबीको रेखामुनि परेका छन् । तथापि दुई सर्वेक्षणका मापक भने फरक रहेका छन् ।

सर्वेक्षणमा गरिबीको रेखा अद्यावधिक गरिएका कारण अघिल्ला सर्वेक्षणसँग प्रत्यक्ष रूपमा तुलना गर्न नसकिने कार्यालयले जनाएको छ । चौथो सर्वेक्षण अनुसार गरिबीको दर सहरी क्षेत्रमा (१८.३४) मा भन्दा ग्रामीण क्षेत्रमा (२४.६६) बढी रहेको छ ।

राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयका प्रमुख तोयम रायले यो अवधिमा गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्या १५ प्रतिशतमा झर्ने अनुमान गरिए पनि सो अनुपातमा घट्न नसकेको जानकारी दिनुभयो । भूकम्प र कोरानाका कारण अपेक्षित रूपमा गरिबीको दर घट्न नसकेको उहाँको भनाइ छ । कठिन अवस्थामा पनि गरिबीको रेखामुनि रहेको जनसङ्ख्याको प्रतिशतमा सामान्य कमी आउनु सकारात्मक रहेको उहाँको भनाइ छ ।

गण्डकीमा सबैभन्दा कम गरिब
नयाँ संविधान जारी भएर मुलुक सङ्घीय संरचनामा गएपछिको यो पहिलो सर्वेक्षण हो ।

» बाँकी पृष्ठ २ मा

राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने

तिरिबार : राष्ट्रपति कार्यालय
राष्ट्रपति रामबन्धु पौडेलसमक्ष सोमबार राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुहुँदै प्रधानमन्त्री तथा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्ष पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ।

मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहने विश्वास

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलसमक्ष प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल ‘प्रचण्ड’ ले राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को वार्षिक प्रतिवेदन पेस गर्नुभएको छ । राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्का अध्यक्षसमेत रहनुभएका प्रधानमन्त्री प्रचण्डले सोमबार राष्ट्रपति कार्यालयमा आयोजित समारोहमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्को पाँचौँ वार्षिक प्रतिवेदन राष्ट्रपतिसमक्ष पेस गर्नुभएको राष्ट्रपतिको कार्यालयले जनाएको छ ।

प्रतिवेदन ग्रहण गर्दै राष्ट्रपति पौडेलले मुलुकको समग्र सुरक्षा चुनौती तथा सम्बोधन गर्नुपर्ने विषयलाई समेटी तयार भएको प्रतिवेदन महत्त्वपूर्ण दस्तावेजका रूपमा रहेको धारणा व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले प्रतिवेदनमा औँल्याइएका विषयलाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सबै निकाय तथा पदाधिकारीले पूर्ण प्रतिबद्धतासाथ कार्य गर्ने विश्वाससमेत व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद्ले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा आफ्नो रणनीतिक दृष्टिकोणसहित ठोस सुझाव प्रस्तुत गरेकामा खुसी प्रकट गर्दै उहाँले मुलुकको राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता, स्वतन्त्रता, अखण्डता र राष्ट्रिय सुरक्षालगायतका संवेदनशील कार्यमा राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् सधैं चनाखो रही कार्य सम्पन्न गर्न दृढ रहनेमा आफू विरक्त रहेको बताउनुभयो ।

उहाँले मुलुकको स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता र स्वाधीनताको संरक्षण गर्दै राष्ट्रिय एकताको प्रवर्धन गर्न, विभिन्न जातजाति, धर्म, भाषा, संस्कृति र सम्प्रदायबिच पारस्परिक सदभाव, सहिष्णुता र ऐक्यबद्धता कायम गर्नुपर्ने धारणा व्यक्त गर्नुभयो ।

राष्ट्रपतिले मुलुकको सङ्घीय एकाईबिच परस्परमा सहयोगात्मक सम्बन्ध विकास गर्न, राष्ट्रिय सुरक्षा प्रणालीको विकास गरी शान्ति सुव्यवस्था कायम गर्न तथा सर्वाङ्गीण मानवीय सुरक्षाको प्रत्याभूति कायम गर्न राष्ट्रिय सुरक्षा नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकतामाथि जोड दिनुभयो ।

सो अवसरमा प्रधानमन्त्री प्रचण्डले तत्कालीन विश्व सुरक्षा परिवेशका कारण सृजित समस्या तथा सुरक्षा चुनौतीबाट विकसित समस्यालाई सम्भावित सुरक्षा चुनौतीका रूपमा विश्लेषण गरी समग्र राष्ट्रिय सुरक्षाको अवधारणालाई केन्द्रबिन्दुमा राखेर आगामी दिनमा राष्ट्रले अवलम्बन गर्नुपर्ने रणनीतिक, कूटनीतिक, आर्थिक, सामाजिक तथा सुरक्षासँग सम्बन्धित विषय प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको बताउनुभयो ।

सो समारोहमा उपप्रधानमन्त्री एवं रक्षामन्त्री पूर्णबहादुर खड्का, उपप्रधानमन्त्री एवं गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, अर्थमन्त्री डा. प्रकाशशरण महतलगायत परिषद् सदस्यहरूको उपस्थिति थियो ।

राष्ट्रिय सुरक्षा परिषद् संविधानले व्यवस्था गरेको राष्ट्रिय सुरक्षा नीति कार्यान्वयन र परिामार्जनको प्रस्ताव गर्ने सर्वोच्च निकाय हो । यसले देशको राष्ट्रिय हितलाई केन्द्रमा राखी राज्यका नीतिहरूको कार्यान्वयन गर्दछ ।

प्रधानमन्त्रीको अध्यक्षतामा गठन हुने सो परिषद्वरमा रक्षामन्त्री, परराष्ट्रमन्त्री, सङ्घीय सरकारको गृहमन्त्री, सङ्घीय सरकारको अर्थमन्त्री, सङ्घीय सरकारका मुख्य सचिव र नेपाली सेनाका प्रधान सेनापति सदस्य तथा सङ्घीय सरकारको रक्षा मन्त्रालयको सचिव परिषद्को सदस्य सचिव रहने व्यवस्था छ ।

बालबालिकाका लागि सहयोग आवश्यक

गोरखापत्र समाचारदाता
काठमाडौँ, माघ २९ गते

जाजरकोट भूकम्पमा ६८ हजार बालबालिका प्रभावित भएका छन् । संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल विकास कोष (युनिसेफ) ले सो तथ्य सार्वजनिक गर्दै प्रभावित बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि एक करोड ४७ लाख अमेरिकी डलर बराबरको आर्थिक सहयोगको खाँचो रहेकाले त्यसका लागि दातासँग अपिल गरेको छ ।

जाजरकोटमा गत कात्तिक १७ गते ६.५ म्याग्निच्युडको भूकम्प जाँदा १५४ जनाको ज्यान गएको थियो, जसमा ८१ जना बालबालिका थिए । त्यसपछि घरबाराविहीन अवस्थामा थप ३६ जनाको ज्यान गएको थियो । त्यसमा पनि केही बालबालिका थिए ।

कुल दुई लाख प्रभावितमध्ये ६८ हजार बालबालिकाको पुनर्स्थापनाका लागि सहयोगको खाँचो रहेको युनिसेफले प्रस्ट पारेको छ । युनिसेफका नेपाल प्रतिनिधि एलिस अकुन्गाले विगत तीन महिनाको जाडोमा जाजरकोट भूकम्प

» बाँकी पृष्ठ २ मा

